

Darba grupas vienota Latvijas sabiedriskā medija finansēšanas modeļa maiņas izstrādei gala ziņojums

1. Ievads

Atbilstoši Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes 28.02.2023. rīkojumam Nr. 1/2-5 starpinstitucionāla darba grupa vienota Latvijas sabiedriskā medija finansēšanas modeļa maiņas izstrādei (turpmāk – darba grupa) ir saskaņā ar Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas 08.02.2023. lēmumu atbalstīta un Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (turpmāk – Padome) rīkojumu izveidota institūcija, kuras darbības mērķis ir izstrādāt priekšlikumus Padomes izstrādātās “Konceptijas par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa maiņu”¹ (turpmāk – Konceptija) detalizētai ieviešanai un Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma (turpmāk – SEPLPL) grozījumu priekšlikumu izstrādei.

Darba grupas uzdevums bija atbilstoši SEPLPL pārejas noteikumu 8. pantam izstrādāt detalizētu piedāvājumu modelim un attiecīgu likuma grozījumu projektu, lai nodrošinātu neatkarīgu, atbilstošu un prognozējamu sabiedrisko plašsaziņas līdzekļu finansējumu un piecu gadu laikā sasniegtu Eiropas vidējam finansējuma līmenim līdzvērtīgu apjomu. Modelī jābūt skaidri noteiktam, kādi ir regulāri izvērtēšanas termiņi un nosacījumi izmaiņām, lai nodrošinātu, ka nenotiek pārkompensācija vai līdzekļu iztrūkums.

Darba grupā pastāvīgi bija pārstāvētas Padome (darba grupas vadītājs), valsts SIA “Latvijas Radio”, valsts SIA “Latvijas Televīzija”, Saeimas Juridiskais birojs, Finanšu ministrija, Kultūras ministrija, Tieslietu ministrija, Valsts kanceleja, Latvijas Pilsoniskā alianse, Neatkarīgo producentu asociācija un Latvijas Radošo savienību padome.

Kā īpaši pieaicinātie eksperti atzinumus savas kompetences ietvaros darba grupai sniedza Valsts kontrole, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome, Valsts drošības dienests, Iekšlietu ministrija, Latvijas Banka, Konkurences padome, Eiropas raidorganizāciju apvienība, Latvijas Universitātes mediju eksperts Dr.sc.soc. Andris Saulītis.

Darba grupas ietvaros notika sešas sanāksmes (2023.gada 17. un 31. martā, 14. un 28. aprīlī, 12. un 26. maijā), kurās dalībnieki diskutēja par sabiedrisko mediju pārvaldības, jo īpaši finansēšanas mehānisma pamatprincipiem, esošo Latvijas sabiedrisko mediju finansēšanas modeli, sabiedrisko mediju uzņēmumu - valsts SIA

---

¹ Apstiprināta 07.02.2022. ar Padomes lēmumu 6/1-1; atrodama: <https://www.seplp.lv/lv/vienota-sabiedriska-medija-koncepcija>

“Latvijas Radio” (turpmāk – LR) un valsts SIA “Latvijas Televīzija” (turpmāk – LTV) – attīstībai nepieciešamajiem finanšu līdzekļiem, LR un LTV darbības sasniedzamajiem rezultātiem gadījumā, ja to budžets tiktu būtiski palielināts. Tika apspriesti pieci iespējamie sabiedriskā medija finansēšanas modeļi un to ieviešanai nepieciešamie likuma grozījumi. Vairākums (SEPLP, LR, LTV, Kultūras ministrija, Neatkarīgo producentu asociācija un Radošo savienību padome) atbalstīja modeli, kas paredz piesaistīt sabiedrisko mediju budžeta apjomu noteiktam procentam no valsts iekšzemes kopprodukta. Viens dalībnieks – Valsts kanceleja – atbalstīja modeli, kas paredz likumā nostiprinātu trīs gadu investīciju plānu sabiedrisko mediju attīstībai. Viens darba grupas dalībnieks – Finanšu ministrija – atteicās atbalstīt jebkuru no modeļiem, uzskatot, ka šobrīd pastāvošā sabiedrisko mediju finansēšanas kārtība ir pati piemērotākā.

2. Sabiedrisko mediju finansēšanas modeļa principi

Padomes apstiprinātā koncepcija tika izstrādāta, pamatojoties uz uzdevumu, kas noteikts SEPLPL Pārejas noteikumu 8.punktā:

“Sešu mēnešu laikā pēc tam, kad atbilstoši šī likuma prasībām ir izveidota Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome pilnā sastāvā, tā iesniedz Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai koncepciju par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeli, kas nodrošina **neatkarīgu, atbilstošu un prognozējamu** sabiedrisko plašsaziņas līdzekļu finansējumu un piecu gadu laikā sasniegs **Eiropas vidējam finansējuma līmenim līdzvērtīgu** apjomu.”²

Atsauce uz šo likumā paredzēto uzdevumu ir iekļauta arī Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību 324. punktā:

“Atbalstīsim apvienota sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa izveidošanu un tā finansēšanas modeli atbilstoši Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldīšanas likumam. Stiprināsim apvienotā plašsaziņas līdzekļa tehnoloģisko kapacitāti un veicināsim SEPLP kā kapitāla daļu turētājas un augstākās lēmējinstiūcijas sabiedriskajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos darbību.”³

No deklarācijas izriet Valdības rīcības plāna⁴ konkrēti plānotie pasākumi:

1. Atbilstoši koncepcijas par apvienota sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa izveidošanu un darbību detalizācijai, lai koncentrētu resursus sabiedriskā medija attīstībai, atbalstīt apvienota sabiedriskā medija izveidi un

² Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likums, Pārejas noteikumu 8.punkts, atrodams: <https://likumi.lv/ta/id/319096-sabiedrisko-elektronisko-plassazinas-lidzeklu-un-to-parvaldibas-likums>

³ Deklarācija par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību, 324. punkts, atrodams: <https://www.mk.gov.lv/lv/media/14490/download?attachment>

⁴ [Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai \(likumi.lv\)](https://likumi.lv/ta/id/319096-sabiedrisko-elektronisko-plassazinas-lidzeklu-un-to-parvaldibas-likums)

darbību, nodrošinot, ka Latvijā tiek attīstīts moderns sabiedriskais medijs, kas Latvijas sabiedrībai sniedz augsti kvalitatīvu saturu saskaņā ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumā noteiktajām prasībām.

2. 1) Izstrādāt un ieviest (līdz 31.12.2024.) sabiedrisko mediju finansējuma modeli, kas nodrošina neatkarīgu, atbilstošu un prognozējamu finansējumu, piecu gadu laikā sasniedzot Eiropas vidējam līmenim līdzvērtīgu apjomu; 2) Stiprināt apvienota sabiedriskā medija tehnoloģisko un infrastruktūras kapacitāti, nodrošinot darbības nepārtrauktību un prognozējamu attīstību.
3. Nodrošināt apvienotā sabiedriskā medija sekmīgai darbībai nepieciešamos infrastruktūras uzlabojumus.

Padome piedāvāja darba grupai šādu izpratni par to, ko nozīmē SEPLPL Pārejas noteikumu 8.punktā minētie četri sabiedrisko mediju finansēšanas modeļa principi:

1. **Neatkarīgs** – budžeta noteikšanas mehānismu neietekmē ikgadējās politiskās aktualitātes vai valdību spiediens,
2. **Atbilstošs** – modelis nodrošina spēju izpildīt visus SEPLPL definētos sabiedrisko mediju uzdevumus un pamatprincipus, nodrošinot izcilu satura kvalitāti,
3. **Prognozējams** – modelis nodrošina, ka attiecīgā gada budžeta apjoms ir zināms vismaz divus gadus iepriekš, lai būtu iespējama vidēja termiņa attīstības plānošana pietiekamā apjomā,
4. **Eiropas vidējam finansējuma līmenim līdzvērtīgs** – budžeta apjoms atbilst 0,16% no IKP (balstoties uz datiem par EBU dalīborganizāciju finansējuma apjomu⁵).

Būtiska darba grupas diskusiju daļa tika veltīta par to, kā būtu jāsaprot SEPLPL minētā finansēšanas modeļa **neatkarība**. Starptautiski mediju nozares eksperti norāda, ka tieši finansēšanas veids ir pats galvenais aspekts, kas nosaka sabiedrisko mediju politisko **neatkarību** un darbības patstāvību.⁶ Tiek uzskatīts, ka visaugstāko mediju neatkarības pakāpi nozīmē automātiski pieaugošas abonentmaksas, bet viszemāko – ikgadējs piešķirums no parlamenta vai valdības.⁷

Eiropas raidorganizāciju apvienība (turpmāk – EBU) savā īpaši sagatavotajā atzinumā par Padomes izstrādāto koncepciju, kas tika nosūtīts darba grupas dalībniekiem, norāda, ka organizācija izvirza šādus rādītājus, kas jāņem vērā, vērtējot sabiedrisko mediju finansēšanas mehānismus:

---

⁵ SEPLP, “Koncepcija par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa maiņu”, 2022, 13.lpp., atrodams: <https://www.seplp.lv/lv/vienota-sabiedriska-medija-koncepcija>

⁶ Ibarra K.A., Nord L.W., (2014), “Public Service Broadcasting Under Pressure: Comparing Government Policies in Spain and Sweden 2006-2012”, Javnost – The Public, 73.lpp.

⁷ Hanretty C., (2010), “Explaining the De Facto independence of Public Broadcasters”, *British Journal of Political Science*, 85.lpp.

- Strukturālā un finansiālā neatkarība – vai modelis nodrošina mediju **neatkarību** no politiskajiem procesiem;

- iekasēšanas metodes un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas – vai modelis ir vienkārši īstenojams un pietiekami efektīvs;

- finansēšanas modeļa ilgtspēja – vai modelis nodrošina mediju spēju sekot tehnoloģiskajām pārmaiņām un sasniegt auditoriju tajās platformās, ko tā lieto;

- Legitimitāte un akceptēšana – vai sabiedrība piekrīt, ka sabiedriskie mediji godam pilda tiem uzticēto misiju un veido saturu visām sabiedrības grupām⁸.

Darba grupas dalībnieki iepazīnās ar Eiropas Padomes standartiem sabiedrisko mediju pārvaldībai. Arī tie uzsver, ka sabiedriskajiem medijiem ir jāizveido īpašs pārvaldības, tai skaitā finansēšanas, mehānisms, lai garantētu to **neatkarību** savu unikālo uzdevumu veikšanai.

Eiropas Padomes Ministru komitejas Rekomendācijas CM/Rec(2018)1 par mediju daudzveidību un mediju īpašnieku atklātību⁹:

- Valstīm ir jāatzīst neatkarīgu sabiedrisko mediju organizāciju īpašā loma sabiedriskās diskusijas, politiskās daudzveidības un viedokļu dažādības stiprināšanā. Valstīm ir attiecīgi jāgarantē atbilstoši apstākļi, lai sabiedriskie mediji varētu turpināt īstenot šo lomu multimediju vidē, tai skaitā piešķirot tiem pienācīgu atbalstu inovācijām un digitālo stratēģiju un jaunu pakalpojumu attīstībai.
- Valstīm ir arī jānodrošina stabils, ilgtspējīgs, caurspīdīgs un pietiekams sabiedrisko mediju finansējums daudzu gadu griezumā, lai garantētu to neatkarību no valdību, politiskā un tirgus spiediena un ļautu tiem nodrošināt plašu daudzveidīga satura klāstu. Tas arī var palīdzēt līdzsvarot iespējamos riskus, ko var izraisīt mediju koncentrācijas situācija. Valstīm tādēļ vēl jo vairāk, līdz ar pienākumu garantēt mediju daudzveidību, ir jārisina sabiedrisko mediju sistēmiska nepietiekama finansējuma situācija, kas var apdraudēt minēto daudzveidību.

Ministru komitejas Rekomendācijas CM/Rec(2022)4 dalībvalstīm par labvēlīgas vides veicināšanu kvalitatīvai žurnālistikai digitālajā laikmetā¹⁰:

- 1.1.4. Sabiedriskie mediji: kā norādīts daudzos Eiropas Padomes Ministru komitejas ieteikumos, kas adresēti dalībvalstīm, un citos attiecīgos instrumentos, sabiedriskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir īpaša loma dažādības veicināšanā un kvalitātes standartu noteikšanā. Valstīm jānodrošina stabils un pietiekams finansējums sabiedriskajiem plašsaziņas līdzekļiem, lai garantētu to redakcionālo un institucionālo neatkarību, spēju ieviest jauninājumus, augstus

⁸ Sk. 1. pielikumu “EBU Legal Opinion on Latvijas Sabiedriskais Medijs Funding Model”

⁹ “Council of Europe Standards on Public Service Media. Digest”, Council of Europe, 2022

¹⁰ Turpat

profesionālās godīguma standartus un ļautu tiem pienācīgi pildīt savus pienākumus un nodrošināt kvalitatīvu žurnālistiku. Šos mērķus un uzdevumus nevajadzētu apdraudēt, novirzot sabiedrisko mediju finansēšanas shēmas citiem mērķiem, piemēram, atbalsta pasākumiem vai shēmām, kas paredzētas citām plašsaziņas līdzekļu nozarēm.

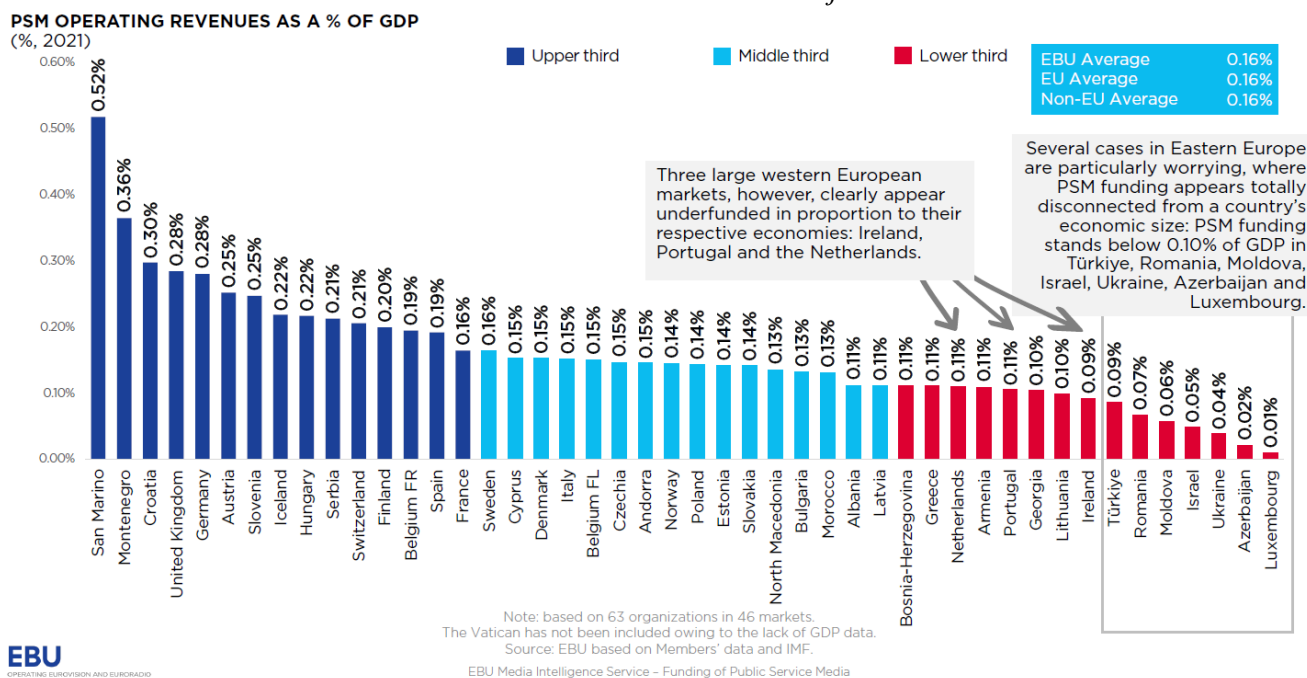
- 2.1.6. Bērni: dažādu vecuma kategoriju bērnu informācijas vajadzības būtu īpaši jāapmierina, visos attiecīgajos plašsaziņas līdzekļos un platformās nodrošinot plaša spektra kvalitatīva satura pieejamību, kas atbilst viņu interesēm, lasītprasmes līmenim, valodu vēlmēm un kultūras izcelsmei. Šādam kvalitatīvam saturam būtu jāietver informatīvs un faktu saturs un izglītojošs un kultūras saturs, kā arī saturs ar izklaides vērtību. Ziņu redakcijas, jo īpaši sabiedriskajos plašsaziņas līdzekļos, tiek mudinātas ieguldīt ziņu un aktuālo notikumu programmu un pakalpojumu, kas īpaši paredzēti bērniem un jauniešiem, veidošanā un izplatīšanā. To darot, viņi tiek mudināti veicināt jauniešu iesaistīšanās iespējas kvalitatīva satura veidošanā un iesaistīšanos ar šādu saturu, piemēram, izmantojot žanrus, formātus un izplatīšanas kanālus, kas uzrunā un interesē jauniešu auditoriju. Kopienas plašsaziņas līdzekļu darbības, iesaistot dažādas vecuma grupas žurnālistu apmācībā un veidošanā, veicina paaudžu apmaiņu un dialogu, un tām ir arī vajadzīgs īpašs atbalsts.
- 2.5.2. Sabiedrisko mediju ieguldījums sabiedrībā: neatkarīgiem sabiedriskajiem medijiem jo īpaši ir svarīga sociālā funkcija kā uzticamam informācijas avotam. Tiem ir galvenā loma notikumu atspoguļošanā vispusīgā un iekļaujošā veidā, skaidrojot sarežģītas situācijas un pārmaiņas, ļaujot sabiedrībai atšķirt svarīgo no triviālā un izceļot konstruktīvus risinājumus svarīgām problēmām. Valstīm ir īpašs pienākums nodrošināt, ka sabiedriskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir redakcionāla autonomija un tie spēj darboties neatkarīgi, un to saturs ir vispārēji pieejams, tostarp tiešsaistē.

Nosakot, kas ir likumā un valdības deklarācijā minētais Eiropas vidējam līmenim līdzvērtīgais apjoms, Padome izmantoja EBU datus, kas apkopo informāciju par 116 sabiedriskajām raidorganizācijām 56 valstīs. EBU metodoloģijā kā finansējuma līmeni raksturojošs rādītājs visbiežāk tiek izmantots sabiedrisko mediju ikgadējais budžets kā procenti no attiecīgās valsts iekšzemes kopprodukta (IKP). Saskaņā ar jaunāko EBU ziņojumu, vidējais finansējuma līmenis Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīs 2021. gadā bija 0,16% no IKP, savukārt Latvijā sabiedrisko mediju budžets 2021. gadā bija līdzvērtīgs 0,11% no IKP¹¹ (sk. 1.attēlu).

---

¹¹ “Funding of Public Service Media”, EBU Media Intelligence Unit, 2023, atrodams: <https://www.ebu.ch/publications/research/membersonly/report/funding-of-public-service-media>

1.attēls. Sabiedrisko mediju budžets kā % no IKP.

Cits bieži izmantots EBU rādītājs ir sabiedrisko mediju budžets, rēķinot uz vienu iedzīvotāju. Saskaņā ar to 2021. gadā vidējais sabiedrisko mediju finansēšanas līmenis ES valstīs bija 3,37 eiro uz iedzīvotāju mēnesī, savukārt Latvijā tie bija 1,6 eiro mēnesī¹² (sk. 2. attēlu).

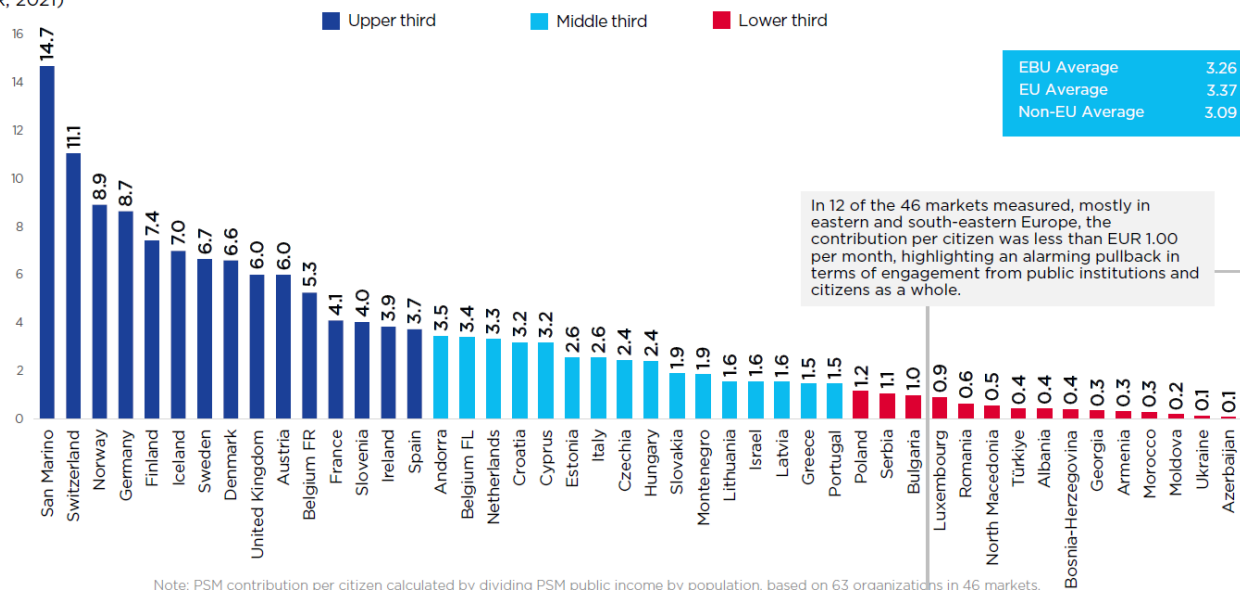
Visās 46 EBU valstīs, t.sk., Vidusjūras reģionā šis rādītājs ir 3,26 eiro uz vienu iedzīvotāju, tomēr Latvijas sabiedrisko mediju finansējuma novērtēšanai tiek izmantots ES vidējais rādītājs 3,37 eiro, lai pielīdzinātu Eiropas valstu vidējam līmenim. Pieņemot ieguldījumu uz vienu iedzīvotāju mēnesī 3,37 eiro (neparedzot finansējuma likmes pieaugumu šobrīd) un Ekonomikas ministrijas demogrāfisko prognozi par iedzīvotāju skaitu 2028. gadā 1 796 757 iedzīvotāji¹³, aprēķinātais finansējuma līmenis Latvijas sabiedriskajiem medijiem 2028. gadā būtu 72,7 milj. eiro. Šajos aprēķinos būtu jāņem vērā prognozētais inflācijas pieaugums nākamajos piecos gados, kas nozīmētu, ka kopējais budžets būtu lielāks.

¹² Funding of Public Service Media”, EBU Media Intelligence Unit, 2023, atrodams: <https://www.ebu.ch/publications/research/membersonly/report/funding-of-public-service-media>

¹³ Ekonomikas ministrija, demogrāfijas prognozes 2020. – 2060. gadam, atrodams <https://prognozes.em.gov.lv/lv/demografijas-prognozes>

2.attēls. Sabiedrisko mediju budžets uz vienu iedzīvotāju – valstu līmenis

PSM MONTHLY NET CONTRIBUTION PER CITIZEN – COUNTRY LEVEL
(EUR, 2021)

EBU
OPERATING EUROVISION AND EURO-RADIO

Atbilstoši abiem EBU izmantotajiem rādītājiem var secināt, ka Latvijas sabiedrisko mediju finansējums 2021. gadā ievērojami atpalika no Eiropas vidējā līmeņa.

3. Esošā finansēšanas modeļa vērtējums

Darba grupas ietvaros vairākkārt tika diskutēts par Latvijā šobrīd spēkā esošā finansēšanas modeļa atbilstību iepriekš minētajiem principiem. Padome un paši mediji uzskata, ka, analizējot katru no SEPLPL definētajiem principiem, ir konstatējamas šādas nepilnības:

- **Neatkarīgs** – esošais modelis neatbilst šim principam, jo katru gadu lēmums par sabiedriskajiem medijiem nepieciešamo papildu piešķiramo budžetu tiek pieņemts koalīcijas partiju diskusiju rezultātā, atbilstoši attiecīgās koalīcijas politiskajām prioritātēm, kas var būtiski atšķirties katrā Ministru kabineta sastāvā.
- **Atbilstošs** – esošais modelis neatbilst šim principam, jo sabiedrisko mediju budžets ir nepietiekams, lai izpildītu visus SEPLPL definētos sabiedrisko mediju uzdevumus. Tai skaitā lai atbilstošā kvalitātē uzturētu kritisko infrastruktūru. Gandrīz katru gadu, lai nodrošinātu sabiedrisko mediju darbības nepārtrauktību vai sabiedrisko pasūtījumu atbilstošā kvalitātē, Ministru kabinetam tiek lūgts papildu finansējums no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”. Katru gadu mediji iesniedz Ministru kabinetam lūgumus pēc papildu finansējuma prioritāro pasākumu īstenošanai,

kuru skaitā ir vajadzības gan darbinieku atalgojuma palielināšanai, gan kritiskās infrastruktūras un tehnoloģiju uzturēšanai. Pēc iziešanas no reklāmas tirgus, medijiem saglabājušies tikai ļoti nelieli pašu ieņēmumi (apmēram 5% no budžeta), kas neļauj veidot būtiskas rezerves investīcijām. Savukārt katrs papildu finansējuma lūgums nozīmē atkarību no attiecīgās koalīcijas politiskā lēmuma.

- **Prognozējams** – esošais modelis neatbilst šim principam, jo kārtējais valsts budžets Saeimā tiek apstiprināts īsi pirms nākamā gada sākuma, vai dažos gadījumos pat attiecīgā gada sākumā, kas neļauj medijiem laikus plānot savu budžetu ne īstermiņā, ne vidējā termiņā. Problēmu rada apstākļi, ka medijiem līdz pēdējam brīdim ir jāgaida politiskais lēmums par augstāk minēto prioritāro pasākumu finansējuma piešķirumu (jo esošā budžeta bāze ir nepietiekama SEPLPL definēto uzdevumu veikšanai un negatīvu iespaidu atstāj inflācija), kas būtiski apgrūtina spēju laikus izplānot pasākumus sabiedriskā pasūtījuma uzdevumu izpildei. Esošais modelis neļauj plānot sabiedrisko mediju attīstību vidējā termiņā, jo budžeta pieaugums ļoti retos gadījumos tiek apstiprināts ar pieaugumu trīs gadu perspektīvā. Šādā situācijā ir apgrūtināti realizēt vidēja termiņa stratēģiju un vidēja termiņa attīstības plānus. Regulāri sabiedriskajiem medijiem ir jāsaucas ar jautājumu par sabiedriskā pasūtījuma noturēšanu iepriekšējo gadu līmenī, vai oriģinālsatura samazināšanu un jautājumiem, kas saistīti ar inflācijas risku pārvaldīšanu.
- **Eiropas vidējam finansējuma līmenim līdzvērtīgs** – esošais modelis neatbilst šim principam, jo Latvijas sabiedrisko mediju budžets ievērojami atpaliek no iepriekš minētajiem EBU dalīborganizāciju datiem par vidējo sabiedrisko mediju finansējuma līmeni Eiropā - 0,16% no IKP vai 3,26 eiro uz iedzīvotāju mēnesī.

Uz esošās situācijas nepilnībām norādīja arī darba grupas pieaicinātie eksperti. Valsts kontroles padomes locekle, Pirmā revīzijas departamenta direktore Inese Kalvāne, piedaloties darba grupas sanāsmē 31.martā, uzsvēra, ka sabiedrisko mediju finansēšanas sistēmai ir jābūt paredzamākai. I. Kalvāne norādīja uz to, ka pēdējo trīs gadu laikā vairāk nekā 35% no valsts budžeta finansējuma sabiedriskie mediji ir saņēmuši līdzekļu neparedzētiem gadījumiem vai prioritāro pasākumu ietvaros¹⁴. Tas nozīmē, ka ļoti liela finansējuma daļa piešķirta, reaģējot uz steidzamu problēmu risināšanas nepieciešamību un tādēļ neliecina par ilgtermiņā pārdomātu un racionālu pieeju sabiedrisko mediju attīstības plānošanā. I.Kalvāne uzsvēra, ka ilgtermiņa ieguldījumu atjaunošana jāplāno savlaicīgi un pietiekamā apmērā, lai nodrošinātu sabiedrisko mediju attīstību un darbības nepārtrauktību. Līdz ar to, pēc I. Kalvānes teiktā, liela daļa sabiedrisko mediju finansējuma ir atkarīga no finansējuma, kas ir atsevišķi lemjamā daļa. Tas ir nopietns mainīgais, kas neļauj runāt par sabiedriskā medija finansējuma neatkarības pietiekamību.

---

¹⁴ Sk. 2. pielikumu “Valsts kontroles revīziju ieteikumi sabiedrisko mediju finansēšanai”

Valsts kontroles revīzijā par laika posmu no 2016.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 31.decembrim kā viens no secinājumiem tika izvirzīts, ka LTV un LR neveic pietiekamus finanšu ieguldījumus ilgtermiņa vajadzībām. Tāpat revīzijas laikā tika konstatēts, ka neparedzamos apstākļos sabiedriskie mediji var kļūt tieši atkarīgi no politiķu lēmumiem un labvēlības budžeta līdzekļu piešķiršanā.¹⁵

Uz pastāvošām nepilnībām savā atzinumā norādīja arī Valsts drošības dienests (VDD), uzsverot, ka abi sabiedriskie mediji ir valsts kritiskās infrastruktūras daļa, bet to pašreizējais fiziskās drošības režīms tikai daļēji atbilst prasībām, kādas noteiktas kritiskās infrastruktūras objektiem. Cita starpā, VDD uzsver, ka gan LR, gan LTV nepieciešams atjaunot un papildināt pamatfunkciju nodrošināšanai paredzēto tehnisko nodrošinājumu un infrastruktūras drošības risinājumus¹⁶. Līdzīgu atzinumu darba grupai sniedza arī Iekšlietu ministrija.¹⁷

Savukārt Finanšu ministrijas (FM) pārstāvji uzskatīja, ka esošais finansēšanas modelis nebūtu jāmaina, jo sabiedrisko mediju budžeta bāze ir zināma nākamajam trīs gadu periodam, bet jauna modeļa ieviešana nebūtu solidāra ar citām nozarēm un ierobežotu valdības iespējas īstenot savas prioritātes. Finanšu ministrija puda viedokli, ka esošā budžeta veidošanas sistēma nosaka, ka papildu finansējums tiek piešķirts, izvērtējot nozaru iesniegtos prioritāros pasākumus, pie nosacījuma, ka ir pieejama papildu fiskālā telpa. “Finansējuma sasaiste ar ekonomikas izaugsmi vai kāda nodokļa ieņēmumiem pēc būtības paredz, ka finansējums un tā pieaugums tiktu noteikts automātiski nevis tiktu izvērtēts kontekstā ar vidējā termiņā pieejamiem resursiem un attiecīgā perioda valdības prioritātēm. Tādā veidā noteiktais algoritms finansējuma izmaiņām sistemātiski ietekmētu pieejamo fiskālo telpu citām nozarēm, pārkāpjot solidaritātes principu. Visu nozaru finansējuma proporcijas kopsummā rezultējas uz 100%, tāpēc visas nozares jāvērtē koppatā, nosakot prioritātes. Arī Satversmes tiesa ir atzinusi, ka valsts budžets ir gan valsts saimniecības plāns, gan valsts politikas īstenošanas līdzeklis. Tādēļ valsts budžeta likums atspoguļo valsts politiskos lēmumus,” teikts FM atzinumā.¹⁸

FM uzsvēra, ka Valsts budžeta likuma projekta iniciatīvas tiesības ir vienīgi Ministru kabinetam, un tieši Ministru kabinets ir atbildīgs par valsts budžeta plāna piedāvājuma izveidi.¹⁹

Tomēr Padome uzskata, ka šāda nostāja ir tiešā pretrunā ar modelī paredzēto neatkarības principu, jo Ministru kabineta lēmumi izriet no attiecīgās koalīcijas

---

¹⁵ <https://www.lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslektas-revizijas/vai-sabiedriska-pasutijuma-planosana-un-istenosana-ir-organizeta-merktiecigi>

¹⁶ Sk. 3. pielikumu “Par informācijas sniegšanu Latvijas sabiedriskā medija finansēšanas modeļa maiņas izstrādes darba grupai”, Valsts drošības dienests

¹⁷ Sk. 14. pielikumu “Par informācijas sniegšanu Latvijas sabiedriskā medija finansēšanas modeļa maiņas izstrādes darba grupai”, Iekšlietu ministrija

¹⁸ Sk. 12. pielikumu “Par Sabiedrisko mediju finansēšanas modeļa maiņas darba grupā skatītajiem jautājumiem”, Finanšu ministrija

¹⁹ Turpat

politiskajiem lēmumiem, bet sabiedriskajiem medijiem ir jābūt neatkarīgiem no politisko vai kādu citu interešu grupas ietekmes.

Tāpat, Padomes ieskatā, atsaukšanās uz to, ka sabiedrisko mediju budžeta bāze ir zināma nākamajam trīs gadu periodam, nerisina identificēto problēmu ar nepietiekamu prognozējamību, jo ļoti reti, apstiprinot vidēja termiņa budžetu, tiek paredzēts sabiedrisko mediju budžeta bāzes pakāpenisks pieaugums. Saskaņā ar apstiprināto vidēja termiņa budžetu 2023.-2025.gadam, sabiedrisko mediju budžeta bāzes finansējums pakāpeniski samazinās, 2023.gada tas plānots 40.49 milj. eiro, 2024.gada 40.46 miljoni eiro, bet 2025.gadā 39.77 miljoni eiro, kas saskaņā ar esošajām IKP prognozēm ir tikai 0.08% no IKP jeb puse no Eiropas vidēja līmeņa.

4. Finansējuma modeļu varianti

Darba grupas ietvaros tika precizēti Konceptijā iekļautie sabiedrisko mediju finansēšanas modeļa aprēķini, ņemot vērā būtiskās makroekonomiskās izmaiņas kopš Konceptijas apstiprināšanas 2022.gada februārī. Atbilstoši Finanšu ministrijas pārstāvju sniegtajām prognozēm²⁰, 0,16% no IKP piecu gadu laikā – 2028.gadā – sasniegs 91,3 miljonus eiro (sk. 3.attēlu). Lai šo mērķi sasniegtu, nākamajos četros gados sabiedrisko mediju budžets ik gadu būtu jāpalielina par 10,2 miljoniem eiro.

3.attēls. Mērķis – finansējuma apjoms 0,16% no IKP.

*Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam.

Atbilstoši šiem aprēķiniem tika precizēti visi Konceptijā aprakstītie jaunā finansēšanas modeļa varianti.

1. Modelis, kas paredz, ka finansējumu veido fiksēta valsts budžeta izdevumu daļa, 2028.gadā sabiedrisko mediju budžetam būtu jāatbilst 0,63% no valsts budžeta, pakāpeniski piecu gadu laikā pieaugot no 0,28% 2023.gadā (sk. 1.tabula)²¹.

²⁰SP prognozes un FM novērtējums uz 27.03.2023.

²¹ FM prognoze pēc 2024.-2026.gada valsts budžeta bāzes izdevumu kopsavilkuma datiem uz 10.03.2023. Detalizētu informāciju par aprēķiniem sk. 4. pielikumā "Konceptija par Latvijas sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa maiņu. Modeļu aprēķini"

1.tabula. Modelis – fiksēta valsts budžeta izdevumu daļa.

	2016***	2017***	2018***	2019***	2020***	2021***	2022***	2023****	2024****	2025****	2026*	2027**	2028**
Valsts budžeta izdevumi, euro	7 686 225 438	8 327 457 862	8 954 188 268	9 391 492 946	10 014 842 838	10 764 811 284	12 439 076 224	14 673 705 952	14 683 239 220	14 951 167 612	14 568 280 245	14 568 280 245	14 568 280 245
IKP faktiskajās cenās, milj. euro	25 371	26 984	29 154	30 679	30 294	33 588	39 081	43 637	46 017	48 642	51 329	54 164	57 053
SEPLP finansējums, milj. euro	20 594 751	21 950 252	22 198 272	22 095 272	26 721 382	35 762 431	37 147 815	40 493 406	49 923 013	61 299 787	71 384 573	81 582 369	91 780 166
Apakšscenārijs Nr. 1: pakāpeniski pieaugoša likme no valsts budžeta, %	0.27	0.26	0.25	0.24	0.27	0.33	0.30	0.28	0.34	0.41	0.49	0.56	0.63
SEPL finansējums, % no IKP	0.08	0.08	0.08	0.07	0.09	0.11	0.10	0.09	0.11	0.13	0.14	0.15	0.16

2. Modelī, kas paredz piesaisti noteiktu nodokļu ieņēmumu daļai, sabiedrisko mediju budžeta apjomu 2028. gadā būtu jāatbilst 1,46% no iedzīvotāju ienākumu nodokļa ieņēmumiem un 3,12% no akcīzes nodokļa kopbudžeta ieņēmumiem²² (pakāpeniski pieaugot no attiecīgi 1% un 2,06% 2024.gadā, sk. 2.tabulu).

2.tabula. Modelis – daļa no IIN un akcīzes nodokļu ieņēmumiem.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
IIN kopbudžeta ieņēmumi, milj. euro	1 529	1 692	1 728	1 930	1 820	1 927	2 262	2 368	2 541	2 672	2 800	2 955	3 118
Akcīzes nodokļa kopbudžeta ieņēmumi, milj. euro	861	907	1 029	1 064	1 060	1 105	1 131	1 188	1 230	1 272	1 316	1 388	1 465
IIN kopbudžeta ieņēmumu likme									1.00	1.14	1.27	1.37	1.46
Akcīzes nodokļa kopbudžeta ieņēmumu likme									2.06	2.39	2.70	2.92	3.12
SEPL finansējums, saistīts ar nodokļu ieņēmumiem, augošās nodokļu noteiktās daļas, vienāda apmēra finansējuma sadalījums starp IIN un akcīzes kopbudžeta ieņēmumiem									50 741 820	60 852 040	71 078 500	81 017 702	91 223 111
SEPL finansējums, % no IKP									0.11	0.13	0.14	0.15	0.16
IKP faktiskajās cenās, milj. euro	25 371	26 984	29 154	30 679	30 294	33 588	39 081	43 637	46 017	48 642	51 329	54 164	57 053

3. Modelī, kas paredz ieviest jaunu sabiedrisko mediju nodokli, tā ikgadējai likmei 2028.gadā būtu jāsasniedz 55,62 eiro katram nodarbinātajam Latvijas iedzīvotājam un 312,61 eiro katram aktīvajam uzņēmumam (sk. 3.tabula). Nodokļa likme pakāpeniski pieaugtu kopš ieviešanas 2024.gadā.

3. tabula. Modelis – sabiedrisko mediju nodoklis.

²² 2023-2026 SP prognozes un FM novērtējums uz 27.03.2023.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Darbaņēmēju skaits (20-74 gadi) ar mēneša bruto ienākumiem virs 400 euro (A)	592 555	612 342	668 060	677 298	644 747	675 160	695 588	715 016	734 986	755 514	776 615	798 306	820 603
Ekonomiski aktīvie uzņēmumi (B)	191 819	185 243	185 006	183 088	182 844	171 045	167 221	163 482	159 827	156 253	152 760	149 344	146 005
Ikgadēja sabiedrisko mediju nodokļa likme darbaņēmējiem									34.46	40.24	45.69	50.81	55.62
Ikgadēja sabiedrisko mediju nodokļa likme aktīvajiem uzņēmumiem									158.46	194.59	232.29	271.61	312.61
SEPL finansējums, milj. EUR, mediju nodokļa likmes pieaugums, vienlīdzīgs finansējuma sadalījums starp nodarbinātajiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem (finansējuma pieaugums sakrīt ar tabulas Nr. 1 SEPL finansējumu)									50 651 685	60 809 964	70 968 242	81 126 521	91 284 800
SEPL finansējums, % no IKP									0.11	0.13	0.14	0.15	0.16

Darba grupas vairākums vienojās, ka modelis ar sabiedrisko mediju nodokļa ieviešanu nebūtu tālāk virzāms, jo tā ieviešana un administrēšana būtu sarežģīta, kā arī tas būtu neproporcionāls solis sabiedrībā.

Diskusiju gaitā vairāki dalībnieki norādīja, ka piesaiste konkrētu nodokļu ieņēmumu daļai var būt nestabila, jo nodokļu politikas izmaiņu rezultātā vai būtiski samazināties konkrēto nodokļu ieņēmumi. Arī Latvijas Banka savā atzinumā raksta, ka modelis, kas paredz finansējumu sasaistīt ar nodokļu ieņēmumiem, radītu mazāk prognozējamu ienākumu plūsmu. Savukārt modelis, kas paredz finansējumu kā fiksētu valsts budžeta vai IKP daļu, radītu relatīvi stabili, tautsaimniecības attīstībai proporcionālu ienākumu plūsmu.²³

Diskusiju rezultātā darba grupa vienojās gala ziņojumā iekļaut vēl divus iespējamus finansēšanas modeļus.

4. Modelis, kas paredz tiešu piesaisti noteiktai IKP daļai. Kā piemēru, kur šāds finansējuma modelis jau darbojas, darba grupa apskatīja Valsts aizsardzības finansēšanas likumu, kur finansējums valsts aizsardzībai paredzēts kā konkrēta IKP daļa, pakāpeniski pieaugot vairāku gadu laikā līdz iepriekš nospraustam līmenim²⁴.

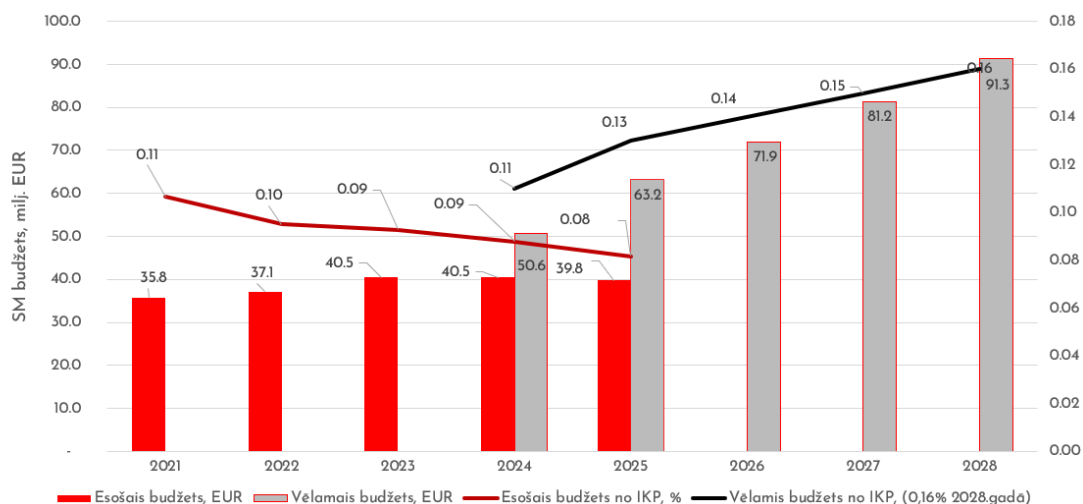
Attiecīgi kā sabiedrisko mediju finansēšanas modelis tiek piedāvāts sasniegt budžetu kā 0,16% no IKP 2028.gadā, pakāpeniski pieaugot no 0,11% no IKP 2024.gadā²⁵ (sk. 4.attēlu).

4.attēls. Modelis – finansējuma piesaiste IKP (faktiskajās cenās) %

²³ Sk. 5. pielikumu "Par informācijas sniegšanu Latvijas sabiedriskā medija finansēšanas modeļa maiņas izstrādes darba grupai", Latvijas Banka

²⁴ Valsts aizsardzības finansēšanas likums, 2.pants, atrodams: <https://likumi.lv/ta/id/267469-valsts-aizsardzibas-finansesanas-likums>

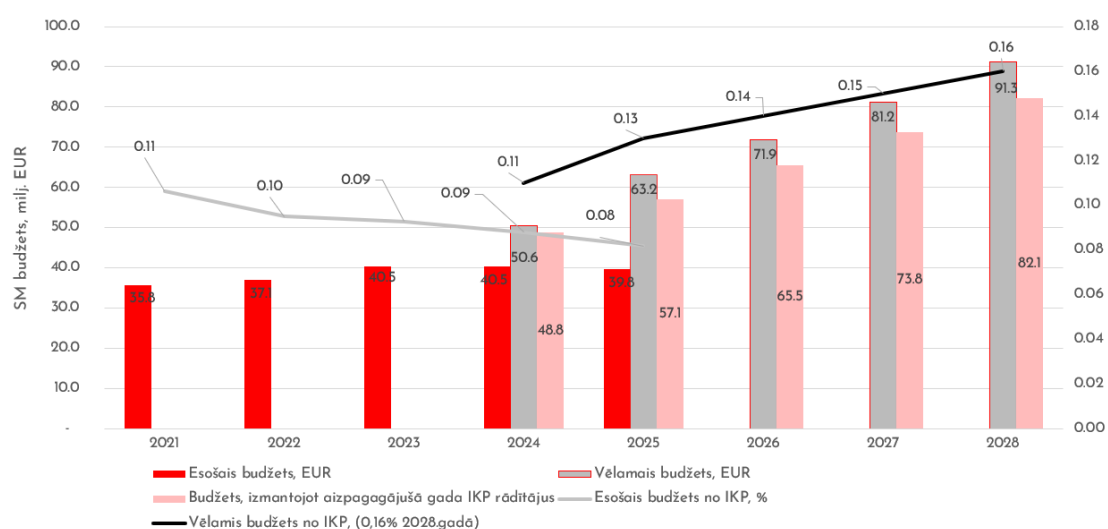
²⁵ 2023-2026 SP prognozes un FM novērtējums uz 27.03.2023.; 2027-2028 prognozes pēc FM novērtējuma uz 27.03.2023.

Darba grupas diskusijās tika izteikts arī priekšlikums kā atskaites punktu budžeta apjomam izmantot attiecīgo indikatoru (procenti no IKP, nodokļu ieņēmumi, valsts budžeta izdevumu daļa) faktiskos rādītājus aizpagājušajā gadā. Tādējādi sabiedriskajiem medijiem jau divus gadus iepriekš būtu zināms precīzs gaidāmā budžeta apjoms, un nebūtu jāgaida prognožu precizēšana. Vienlaikus, šāds modelis visticamāk nozīmētu mazāku budžeta apjomu. Piemēram, ja 2028. gada budžetu veidotu 2026. gada faktiskie 0,16% no IKP, tas nozīmētu mazākus prognozētos procentus no IKP 2028.gadā, ja valsts ekonomika būtu turpinājusi attīstīties.

Ja finansējuma aprēķināšanā tiktu piemērota šāda pieeja, tad 2028. gadā, kad modelim jātājas spēkā, sabiedrisko mediju budžets sasniegtu 82,1 milj. eiro, kas atbilstoši prognozēm būtu 0,16% no IKP 2026.gadā, 2029. gadā pieaugtu līdz 86,7 milj. eiro jeb 0,16% no IKP 2027. gadā (sk. 5.attēlu), savukārt 2030.gadā līdz 91,3 milj. eiro jeb 0,16% no IKP 2028. gadā.

5.attēls. Sabiedrisko mediju budžets % no IKP (faktiskajās cenās).

Šī varianta pārejas periodā no 2024. līdz 2028. gadam sabiedrisko mediju budžets ik gadu pieaugtu vidēji par 8,3 milj. eiro.

5. Valsts kancelejas pārstāvji darba grupā piedāvāja **modeli, kas paredz nākamajos trīs gados (2024., 2025. un 2026.gadā) palielināt sabiedrisko mediju valsts budžeta līdzekļu apjomu katru gadu par 15-20 procentiem (vai iespējams arī vairāk, ja nepieciešams)**, ja vidēja termiņa valsts budžetā tiek plānoti lielāki kopbudžeta ieņēmumi. Šāda norma ietverama SEPLPL kā atsevišķs likuma pārejas noteikumu punkts un minētais likuma pārejas noteikumu punkts tiek virzīts un apstiprināts vienlaikus ar likumprojektu par nākamā valsts vidēja termiņa budžetu un kārtējiem gada valsts budžetiem.

Gads	2023	2024	2025	2026
Finansējums	40,5	46,0	52,9	60,8

Šāds risinājums, nodrošinot likuma līmenī noteiktu budžeta pieaugumu sabiedriskajiem medijiem, ļautu nodrošināt SEPLPL Pārejas noteikumu 8.punktā minētos kritēriju par neatkarīgu, prognozējamu un atbilstošu (vai vismaz tuvoties atbilstošam līmenim) valsts budžeta finansējumu sabiedriskajiem medijiem izpildi. Vienlaikus tas būtu risinājums ar noteiktu termiņu, kura ietvaros ikgadēji tiktu izvērtēta valsts budžeta finansējuma atbilstība pilnvērtīgai sabiedrisko mediju darbībai un sabiedriskā pasūtījuma izpildei, kā arī šāds risinājums ļautu izvairīties no prakses noteikt likumos nozarei piešķiramu procentuālu apjomu no IKP, kas ilglaicīgi ir spēkā, bet praksē šo normu īstenošana nav notikusi.

Tomēr SEPLP atzīmē, ka šis modelis var paredzēt ievērojami mazāku finansējuma apjomu, nekā pirmie četri modeļi, ja tas netiek piesaistīts rādītājam par Eiropas vidējo finansējuma līmeni. Tāpat pastāv risks, ka brīdī, ja valdībā būs jāpieņem lēmums par nākamo trīs gadu perioda budžeta apjomu, kas, balstoties uz Padomes apstiprinātajām sabiedriskā pasūtījuma vajadzībām, būtu jāpalielina, valdošajā koalīcijā var būt mēģinājums politiski ietekmēt mediju attīstību.

Padome uzskata, ka jebkurš no minētajiem modeļiem kopumā daļēji vai pilnībā atbilst iepriekš minētajiem SEPLPL iekļautajiem principiem:

1. **Neatkarīgs** – piesaiste pie ekonomikas attīstību (procents no IKP vai daļa no noteiktiem nodokļiem vai valsts budžeta izdevumiem) raksturojošiem rādītājiem nozīmē, ka sabiedrisko mediju budžetu neietekmē ikgadējās politiskās aktualitātes vai valdības spiediens. 5. modelī pastāv lielāks risks, ka neatkarība var tikt apdraudēta, jo lēmums par finansējuma apjomu būs politisks, nevis balstīties uz valsts ekonomikas attīstībai piesaistītu rādītāju.
2. **Atbilstošs** – nodrošina pietiekami lielu finansējumu, lai sabiedriskie mediji spētu izpildīt visus SEPLPL definētos uzdevumus un darbības pamatprincipus, nodrošinot izeilu satura kvalitāti. 5.modelī šis princips var tikt mazāk nodrošināts nekā pārējos modeļos, jo valdība un Saeima var piešķirt mazāku finansējumu, nekā to paredz sabiedriskā pasūtījuma vajadzības.
3. **Prognozējams** – nodrošina, ka attiecīgā gada budžeta apjoms ir zināms vismaz divus gadus iepriekš, jo gan faktiskie aizpagājušā gada nodokļu ieņēmumi, gan prognozes par turpmāko gadu IKP apjomu un valsts budžeta izdevumiem ir laikus zināmi.

4. **Eiropas vidējam finansējuma līmenim līdzvērtīgs** – budžeta apjoms atbilst 0,16% no IKP (balstoties uz datiem par EBU dalīborganizāciju finansējuma apjomu²⁶). 5.modelī šis princips var tikt mazāk nodrošināts nekā pārējos modeļos, ja tiek akceptēts mazāks finansējuma apjoms nekā 0,16% no IKP.

Kā iepriekš minēts, par stabilāku ir uzskatāms modelis, kas ir piesaistīts pie IKP vai budžeta izdevumiem, jo konkrētu nodokļu ieņēmumi var būtiski mainīties attiecīgu nodokļu politikas izmaiņu rezultātā.

5. LR un LTV aprēķini par mediju attīstībai nepieciešamajiem līdzekļiem.

Lai pamatotu, kādēļ ir vajadzīgs būtiski palielināt sabiedrisko mediju budžetu, LR un LTV pārstāvji iesniedza darba grupai detalizētus aprēķinus par to, kādām mediju attīstības vajadzībām ir nepieciešams papildu finansējums turpmāko piecu gadu periodā līdz 2028. gadam.

Mediju budžetu aprēķini sagatavoti, pamatojoties uz šādiem pieņēmumiem:

- 1) Nav pieņemts lēmums par mediju apvienošanu;
- 2) Mediji turpina izmantot esošās ēkas un infrastruktūru;
- 3) Tiks noteikti mērķi sabiedrisko mediju darbības efektivitātei;

Mediju budžets aprēķinos sadalīts četrās galvenajās attīstības pozīcijās – 1)kapacitātes un konkurētspējas stiprināšana, 2)satura ražošana un papildu attīstība, 3)tehnoloģiju atjaunošana un 4)infrastruktūra. Papildus abi mediji, saskaņojot ar Padomi, var plānot ikgadēju rezervi līdz 10% apmērā no budžeta, kas tiktu izmantota īpašu vienreizēju vai iepriekš neplānotu izdevumu segšanai satura ražošanas vai tehnoloģiskā nodrošinājuma vajadzībām. Visās pozīcijās iekļauti aprēķini plānotajam papildu finansējumam piecu gadu periodā no 2024. līdz 2028.gadā, kas ir salīdzināmi ar esošajiem LR un LTV budžetiem 2023.gadā²⁷.

LR aprēķināts, ka, lai finansētu visas turpmākajos piecos gados nepieciešamās attīstības vajadzības, uzņēmuma budžetam būtu jāpieaug no 13 946 773 eiro 2023. gadā līdz 29 024 770 eiro 2028.gadā (sk 4.tabulu).

4.tabula. LR attīstībai nepieciešamā finansējuma kopsavilkums.

Nr.	Pasākums	2023	2024	2025	2026	2027	2027
1.	Kapacitātes un konkurētspējas stiprināšana	237 501	3 901 289	4 800 828	5 757 433	6 670 420	7 048 959

²⁶ Funding of Public Service Media”, EBU Media Intelligence Unit, 2023, atrodams:

<https://www.ebu.ch/publications/research/membersonly/report/funding-of-public-service-media>

²⁷ Detalizētus LR un LTV attīstībai nepieciešamo papildu finansējuma aprēķinus lūdzu skatīt 6. pielikumā “Latvijas Radio budžets 2023.gadā un papildus nepieciešamais finansējums 2024 – 2028.gadā” un 7. pielikumā “Latvijas Televīzijas esošais budžets (2023) un papildus nepieciešamais finansējums 2024 – 2028. gadam”

2.	Satura ražošana un papildus attīstība	12 856 272	14 681 977	15 652 367	15 914 411	16 360 839	16 677 357
3.	Tehnoloģiju plānveida atjaunošana	193 000	1 799 000	2 139 000	783 000	782 000	835 200
4.	Infrastruktūra	660 000	962 000	407 700	463 505	1 643 881	1 956 363
5.	Rezerve līdz 10% apmērā no budžeta	0	1 569 537	1 803 875	2 038 214	2 272 553	2 506 891
	Kopā	13 946 773	22 913 803	24 803 771	24 956 563	27 729 693	29 024 770

Lielākais pieaugums paredzēts:

- 1) kapacitātes un konkurētspējas stiprināšanai:
  - a. darbinieku esošo algu izlīdzināšana pret tirgus mediānu (šobrīd LR darbinieku atalgojums ir vidēji par 36% zemāks nekā darba tirgū),
  - b. algas pieaugumu saskaņā ar Latvijas Bankas prognozi,
  - c. uzņēmuma administratīvās kapacitātes stiprināšana.
- 2) Satura ražošanai un papildu attīstībai, galvenokārt:
  - a. informatīvi analītiskajiem un pētnieciskajiem raidījumiem,
  - b. digitālajam saturam un saturam jauniešiem,
  - c. reģionālajam un starptautiskajam saturam,
  - d. ziņu raidījumu attīstībai.
- 3) Infrastruktūras atjaunošanai, t.sk.:
  - a. LR ēkas kā kritiskās infrastruktūras daļas telpu remontam,
  - b. Baltijas mērogā unikālās 1. studijas rekonstrukcijai.
- 4) Tehnoloģiju plānveida atjaunošanai, t. sk.
  - a. IT infrastruktūras transformācijai un drošības jautājumu risinājumiem,
  - b. mobilās ierakstu un mobilās tiešraīžu studijas nomaīņa,
  - c. studiju rekonstrukcija.

Procentuāli lielākais pieaugums paredzēts LR darbinieku atalgojuma palielināšanai un infrastruktūras un tehnoloģiju atjaunošanai, kas daudzu iepriekšējo gadu laikā ir cietusi no līdzekļu trūkuma. Sīkāka informācija par LR attīstības vīziju līdz ar finansēšanas modeļa maiņu iekļauta 13. pielikumā "VSIA "Latvijas Radio" papildus nepieciešamais finansējums 2024.-2028. gadam".

LTV aprēķināts, ka, lai finansētu visas turpmākajos piecos gados nepieciešamās attīstības vajadzības, uzņēmuma budžetam būtu jāpieaug no 29 393 448 eiro 2023. gadā līdz 64 446 629 eiro 2028. gadā (sk 5.tabulu).

5.tabula. LTV attīstībai nepieciešamā finansējuma kopsavilkums.

Nr.	Pasākums	2023	2024	2025	2026	2027	2027
1.	Kapacitātes un konkurētspējas stiprināšana	5 329 708	9 622 503	10 073 068	10 573 081	11 053 808	11 258 872
2.	Satura ražošana un papildus attīstība	16 933 797	24 741 430	27 827 597	28 824 749	28 914 467	30 054 066

3.	Tehnoloģiju plānveida atjaunošana	2 614 771	5 558 013	8 078 794	8 160 757	10 784 077	9 502 477
4.	Infrastruktūra	2 571 460	4 209 176	5 378 127	7 004 034	5 866 822	6 236 528
5.	Atbalsts	1 943 711	2 108 926	2 130 015	2 172 616	2 237 794	2 304 928
6.	Rezerve līdz 10% apmērā no budžeta	0	3 186 636	3 662 414	4 138 192	4 613 970	5 089 749
	Kopā	29 393 448	49 426 684	57 150 015	60 873 429	63 470 938	64 446 620

Lielākais pieaugums paredzēts:

- 1) Satura ražošanai un papildu attīstībai, galvenokārt:
  - a. bērnu, pusaudžu un jauniešu raidījumiem,
  - b. analītiskā un pētnieciskā satura raidījumiem,
  - c. digitālā satura attīstībai,
  - d. Latvijas filmu kopproducēšanai,
  - e. Oriģinālo seriālu veidošanai,
  - f. Reģionālā un starptautiskā satura attīstībai,
  - g. vērtību orientējošo un kultūras raidījumu, ziņu attīstībai.
- 2) Tehnoloģiju atjaunošanai, galvenokārt:
  - a. tehnoloģisko iekārtu un mašīnu iegādei,
  - b. datortehnikas, sakaru un citas biroja tehnikas iegādei,
  - c. IT infrastruktūras uzturēšanai.
- 3) Kapacitātes stiprināšanai, galvenokārt:
  - a. darbinieku atalgojuma izlīdzināšanai pret tirgus mediānu (šobrīd LTV darbinieku atalgojums ir vidēji par 33% zemāks nekā darba tirgū),
  - b. algu pieaugumam atbilstoši Latvijas Bankas prognozei,
  - c. darbinieku apmācībai.
- 4) Infrastruktūras atjaunošanai, galvenokārt:
  - a. ēku un telpu uzturēšanai,
  - b. kārtējo remontu veikšanai,
  - c. iekārtu, aparatūras un inventāra īrei un nomai.

LTV gadījumā vairāk papildu finansējuma nepieciešams papildu satura veidošanai. Tāpat ir vairāk un dārgākas vajadzības tehnoloģiju un infrastruktūras atjaunošanā. Sīkāka informācija par LTV attīstības vīziju līdz ar finansēšanas modeļa maiņu iekļauta prezentācijā 15. pielikumā “Valsts SIA “Latvijas Televīzija” esošais (2023) budžets un papildu nepieciešamais finansējums (2024 – 2028)”.

Kopā LR un LTV aprēķināto nākamo piecu gadu attīstībai nepieciešamo papildu līdzekļu apjoms 2028.gadā sasniedz 93 471 390 eiro. Tas ir vairāk nekā 2028.gadā prognozētie 0,16% no IKP – 91,3 milj. eiro. Jānorāda, ka atbilstoši jaunā modeļa principam, sabiedrisko mediju budžets pieaugs pakāpeniski piecu gadu laikā (pārejas periods), ikgadējam pieaugumam vēlamajā variantā sasniedzot 10,2 miljonus eiro. Tas ir mazāk, nekā LR un LTV plānos minētās vajadzības. Līdz ar to, apzinoties,

ka tik straujš finansējuma pieaugums nav iespējams, Padomei sadarbībā ar medijiem būs jāizvēlas prioritārie pasākumi, kas tiks īstenoti pārejas perioda laikā.

Valsts kancelejas pārstāvji darba grupā uzdeva jautājumu, vai ir korekti plānot tik lielu LR un LTV darbinieku atalgojuma pieaugumu, ja, vispārīgi skatoties, valsts budžeta finansētās institūcijās atalgojumam vajadzētu būt 80% apjomā no tirgus līmeņa. Tomēr Padome un mediji norāda, ka LR un LTV ir nevis valsts institūcijas, bet kapitālsabiedrības, kas atrodas sīvā darba tirgus konkurencē ar citiem mediju nozares dalībniekiem. Turklāt SEPLPL nosaka, ka sabiedrisko mediju pienākums ir veidot izcilas kvalitātes saturu, kas nozīmē, ka sabiedriskajiem medijiem ir jāspēj piesaistīt labākas jomas profesionāļus, ko nebūtu iespējams izdarīt ar zemāku atalgojumu kā tirgū.

Jāpiebilst, ka šajos aprēķinos ir iekļauti turpmākajos piecos gados plānotie minimāli nepieciešamie ieguldījumi esošajās LR un LTV ēkās, lai tās atbilstu kritiskās infrastruktūras prasībām esošajās LR un LTV ēkās. Ja tiks pieņemts lēmums par abu sabiedrisko mediju apvienošanu, tad tā telpu risinājumiem, kas konceptuāli aprakstīti Padomes apstiprinātajā “Konceptijā par vienota sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa izveidi un darbību”, būs nepieciešama atsevišķa papildus valsts investīciju programma. Tāpat jānorāda, ka, ja laikus tiktu pieņemts lēmums par abu mediju apvienošanu un attiecīgu vienotā uzņēmuma telpu risinājumu, tad ieguldījumi infrastruktūrā, visticamāk, būtu nepieciešami mazākā apjomā.

6. Sabiedrisko mediju sasniedzamie rezultāti

Būtiska uzmanība darba grupas sēdē tika veltīta jautājumam par sabiedrisko mediju galvenajiem darbības rezultātiem, kas būtu jāsasniedz gadījumā, ja tie saņemtu atbilstošu finansējumu. Padome piedāvā izvirzīt trīs galvenos mērķus, pēc kuru sasniegšanas izdarīt secinājumus par sabiedrisko mediju darbības efektivitāti:

- 1) auditorijas pieaugums,
- 2) satura attīstība un kvalitāte,
- 3) uzņēmuma pārvaldība.

Pirmo divu mērķu – **auditorijas pieaugumu un satura attīstību un kvalitāti** - izvērtēšanu paredzēts veikt saskaņā ar Padomes 2022. gadā apstiprināto Latvijas sabiedrisko mediju sabiedriskā labuma izvērtēšanas metodoloģiju, kuras ietvaros katru gadu tiks rīkotas iedzīvotāju kvantitatīvās aptaujas, bet reizi trijos gados neatkarīgu ekspertu veikts visaptverošs kvalitatīvais izvērtējums par sabiedrisko mediju saturu²⁸. Metodoloģija atbilst EBU definētajiem sabiedrisko mediju darbības pamatprincipiem: nodrošināt satura kvalitāti; nodrošināt viedokļu un uzskatu daudzveidību; sekmēt satura pieejamību; veicināt satura oriģinalitāti, radošumu; sekmēt mediju un informācijas pratību.

²⁸ <https://www.seplp.lv/lv/sabiedriska-labuma-izvertesanas-metodologija>

Sabiedriskā pasūtījuma radītā sabiedriskā labuma radīšanas izvērtējums tiek veikts, balstoties uz sešiem noteiktajiem sabiedriskā labuma mērķiem, tos iedalot šādās kategorijās:

Sabiedrība – mērķis paredz nodrošināt daudzpusīgu Latvijas sabiedrības pašizziņu, pārstāvot iedzīvotāju daudzveidību, veidojot savstarpējo izpratni starp dažādajām sabiedrības grupām un meklējot kopīgo.

Demokrātija – mērķis paredz veidot sabiedrības izpratni par sabiedrībai nozīmīgiem lēmumiem, sekmēt pierādījumos balstītu lēmumu pieņemšanu, informēt sabiedrību par sociālpolitiskajām aktualitātēm, veicināt politisko atbildīgumu, veicināt medijpratību un vairot izpratni par mediju lomu demokrātijā.

Kultūra – mērķis paredz radīt saturu, kas bagātina un veido Latvijas kultūrtelpu, stiprināt Latvijas nacionālo identitāti, sekmēt kultūras jaunradi, apzināt kultūras mantojumu, to padziļināti izzinot un rodot pielietojumu šodienā.

Zināšanas – mērķis paredz nodrošināt skaidrojošu saturu, kas sabiedrībā veicinātu tiesību pratību (zināšanas par tiesībām un pienākumiem), finanšu pratību, izpratni par mūžizglītības lomu, savstarpējo attiecību veidošanu ģimenē un ar bērniem, fizisko un mentālo veselību un citām tēmām, kas ļautu iedzīvotājiem uzlabot savu ikdienas dzīves kvalitāti.

Radošums – mērķis paredz sekmēt sabiedrības radošumu un uzņēmību visās dzīves jomās, tajā skaitā veicinot starpnozaru un paaudžu sadarbību, kā arī uzņēmumu un pētniecisko organizāciju, zinātnisko institūtu sadarbību.

Sadarbība – mērķis paredz radīt sabiedrisko labumu Latvijas iedzīvotājiem un piederīgajiem, veidojot kvalitatīvu saturu un pakalpojumus sadarbībā ar nevalstiskā, publiskā un privātā sektora organizācijām, kā arī ar auditorijām.

Darba grupas sēdē 12. maijā piedalījās neatkarīgs mediju eksperts, Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūta vadošais pētnieks Andris Saulītis (Dr.sc.soc.), kurš kopš 2022. gada ir veicis sabiedriskā labuma kvantitatīvo aptauju, kā arī piedalās pirmā trīsgades kvalitatīvā pētījuma izstrādē. Kā galvenos kvantitatīvos rādītājus A. Saulītis aicināja nospraust:

- sabiedrisko mediju auditorijas sasniedzamību,
- iedzīvotāju uzticēšanos sabiedrisko mediju radītajam saturam.

Attiecībā uz auditorijas sasniedzamību (iedzīvotāji, kas lieto sabiedrisko mediju saturu 1-3 reizes mēnesī), Padome piedāvā palielināt kopējās auditorijas un īpašas auditorijas grupas – jauniešu - sasniedzamību, kas būtu jāpanāk nākamo trīs gadu laikā, ja sabiedriskie mediji saņemtu atbilstošu finansējumu. (sk. 6.attēlu).

6.attēls. Sabiedrisko mediju sasniedzamā auditorija.

Sasniedzamība specifiskās mērķa grupās (iekavās norādīts 2023. gada līmenis)

Mērķgrupa	Kopā	LTV	LR	LSM
Kopā	90% (87%)	65% (63%)	50% (49%)	53% (51%)
Jaunieši (15-24)	87% (84%)	61% (59%)	45% (46%)	45% (47%)

Arī auditorijas uzticēšanās ziņā Padome piedāvā palielināt kopējās auditorijas un jauniešu mērķauditorijas sasniedzamos rādītājus nākamo trīs gadu laikā, ja tiek nodrošināts atbilstošs budžeta pieaugums (sk. 7.attēlu).

7.attēls. Iedzīvotāju uzticēšanās sabiedriskajiem medijiem.

Cik lielā mērā Jūs uzticaties [Satura veidotājam] kopumā? (iekavās 2023. gada līmenis)

Mērķgrupa	Kopā	LTV	LR	LSM
Kopā	50% (46%)	48% (44%)	53% (50%)	48% (43%)
Jaunieši (15-24)	59% (56%)	59% (56%)	57% (53%)	61% (59%)

Kā vēl vienu mērķi trīs gadu laikā pēc budžeta palielināšanas Padome piedāvā palielināt sabiedrisko mediju satura kvalitātes novērtējumu (sk. 8. attēlu).

8.attēls. Sabiedrisko mediju satura kvalitātes novērtējums

[Satura veidotājs] piedāvā kvalitatīvu saturu (visi iedzīvotāji)

	Kopā	LTV	LR	LSM
Mērķis	48 %	45 %	50 %	50 %
2023	45%	40%	48%	48%

Attiecīgi trīs gadu laikā būtu jāuzlabojas arī auditorijas vērtējumam, atbildot uz citiem ar satura kvalitāti saistītiem jautājumiem (sk. 9.-11. attēlus).

9.attēls.

[Satura veidotājs] piedāvā man vērtīgu un saistošu saturu par kultūru (žanra interesenti)

	Kopā	LTV	LR	LSM
Mērķis	48%	48%	45%	50%
2023	46%	47%	42%	49%
2022	46%	45 %	43 %	52 %

10.attēls.

[Satura veidotājs] motivē kritiski domāt un spriest par man apkārt notiekošo (tikai lietotāji)

Gads	Kopā	LTV	LR	LSM
Mērķis	57%	55%	61%	56%
2023	56%	53%	60%	54%
2022	48 %	46 %	48 %	52 %

[Satura veidotājs] stiprina manu piederības sajūtu Latvijai (tikai lietotāji)				
Gads	Kopā	LTV	LR	LSM
Mērķis	58%	60%	63%	53%
2023	57%	59%	62%	49%
2022	52 %	54 %	58 %	43 %
[Satura veidotājam] ir svarīga loma Latvijas valsts attīstībā (visi iedzīvotāji)				
Gads	Kopā	LTV	LR	LSM
Mērķis	52%	54%	56%	45%
2023	49%	53%	52%	39%
2022	51 %	54 %	56 %	40 %

Sasniedzamie rezultāti nākamajam laika periodam visos rādītājos būtu pārskatāmi ik pēc trīs gadiem.

Eksperts gan uzsvēra, ka kvantitatīvie dati var būt auditorijas subjektīvs vērtējums, tādēļ liela nozīme sabiedrisko mediju darbības izvērtējumā jāpiešķir reizi trijos gados veicamajam sabiedrisko mediju kvalitatīvajam pētījumam, kura ietvaros tiek analizēti trīs gadu aptauju dati, objektīvus sekundāros datus, kā arī notiek fokusa grupu intervijas un eksperti padziļināti vērtē mediju saturu dažādos žanros. Viena no līdz šim identificētajām problēmām ir mūsdienīgu satura formātu izstrāde, ko apgrūtina pastāvīgais finansējums trūkums. Tādēļ ēterā nereti nonāk līdz galam neizstrādāti formāti, kas pasliktina kopējo programmas kvalitāti. Kā darba grupas sēdē norādīja A. Saulītis, gan LR, gan LTV ir daudz vairāk jāiegulda līdzekļi jauna satura izpētes un attīstības procesā, kas ne vienmēr dotu papildu ētera stundas (šajā procesā var tapt arī t.s. ‘norakstāmie eksperimenti’), bet ļautu uzlabot programmas kvalitāti ilgtermiņā. Līdz ar to papildu finansējums ir jāizmanto gan papildu satura apjoma veidošanā, piesaistot jaunu auditoriju, gan jau esošā satura kvalitātes uzlabošanā, lai nezaudētu esošo auditoriju.

Būtisks sasniedzamais mērķis ir palielināt to sabiedrisko mediju budžeta daļu, kas tiek novirzīta **satura pasūtīšanai Latvijas neatkarīgajiem producentiem**. Šobrīd nepietiekamā finansējuma dēļ LTV šim mērķim novirza tikai 7-8% no oriģinālā satura raidlaika, bet SEPLPL paredz, ka tiem jābūt vismaz 10%. Būtiski palielinot kopējo satura veidošanas budžetu, ievērojami pieaugtu arī 10% apjoms, kas būtu nozīmīgs ieguldījums vietējā radošajā industrijā. Šis mērķis ir svarīgs, lai mediji spētu izpildīt iepriekš minēto kritēriju par sabiedrisko mediju sadarbību ar nozares profesionāļiem un citiem medijiem.

Attiecībā uz trešo mērķi – **uzņēmuma pārvaldību** – Padome piedāvā veidot vienotu sabiedriskā medija uzņēmumu, izveidojot racionālu pārvaldības sistēmu, kas novērs funkcionālo dublēšanos un efektīvi koncentrē esošos resursus mērķu sasniegšanā. Kā konkrētus uzdevumus Padome piedāvā:

- ieguldīt apvienotā medija darbiniekos, lai sasniegtu viņu atalgojuma atbilstību tirgus mediānai (šobrīd atpalcība ir LR gadījumā vidēji 36% no tirgus vidējā, LTV gadījumā vidēji 33% no tirgus mediānas),
- palielināt investīcijas darbinieku profesionālajā apmācībā,
- būtiski palielināt finansējumu jaunu satura formātu izpētē un attīstībā, šim mērķim, iespējams, izveidojot atsevišķu struktūrvienību,
- palielināt investīcijas tehnoloģijās un infrastruktūrā, kam būtu jāsasniedz vismaz 10% no budžeta (Valsts kontroles ieteiktais apjoms, ko iepriekšējās desmitgadēs mediji nav varējuši izpildīt, kā prioritāti izvirzot satura ražošanu),
- stiprināt efektīvu uzņēmuma vadību – administratīvās izmaksas nedrīkst pārsniegt 8% no budžeta.

Kā notiks atskaitīšanās sabiedrībai?

Lai nepieļautu sabiedriskā pasūtījuma pārkompensāciju vai nepietiekamu kompensāciju, Padome piedāvā katra finansēšanas perioda beigās (katru gadu) izvērtēt mediju finansiālo situāciju, savukārt reizi trijos gados padziļināti izvērtēt medija vidējā termiņa darbības stratēģijas īstenošanu. Trīs gadu izvērtējumā Padome secinās, vai medijs sasniedz stratēģijā nospraustos mērķus (kas noteikti, izejot no šajā ziņojumā iepriekš aprakstītajiem sasniedzamajiem rezultātiem). Ja mērķi netiek sasniegti, Padomei jāizvērtē iemesli un jāsecina, vai tas noticis nepietiekama finansējuma vai nepietiekami efektīvas medija darbības dēļ. Izvērtējums jāiesniedz Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā, kopā ar secinājumu par to, vai esošais finansēšanas modelis ir uzskatāms par atbilstošu likumā definēto sabiedriskā pasūtījuma mērķu izpildei.

Sabiedriskā pasūtījuma pārkompensācijas vai nepietiekamas kompensācijas izvērtējums saskan ar sabiedriskā labuma metodoloģijas visaptverošo kvalitatīvo pētījumu ciklu, kas jāveic reizi trijos gados.

Šāds pārkompensācijas un nepietiekamas kompensācijas novēršanas mehānisms atbilstu Konkurences padomes darba grupai nosūtītajā atzinumā norādītajam, ka ir svarīgi, lai jebkāds finansējums tiktu piešķirts godīgā un caurskatāmā veidā, nodrošinot, ka finansējums ir proporcionāls mērķim, ko tā vēlas sasniegt un tas nedrīkst būt pārmērīgs, t.i., nepārsniegt nepieciešamo, lai sasniegtu tā paredzēto mērķi, un lai tas ir proporcionāls arī attiecīgajai nozarei²⁹.

²⁹ Sk. 8. pielikumu “Par atzinuma sniegšanu”, Konkurences padome

7. Priekšlikumi SEPLPL grozījumiem jaunā finansēšanas modeļa ieviešanai

SEPLPL 1. pants nosaka, ka šā likuma mērķis ir nodrošināt sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu neatkarību, kā arī noteikt finansēšanas pamatprincipus.

SEPLPL 3. panta otrā daļa nosaka pienākumu valstij nodrošināt sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu neatkarību. Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu neatkarība ir cieši saistīta arī ar to finansiālo neatkarību, taču Ministru kabinetam, izstrādājot valsts budžeta projektu un lemjot par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu budžeta pieprasījumiem, ir iespēja netieši ietekmēt to mērķu un uzdevumu īstenošanu. Sabiedriskajiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem savā darbībā ir jābūt maksimāli neatkarīgiem no politiskās ietekmes.

SEPLPL pārejas noteikumu 8. punkts paredz sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa izstrādi, lai nodrošinātu neatkarīgu, atbilstošu un prognozējamu sabiedrisko plašsaziņas līdzekļu finansējumu un piecu gadu laikā sasniegtu Eiropas vidējam finansējuma līmenim līdzvērtīgu apjomu.

Balstoties SEPLPL sniegtajā pilnvarojumā un Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas 08.02.2023. lēmumā, SEPLP, darba grupas ietvaros, detalizējot Konceptijā ietvertos modeļus, izstrādājot SEPLPL likuma grozījumu priekšlikumus, ir secinājusi, ka pastāvot esošajai Satversmes tiesas praksei, var pastāvēt satversmības riski (piemēram, 29.10.2020. spriedums lietā Nr. 2019-29-01), taču, ievērojot spēkā esošo likumu praksi, var secināt, ka izšķiršanās par labu kādam no piedāvātajiem sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa variantiem būs politisks lēmums un atbilstošs pastāvošajai likumdošanas praksei.

Valsts aizsardzības finansēšanas likums paredz piesaisti prognozētajam iekšzemes kopprodukta apjomam valsts aizsardzības nozares finansējumam 2025.gadam un turpmāk sasniedzot 2,5 procentus no attiecīgajam gadam prognozētā iekšzemes kopprodukta apjoma, turklāt nofiksējot, ka summa nedrīkst būt mazāka par noteiktu finansējuma apjomu.

Valsts kultūrkapitāla fonda likums valsts budžeta piešķirumā fondam paredz piesaisti un konkrētu skaitlisku indikatoru noteikta veida nodokļiem:

- 1) 3 procenti no plānotajiem kārtējā gada valsts budžeta ieņēmumiem no akcīzes nodokļa par alkoholiskajiem dzērieniem;
- 2) trīs procenti no plānotajiem kārtējā gada valsts budžeta ieņēmumiem no akcīzes nodokļa par tabakas izstrādājumiem;
- 3) 1,37 procenti no plānotajiem kārtējā gada valsts budžeta ieņēmumiem no izložu nodokļa;

4) 2,21 procents no plānotajiem kārtējā gada valsts budžeta ieņēmumiem no azartspēļu nodokļa³⁰.

Likumā "Par autoceļiem" noteikts, ka finansējumu valsts autoceļu fondam veido prognozētie valsts budžeta ieņēmumi no transportlīdzekļu ekspluatācijas nodokļa, autoceļu lietošanas nodevas un 80 procenti no prognozētajiem valsts budžeta ieņēmumiem no akcīzes nodokļa par naftas produktiem, ja gadskārtējā valsts budžeta likumā nav noteikts citādi. Ikgadējai mērķdotācijai pašvaldību autoceļiem un ielām piešķirtais finansējums nedrīkst būt mazāks par 25 procentiem no programmai "Valsts autoceļu fonds" piešķirtā valsts budžeta finansējuma, neskaitot prognozētos ieņēmumus no autoceļu lietošanas nodevas.

Veselības aprūpes finansēšanas likumā kā viens no finansējuma avotiem paredzēts konkrēts procentuāls apjoms no ieņēmumiem no valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu sadales.

Zinātniskās darbības likums paredz, ka Ministru kabinets, iesniedzot Saeimai gadskārtējo likumu par valsts budžetu, paredz ikgadēju finansējuma pieaugumu zinātniskajai darbībai ne mazāku par 0,15 procentiem no iekšzemes kopprodukta, līdz valsts piešķirtais finansējums zinātniskajai darbībai sasniedz vismaz vienu procentu no iekšzemes kopprodukta.

Līdz ar to, kā darba grupā atzina Saeimas Juridiskā biroja pārstāvis, pirmšķietami nav viennozīmīgi secināms, ka pastāvētu nepārvarami šķēršļi, kas bez attiecīga izvērtējuma liegtu ieviest kādu no piedāvātajiem modeļiem.

Atbilstoši darba grupā apskatītajiem četriem finansēšanas modeļa variantiem, tika sagatavoti likumprojekta priekšlikumi grozījumiem SEPLPL (likumprojekta anotācija tiks sagatavota Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas atbalstītajam variantam, ietekmi uz budžetu katram no modeļiem, lūdzu, skat. Ziņojuma 4.sadaļā) ar četriem finansēšanas modeļu variantiem.

Priekšlikumu sagatavošanā ņemts vērā arī Eiropas Komisijas paziņojums par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu sabiedriskajai apraidei (2009/C 257/01) attiecībā uz tīro izmaksu principu un pārmērīgas kompensācijas regulēšanu.

Šīs darba grupas ietvaros netika sagatavoti priekšlikumi attiecībā uz modeli, kas paredzētu sabiedrisko mediju nodokļa ieviešanu, jo tam būtu nepieciešami grozījumi vairākos, tai skaitā ar mediju nozari nesaistītos normatīvajos aktos.

Darba grupa sagatavojusi sekojošu priekšlikumu SEPLPL grozījumiem:

Izdarīt Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumā (Latvijas Vēstnesis 2020, 232 nr.) šādus grozījumus:

---

³⁰ Valsts kultūrkapitāla fonda likums, 5.pants. Atrodams: <https://likumi.lv/ta/id/81064-valsts-kulturkapitāla-fonda-likums>

1. Izteikt 3. panta otro daļu šādā redakcijā:

“(2) Valsts nodrošina sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu neatkarību, tajā skaitā atbilstošus un prognozējamus finanšu resursus sabiedriskā pasūtījuma īstenošanai.”.

2. Izteikt 7. panta pirmās daļas 1. punktu šādā redakcijā:

“(1) valsts budžeta dotācija sabiedriskā pasūtījuma īstenošanai;”.

3. Papildināt 7. pantu ar 1.¹ daļu šādā redakcijā:

(I variants)

“(1¹) Valsts budžeta dotācijas apjomu kārtējam gadam veido:

I 1) 1,46 procenti no aizpagājušā gadā faktiski saņemtajiem iedzīvotāju ienākumu nodokļa kopbudžeta ieņēmumiem;

2) 3,12 procenti no aizpagājušā gadā faktiski saņemtajiem akcīzes nodokļu kopbudžeta ieņēmumiem.

vai

II 1) 1,47 procenti no plānotajiem iedzīvotāju ienākumu nodokļa kopbudžeta ieņēmumiem;

2) 3,12 procenti no plānotajiem akcīzes nodokļu kopbudžeta ieņēmumiem.”

(II variants)

I “(1¹) Valsts budžeta dotācijas apjomu veido 0,16 procenti no aizpagājušā gada faktiskā iekšzemes kopprodukta apjoma.

vai

II 1¹) Valsts budžeta dotācijas apjomu veido 0,16 procenti no attiecīgajam gadam prognozētā iekšzemes kopprodukta apjoma .”

(III variants)

“I(1¹) Valsts budžeta dotācijas apjomu veido 0,63 procenti no plānotā valsts budžeta izdevumiem.”

vai

II(1¹) Valsts budžeta dotācijas apjomu veido 0,56 procenti no aizpagājušā gada valsts budžeta izdevumiem.

(IV variants)

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu pārvaldības likumā kā atsevišķs likuma pārejas noteikumu punkts ietverama norma, **kas paredz** nākamajos trīs gados (2024., 2025. un 2026.gadā) palielināt sabiedrisko mediju valsts budžeta līdzekļu

apjomu katru gadu par 15-20 procentiem, ja vidēja termiņa valsts budžetā tiek plānoti lielāki kopbudžeta ieņēmumi.

4. Izteikt 10. panta astoto daļu šādā redakcijā:

“(8) Lai nepieļautu sabiedriskā pasūtījuma pārkompensāciju vai nepietiekamu kompensāciju, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome katra finansēšanas perioda beigās (katru gadu) izvērtē sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansiālo situāciju un reizi trijos gados padziļināti izvērtē vidēja termiņa darbības stratēģijas īstenošanu. Pārkompensācijas vērtēšana notiek atbilstoši Eiropas Savienības valsts atbalsta noteikumiem sabiedriskās apraides jomā. Ziņojumu par veikto izvērtējumu Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome iesniedz Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai.”

4. Papildināt 10. pantu ar devīto daļu šādā redakcijā:

“(9) Lai novērstu izmaksu un ieņēmumu svārstību ietekmi uz sabiedriskā pasūtījuma izpildi turpmākajos finansēšanas periodos, sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ir tiesīgi veidot rezerves atbilstoši Eiropas Savienības valsts atbalsta noteikumiem sabiedriskās apraides jomā un saskaņā ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes lēmumu par budžeta līdzekļu izlietojumu.”

5. Papildināt pārejas noteikumus ar __.punktu šādā redakcijā:

“__ . Šā likuma 7. panta (1¹) daļā minētie valsts budžeta dotācijas piešķiruma sabiedriskā pasūtījuma īstenošanai veidošanas principi stājas spēkā 2028.gada 1.janvārī, paredzot valsts budžeta dotāciju:

- 1) 2025. gadā - ne mazāku kā __ euro;
- 2) 2026. gadā - ne mazāku kā __ euro;
- 3) 2027. gadā - ne mazāku kā __ euro.

8. Secinājumi

- 1) Diskusijās tika apspriests esošais Latvijas sabiedrisko mediju finansēšanas modelis, kas, pēc Padomes un pašu mediju domām, neatbilst SEPLPL definētajiem principiem, jo nenodrošina neatkarību, atbilstošu apjomu, prognozējamību, kā arī neatbilst Eiropas vidējam līmenim. Arī pieaicinātie eksperti – Valsts kontrole – atzina, ka šobrīd esošais finansēšanas modelis neatbilst labas pārvaldības standartiem, savukārt Valsts drošības dienests un Iekšlietu ministrija norādīja uz nepilnībām sabiedrisko mediju kā valsts kritiskās infrastruktūras daļas nodrošinājumā, ko izraisījis ilgstoši nepietiekamais finansējums apjoms.
- 2) Darba grupa tika iepazīstināta ar metodoloģiju, kā noteikts Eiropas vidējam līmenim atbilstošs sabiedrisko mediju finansējuma apjoms, izmantojot Eiropas raidorganizāciju apvienības EBU datus.

- 3) Darba grupas gaitā tika diskutēts par pieciem finansējuma modeļu variantiem – sabiedrisko mediju budžets kā: 1) konkrēta iezīmēta daļa no valsts budžeta izdevumiem, 2) daļa no konkrētu nodokļu – iedzīvotāju ienākumu nodokļa un akcīzes nodokļa – ieņēmumiem, 3) sabiedrisko mediju nodokļa ieviešana, 4) piesaiste noteiktam procentam no valsts iekšzemes kopprodukta, līdzīgi kā Aizsardzības finansēšanas likumā, 5) nākamajos trīs gados (2024., 2025. un 2026.gadā) palielināt sabiedrisko mediju valsts budžeta līdzekļu apjomu katru gadu par 15-20 procentiem, ja vidēja termiņa valsts budžetā tiek plānoti lielāki kopbudžeta ieņēmumi.
- 4) Darba grupas dalībniekiem ir iepazinušies ar LR un LTV skaidrojumu par to, kur tiktu ieguldīts papildu finansējums un kādu ieguvumu tas dotu sabiedrībai. Papildu līdzekļi galvenokārt tiktu ieguldīti mediju veidotā satura kvalitātes celšanā un papildu satura veidošanā, uzņēmumu tehnoloģiju un infrastruktūras attīstībā, darbinieku atalgojuma izlīdzināšanai ar tirgus mediānu.
- 5) Darba grupā tika izskaidrots, kā tiks vērtēts sabiedrisko mediju darbības sniegums papildu budžeta izlietojumā. Galvenokārt tiks izmantota Padomes ieviestā Sabiedriskā labuma vērtēšanas metodoloģija, mērot, kā pieaug mediju sasniegtā auditorija un lietotāju uzticēšanās sabiedriskajiem medijiem. Papildus tam, noteikti arī konkrēti uzdevumi uzņēmumu pārvaldības pilnveidošanā.
- 6) Padome atbalsta modeli, kas piesaista sabiedrisko mediju finansējumu noteiktam, Eiropas vidējo līmeni raksturojošam procentam no attiecīgajam gadam prognozētā IKP apjoma, līdzīgi kā Valsts aizsardzības finansēšanas likumā.
- 7) Latvijas Radio atbalsta finansēšanas modeli, kas piesaista sabiedrisko mediju finansējumu IKP apjomam pakāpeniski sasniedzot Eiropas vidējo līmeni (patreiz 0,16%), vienlaikus nosakot arī finansējumam paredzētās garantētās summas (ne mazāk kā) gadā līdzīgi, kā tas ir iestrādāts Valsts aizsardzības finansēšanas likumā.
- 8) Latvijas Televīzija atbalsta priekšlikumu, ka valsts budžeta dotācijas apjomu veido 0,16 procenti no aizpagājušā gada faktiskā iekšzemes kopprodukta apjoma, taču lūdz vārdu “aizpagājušā” aizstāt ar vārdu “pagājušā”.
- 9) Finanšu ministrija saglabāja savu atšķirīgo nostāju, uzskatot, ka esošais modelis nebūtu jāmaina, jo jau tagad atbilst iepriekš minētajiem principiem.
- 10) Kultūras ministrija uzskata³¹, ka sabiedrisko mediju finansējumu būtu labāk piesaistīt valsts budžeta izdevumiem vai iekšzemes kopproduktam, nevis kāda nodokļa ieņēmumiem, jo valsts budžeta izdevumi un valsts kopprodukts labāk ataino stāvokli ekonomikā. Izvēloties starp finansējuma piesaisti iepriekšējo gadu rādītājiem vai prognozēm, Kultūras ministrijas ieskatā priekšroka būtu dodama prognozēm, jo iepriekšējo gadu rādītāji ne vienmēr sniegs priekšstatu par to, kas valsts ekonomiku sagaidīs turpmāk, piemēram, gadījumos, kad

---

³¹ Ar plašāku Kultūras ministrijas atzinumu var iepazīties 10.pielikumā “Par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa maiņu”, Kultūras ministrijas vēstule SEPLP

ekonomiskās attīstības cikla ietvaros straujas izaugsmes gadus nomaina ekonomiskā lejupslīde.

- 11) Vienlaikus, Kultūras ministrija norāda, ka vēlme sasniegt vidējo Eiropas Savienības dalībvalstu sabiedrisko mediju finansējuma līmeni nevar tikt izvirzīta par pašmērķi, it īpaši apstākļos, kad Latvija vēl nav sasniegusi Eiropas Savienības vidējo ekonomikas attīstības līmeni. Kultūras ministrijas ieskatā turpmāko diskusiju laikā ir būtiskāk uzsvērt, kam pašreiz finanšu līdzekļi trūkst un kādus rezultātus būtu iespējams sasniegt, piesaistot trūkstošo finansējumu. Ja likumprojektam, ar kuru tiktu ieviesta sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa maiņa, būs ietekme uz valsts budžetu, tas būtu izskatāms budžeta veidošanas procesā, izskatot kopā ar visām valsts prioritātēm, kurām nepieciešams papildu finansējums.
- 12) Valsts kanceleja atbalsta piekto modeļa variantu, jo tas nodrošina likumā noteikto sabiedrisko mediju budžeta finansējuma kritēriju izpildi. Vienlaikus Valsts kanceleja norāda, ka sabiedriskie mediji tiek finansēti no valsts budžeta, tādēļ atlīdzība nodarbinātajiem sabiedriskajos medijos būtu nosakāma 80 % apmērā no atlīdzības līdzvērtīgiem amatiem privātajā sektorā vai jāpamato to, kāpēc ir nepieciešams noteikt atlīdzību, kas ir līdzvērtīga atlīdzībai līdzvērtīgiem amatiem privātajā sektorā.
- 13) Tieslietu ministrija atturas atbalstīt kādu no piedāvātajiem modeļiem un neiebilda pret kādu no modeļiem, ja tiks pietiekami pamatots, ka tas pietiekami nodrošina sabiedrisko mediju neatkarību.
- 14) Neatkarīgo TV producentu asociācija atbalsta: (II variants), I “(1¹) Valsts budžeta dotācijas apjoms veido 0,16 procenti no aizpagājušā gada faktiskā iekšzemes kopprodukta apjoma.
- 15) Radošo savienību padome atbalsta sabiedrisko mediju budžeta piesaisti procentiem no IKP.
- 16) EBU uzskata, ka, no Padomes piedāvātajiem trīs modeļiem, EBU kritērijiem vislabāk atbilst variants, kas paredz, ka sabiedrisko mediju budžetu nosaka noteikta daļa no iedzīvotāju ienākuma nodokļa un akcīzes nodokļu ieņēmumiem³². Jāņem vērā, ka EBU tobrīd nebija informēta par ceturto modeļa – tiešas piesaistes procentiem no IKP – iekļaušanu darba grupas dienaskārtībā.
- 17) Latvijas Banka puda viedokli, ka sabiedrisko mediju finansējums kā valsts budžeta izdevumu daļa vai procents no IKP nodrošinātu relatīvi stabilu, tautsaimniecības attīstībai proporcionālu finansējuma plūsmu, savukārt piesaiste noteiktu nodokļu ieņēmumiem būtu mazāk prognozējama.
- 18) Neviena no Latvijas institūcijām, kurām darba grupa lūdza atzinumu, neapšaubīja kāda no Konceptijā aprakstītā modeļa leģitimitāti.
- 19) Darba grupā tika diskutēts, vai sabiedrisko mediju finansējuma piesaiste konkrētiem procentiem no IKP nav pretrunā ar Satversmes tiesas lēmumiem attiecībā uz citu nozaru finansējuma principiem.

---

³² Sk. 1. pielikumu “EBU Legal Opinion on Latvijas Sabiedriskais Medijs Funding Model”

- 20) Līdz ar to pirmšķietami nav viennozīmīgi secināms, ka pastāvētu nepārvarami šķēršļi, kas bez attiecīga izvērtējuma liegtu ieviest kādu no piedāvātajiem modeļiem. Šāda prakse jau ir bijusi, pieņemot Valsts aizsardzības finansēšanas likumu, Valsts kultūrkapitāla fonda likumu, kā arī citu nozaru pārvaldības likumus.
- 21) Darba grupa sagatavoja likumprojekta priekšlikumus grozījumiem SEPLPL ar četriem finansēšanas modeļu variantiem.

9. Priekšlikumi

- 1) Aicināt Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisiju pieņemt konceptuālu lēmumu par sabiedrisko mediju finansēšanas modeļa principu maiņu un tālāko virzību likumdošanas procesā, tai skaitā iespēju uzdot Kultūras ministrijai kā par mediju nozari atbildīgajai ministrijai virzīt nepieciešamos tiesību aktu projektus apstiprināšanai Ministru kabinetā un Saeimā.
- 2) Ņemot vērā, ka vislielāko atbalstu darba grupā guva priekšlikums piesaistīt sabiedrisko mediju budžetu noteiktam procentam no IKP, Padome aicina Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisiju atbalstīt šāda modeļa tālāku virzību un turpināt diskusiju par praktiskajiem soļiem šāda modeļa ieviešanā.
- 3) Atbilstoši Padomes apstiprinātajam sabiedrisko mediju pārvaldības reformu grafikam, aicināt Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisiju lēmumu par jaunā modeļa ieviešanu pieņemt līdz 2023.gada septembrim, kas atbilst Padomes plānam izveidot apvienotu sabiedriskā medija uzņēmumu 2025.gada janvārī.
- 4) Ņemot vērā, ka turpmākie lēmumi par sabiedrisko mediju finansēšanas modeļa maiņu ir politiski, darba grupas dalībnieki norāda, ka gadījumā, ja lēmumu pieņēmēji neatbalsta nevienu no ziņojumā aprakstītajiem variantiem, svarīgi ir turpināt sarunu par citām iespējām nodrošināt sabiedriskajiem medijiem neatkarīgu, prognozējamu un atbilstošu finansējumu un neatstāt šo jautājumu vispār bez jebkāda risinājuma. Tādā gadījumā nebūs iespējama nedz mediju apvienošana, kas koncentrētu resursus vienuviet un ilgtermiņā nodrošinātu to efektīvāku izlietojumu, nedz tāda attīstība, kas nodrošinātu sabiedrisko mediju darbību un attīstību atbilstoši digitālās transformācijas procesiem.

Pielikumā:

1. "EBU Legal Opinion on Latvijas Sabiedriskais Medijs (LSM) Funding Model";
2. "Valsts kontroles revīziju ieteikumi sabiedrisko mediju finansēšanai";
3. "Valsts drošības dienests. Par informācijas sniegšanu Latvijas sabiedriskā medija finansēšanas modeļa maiņas darba grupai";
4. "Konceptija par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa maiņu. Modeļu aprēķini";

5. "Latvijas Banka. Par informācijas sniegšanu Latvijas sabiedriskā medija finansēšanas modeļa maiņas darba grupai";
6. "Latvijas Radio 2023. gada budžets un papildus nepieciešamais finansējums 2024. – 2028. gadiem";
7. "VSIA "Latvijas Televīzija" esošais (2023) budžets un papildu nepieciešamais finansējums (2024 – 2028)";
8. "Konkurences padome. Par atzinuma sniegšanu";
9. "Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome. Atbilde uz informācijas pieprasījumu";
10. "Kultūras ministrija. Par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa maiņu";
11. "Konceptija par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa maiņu. Presentācija";
12. "Finanšu ministrija. Par Sabiedrisko mediju finansēšanas modeļa maiņas darba grupā skatītajiem jautājumiem";
13. "VSIA "Latvijas Radio" papildus nepieciešamais finansējums 2024. – 2028. gadam. Presentācija";
14. "Iekšlietu ministrija. Par informācijas sniegšanu Latvijas sabiedriskā medija finansēšanas modeļa maiņas darba grupai";
15. "VSIA "Latvijas Televīzija" esošais (2023) budžets un papildu nepieciešamais finansējums (2024 – 2028). Presentācija".

EBU LEGAL OPINION ON THE LATVIJAS SABIEDRISKAIS MEDIJS (LSM) FUNDING MODEL

1. PURPOSE OF THIS NOTE

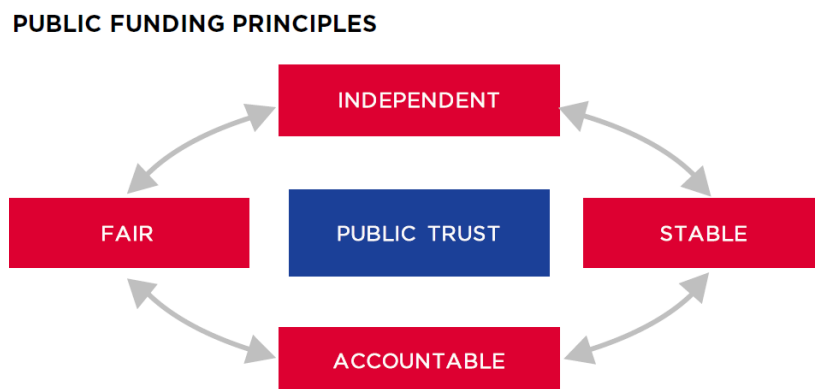
The European Broadcasting Union is the world's leading alliance of public service broadcasters, comprising 116 organisations in 56 countries.

Following the adoption of the Law on Public Electronic Media and their Management, we understand that the Latvian government contemplates a change in the funding model of LSM. "Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome", the Council for electronic media which acts a supervisory board of LSM and the EBU respectfully share their thoughts on the current funding model for LSM, drawing upon our experience of different systems, the upcoming EU legal framework and reform processes across Europe.

2. EBU PUBLIC FUNDING PRINCIPLES

The EBU has long endorsed the licence fee and household charges as the optimum model for the funding of PSM. It is by far the main mechanism of public funding among EBU members, representing 57.1% of total funding in 2021. It is relatively stable (compared to, for example direct State budget systems or commercial funding) and relatively independent from political interference. It also creates a connection between viewer and PSM which is crucial in building the trust and accountability PSM should embody. So, where a licence fee system is working and remains effective, the EBU would not advocate any change. However, other models and solutions may equally be considered assuming that they provide sufficient safeguards and strike the right balance on the long run.

Against this background, the EBU published its Public Funding Principles for PSM, a set of non-binding principles to assist EBU members, authorities and governments in considering and assessing current and future PSM funding models.¹ The Principles were envisaged as a guide and benchmark against which different funding models can be measured and compared:

Source: EBU Legal - "Public Funding Principles for Public Service Media" (full text available [here](#)).

¹ https://www.ebu.ch/files/live/sites/ebu/files/Publications/EBU-Legal-Focus-Pub-Fund_EN.pdf

- **Stable and adequate** (i.e., up-to-date and providing sufficient funding to carry out full coverage of the public service remit², stay relevant, be on all platforms, in all forms);
- **Fair and justifiable** (i.e., perceived as such by the public, who are connected to the PSM by the system³);
- **Independent** (i.e., from politics and from commercial interests);
- **Transparent and accountable** (i.e., efficient and open use of public funds leading to social acceptability).

The commitment for stable and adequate funding as also been emphasised by the EBU Declaration on the Core Values of PSM adopted by the EBU general Assembly⁴ and other political instruments in the CEE region⁵. As mentioned above, we acknowledge that the licence fee may not always be the optimum solution for countries that have never had one (such as Latvia) because the introduction of a licence fee system from scratch requires enormous effort, expense and a social/cultural buy-in. There is a **trend in many EU countries** whereby the licence fee has been replaced by a **direct funding from the state budget with appropriate safeguards**. Finland (2013) and more recently Sweden (2019) rely on a specific tax collected towards each household (based on taxable income) which is placed in a fund separated from the state budget (earmarked). This is also considered by other governments across the EU. Last year, Ireland's Media Commission recommended that the Irish Government introduces as from 2024 a new funding model based entirely on funds derived from general tax revenues (with an appropriate adjustment in taxation to meet PSM's costs) to offer a sustainable and predictable perspective to RTE.⁶ Slovakia's government also recently approved a new funding for the public broadcaster RTVS, thereby scrapping the licence fee. It will be replaced with a state budget mechanism based on macro indicators (amounting to 0.15% of the country's GDP).⁷

Many different public funding models co-exist across the EBU area (mainly State budget, PSM taxes and licence fee/household charge). Irrespective of the funding model relied upon, it should at a minimum ensure independence (from politics and third party commercial interests), stability and connection with the audience. Acting otherwise, any reform could undermine the crucial role of PSM in society, to the significant detriment of their own citizens in the long run.

3. REFORMING PSM FUNDING IN LATVIA

We understand that the *Law on Public Electronic Mass Media and Administration Thereof*, adopted by Saeima on 19 November 2020 (the **Law**) provides that:

---

² Ideally, the level of the funding should be fixed for the same period as the instrument that defines the public service remit. If instead the scope of the remit is fixed for multiple years, but funding is revised on an annual basis, any unexpected reduction in the budget will inevitably prevent the PSM from fulfilling its public service remit.

³ Specific social exemptions and the introduction of a gradual contribution based on revenues can assist with this objective.

⁴ See Declaration on the Core Values of Public Service Media, [October 2012](#).

⁵ Within the framework of an EU funded project for support of PSM in the Western Balkans, the EBU together with the consortium partners (IFJ/EFJ, ERNO, ORF, BIRN) has developed Regional Common Principles on PSM Funding, which have been adopted by key stakeholders including parliaments, PSM, civil sector and regulatory authorities in Sarajevo in 2019. See [Common PSM funding principles adopted in Sarajevo on 28.05.2019 \(003\) \(002\)](#)

⁶ Government of Ireland, [Report](#) of the Future of Media Commission, 12 July 2022.

⁷ This reform leads to an increase in funding but does not remedy the structural under funding situation of the broadcaster unfortunately.

- the financing of the national PSM should be **predictable**: the allocation of the State for the implementation of a public service remit should not be less than that of the previous year (assuming the annual State budget is not less than the State budget of the previous year) ; and that
- a **new funding model** which warrants **PSM independence through sufficient funding** shall be adopted: “*the Public Electronic Mass Media Council [...] shall submit [a proposal of] financing model of public electronic mass media that will ensure independent, appropriate and predictable financing of public mass media and will reach the amount equivalent to the average European financing level within five years*”.⁸

Public service media in Latvia play crucial role to inform, educate and entertain the society in Latvia. This was proven especially during the COVID-19 outbreak and the war in Ukraine when people turned to PSM to look for reliable and verified information (e.g., it is crucial tool in the fight against disinformation and propaganda). High quality journalism and trusted and credible information are of utmost importance, all the more so in these troubled times.

Latvian Public service media has a broad remit requiring it to serve all segments in society, provide high quality content, diversity of opinions, follow national and global developments, social, political, cultural, sports events and activities, promote Latvian culture, identity, language, history, traditions, produce programmes in minority languages (e.g. Russian language⁹), serve people with disabilities, and promote social cohesion and understanding (Law on Public Electronic Mass Media and Administration Thereof, Section 3) .

PSM also need proper and adequate funding to (i) protect themselves against cyber attacks in the context of national security (ii) accomplish digital transformation and be in pace with the fast developments in the media sector.

Against this background, we would recommend to ensure a requirement for **adequate funding** to guarantee Latvian’s PSM financial and structural independence.

Only sufficient funding may allow Latvian PSMs to fulfill their broad remit on the basis of high professional standards and “*in conformity with high requirements of ethics and quality by ensuring excellence of journalism and complying with the highest international standards for the occupation and quality*”, as required in Section 3, p.3 of the Law.

We understand that the financing model must meet the following criteria derived from the SEPLP Law:

- **Independent of political and other influences** – funding must be untied to specific political agendas
- **Honest, transparent and accountable** – the model is comprehensible, commensurate with the capabilities of society; there is accountability for progress
- **High-quality and varied content** – providing content for all sections of society

---

⁸ Law on Public Electronic Mass Media and Administration Thereof, Transitional provisions.

⁹ For instance, Latvian PSM plays a crucial role in the Latvian society in providing high quality programmes in Russian language.

- **Long-term development vision and commitment to creative industries** – stable and predictable, and promotes cooperation with other actors in the sector.

The criteria set in the SEPLP are closely connected to the above mentioned EBU Funding principles. Meanwhile, the recently released **draft proposal** for a Regulation establishing a common framework for media services in the internal market (**European Media Freedom Act or EMFA**)¹⁰, which is currently discussed in the European Parliament and the Council, provides an obligation for Member States to ensure that PSM funding is proportionate and that its allocation process does not hinder editorial independence.¹¹ In short, the draft EMFA regulation as it stands requires (see Article 5 para.3 and recital 18):

- **Adequacy** of the funding amount to meet the objectives set in the remit (incl. ability to develop quality content and reach all audiences) ;
- **Independence** of PSM in the process for allocation of funding ; and
- **Predictability** in the funding allocation to allow sufficient planning .

This draft law (which partly builds upon the EBU Funding principles) will most likely be enacted later this year. The lead committees within the European Parliament are keen to maintain if not reinforce this obligation (e.g. by clarifying that PSM budget should be set on a multi-annual basis and not be decided upon on a yearly basis / in yearly state budget negotiations). Given that the EMFA will be an EU Regulation, in the future Member States will not be able to rely exclusively on a tacit “best practice” to ensure/sustain the editorial independence of the PSM. Systems based on trust, cultural political traditions and not having explicit rules, regulations and safeguards in place will most likely need to adjust their laws.

Interestingly, the Irish Government did not follow the recommendation of its Media Commission to shift to a direct funding system notably because of the need to guarantee independence safeguards. According to the official statement “[t]he government has decided that in order to maintain a direct link between media and the public they serve, and to minimise the risk of actual or perceived political interference in media independence, that the TV licence will be maintained but overhauled” (emphasis added).¹²

In **Latvia**, the funding reform will need to ensure that **adequate safeguards** are in place **irrespective of the funding model** eventually relied upon, in order to eventually comply with the rules laid down in the **European Media Freedom Act**.

At this stage, we understand that the Latvian government currently contemplates three funding options going forward:

Options	Typology
1. Fixed share of the national budget – 0.37-0.38% of expenditure	State budget based on macro indicators

¹⁰ EU [Commission Proposal](#) for a Regulation establishing a common framework for media services in the internal market and the Recommendation relating to the European Media Freedom Act.

¹¹ EMFA proposal, Art. 5 para. 3. ‘Member States shall ensure that public service media providers have adequate and stable financial resources for the fulfilment of their public service mission. Those resources shall be such that editorial independence is safeguarded’ ; According to recital 18 “[...] funding should be decided and appropriated on a multi-year basis, in line with the public service mission of public service media providers, to avoid potential for undue influence from yearly budget negotiations”.

¹² [Press release](#), “Government welcomes report of the Future of Media Commission and announces strategic initiative to support public service content across media in Ireland”, 12 July 2022.

2. Share of revenue from personal income tax and excise duties – 1.3% of personal income tax and 2.12% of excise duties (NCCF and Lithuanian PSM model)	State budget based on personal income tax and excise duties
3. Public service media tax – 34.53 EUR per working citizen and 166.18 EUR per business per year	PSM tax (flat fee for working citizens and businesses)

The EBU is frequently engaged in discussion with its members, governments, authorities and other stakeholders about the best and most effective funding mechanisms for PSM. Accepting there is no “one-size-fits-all” approach for countries with different legal and constitutional systems and social and cultural norms, there are several indicators to consider when assessing PSM funding mechanisms, including:

- **Structural and financial independence ;**
- **Collection methods and evasion rates ;**
- **Sustainability of funding model ;**
- **Legitimacy and acceptability.**

INDEPENDENCE: ENSURING STRUCTURAL AND FINANCIAL INDEPENDENCE FROM POLITICS (INCL. PROCESS FOR THE ALLOCATION OF FUND)

In line with EBU funding principles, CoE standards¹³ but also the **draft European Media Freedom Act**, PSM funding and its allocation should be immune to political or commercial interests. PSM shall be structurally and financially independent. Where the funding system (e.g., direct state grants) threaten the independence of PSM, **adequate safeguards** should be put in place. In a State budget based on income tax and a PSM tax model, this can be done by :

- defining the PSM **allowance on a pluri-annual basis**, ideally for the same period as the instrument that defines the PSM remit to avoid budget cuts in case of government shift, and
- placing them in a **specific fund outside of the state budget**.

Such measures can prevent PSM from being subject to yearly state budget negotiations. This is an option which was for instance retained in France after the abolition of the license fee last year. France has opted for a replacement of the licence fee by revenues raised from VAT and allocated from the general state budget. Editorial independence has a constitutional value under French Law.¹⁴ The French Constitutional Council¹⁵, which reviewed the law has therefore added safeguards to ensure that the final text does prevent political interferences in allocation of the funds (French authorities must secure that the level of funding earmarked from the VAT each year is sufficient to enable the PSM to exercise its public service remit).¹⁶

¹³ Eg, Recommendation CM/Rec(2012)1 of the Committee of Ministers to member States on public service media governance.

¹⁴ It is protected by Article 11 of the « Déclaration de l'Homme et du Citoyen de 1789 ».

¹⁵ French Constitutional Council, [decision n° 2022-842 DC](#), 12 August 2022.

¹⁶ The safeguards by the French Constitutional Council seem broad enough for French PSMs to claim for a *status quo* in terms financing – albeit funds increases (e.g., based on inflation rate) might be more challenging.

In addition to critical concerns about independence, without such safeguards any unexpected reduction in the budget could prevent the PSM from fulfilling its public service remit. This can lead to the dropping of PSM services and channels, to the overall detriment of the broadcaster's audience, the public.

EFFICIENCY: COLLECTION METHODS AND EVASION RATES

The new funding model must be easy to enforce (**low evasion rate**) and infer **low collection costs** to the extent possible. Given the current mechanism in place (State budget revised periodically by the government) we understand that this is an issue Latvian PSM has not yet faced. In countries like Italy (previously 31% evasion rate) or Poland (previously 70% evasion rate), the need for reform was clear and urgent. Steps have been taken in both countries to address this. In 2020 we noted high rates still in Poland (28%), as well as Ireland (15%) and Czech Republic (14%), leading to severe underfunding of a PSM that is hardly able to fulfil its public interest role. Therefore, whenever a PSM relies on a licence fee or levy (e.g., a PSM tax), it needs a relatively effective **enforcement system**. Similarly, and linked, the **collection method** is important. The EBU advocates collection mechanisms that are effective and low cost, whilst mindful of local cultural and social factors.

As evidenced by empirical evidence, network operators (e.g., electricity) are not necessarily the best placed to fight evasion when collecting a flat fee such as a PSM licence fee or tax (payers may refuse to pay the amount and such companies may have limited incentive to chase them). Collection by the post office, for example, has been shown to be one of the least efficient and effective means and Ireland has one of the highest evasion rates in Europe based on that system.¹⁷

In the case of State budget mechanisms (e.g. based on macro indicators or on tax income), automatic collection might be carried out by tax authorities. As mentioned above in such cases, it is preferable that the tax collected is kept in a separate and independent fund for PSM (as for example, in Sweden), and not paid into any central state budget.

LEGITIMACY AND ACCEPTABILITY: DELIVER TO THE MISSION AND BE PERCEIVED AS SUCH BY CITIZENS

The PSM must primarily be perceived as delivering a **universal public service** and **stay relevant for all audiences**. To this purpose, it shall provide a full-spectrum of programmes for the benefit of the entire population (maximize number of people reached). Everybody shall use and benefit from the national PSM's trusted impartial news, quality national content, and education services.

The funding system must also be fair for our audiences, offering good value versus the market and be widely supported. PSM shall ensure public value (e.g. through brand attribution, understand its audience through data, deliver innovation). It must also ensure value for money (maximize cost of distribution/cost efficiency). There must be a virtuous circle of: adequate funding; efficient use of that funding; pluralistic, objective news and high-quality content; and a strong democratic/cultural/social role in society. And this role of PSM must be understood by, and clearly communicated to, the public on an on-going basis.

---

¹⁷ EBU MIS, Licence fee, 2021.

SUSTAINABILITY OF FUNDING MODEL MODEL NOTABLY IN THE FACE OF TECHNOLOGICAL CHANGE;

While PSM remit should help the PSM to be agile and modernise to meet new audience demands and stay relevant, PSM financing should enable full performance of the mission entrusted to the PSM. This means constantly exploring new ways of delivering content to **stay relevant and up to date** (e.g. online player, connected cars etc.).

Many countries completely overhauled their funding system to meet a digitalised society. In Finland, the licence fee was scrapped to the benefit of a tax (called the “Yle tax” after the national PSM, Yle), which is paid as part of salary/revenue taxes (subject to means testing and certain social exemptions). The tax collected is paid not into the state budget but into a dedicated state fund that is earmarked for Yle, thereby avoiding undue political influence. In Germany meanwhile, in consideration of the fact that the public were increasingly accessing PSM on digital devices rather than traditional radio and TVs, there was a move to a so-called “household tax”, which is a flat fee paid by all households (on the assumption that every household now some means to receive the signal, whether digitally or via the terrestrial signal).

Both reforms have worked well in their respective countries, ensuring adequate and stable funding, preserving independence and transparency and, crucially, achieving a high degree of social acceptance and perception of fairness. They measure up well against the EBU’s Funding Principles for PSM (see above) in the abstract, noting however that different cultural, institutional and taxation systems may call for different approaches.

However, in other jurisdictions reforms can lead to structural underfunding. In the Netherlands for example, the abolition of the licence fee and a move to direct budget funding led to an immediate and substantial (over 20%) reduction in funding to NPO, decided by the incoming coalition government. Similar cases are Romania (drop by 26% between 2014 and 2020), Denmark (reduced by 45.4% between 2015 and 2020) and North Macedonia, where the switch to budget funding has arguably undermined the overall goals and purposes of PSM, with the broadcaster subject to direct political pressure.

As a general rule, therefore, the EBU would only advocate state budget funding for smaller countries which either have a high level of trust and transparency in state structures (and, as is the case for Norway, relatively high PSM funding), or do not have the means and finances to implement and enforce an independent licence fee system. In the latter case, the risk of politicisation has sometimes been countered by stipulating a set percentage of GDP or state budget to be paid to the PSM annually, in line therefore with the performance of the economy (e.g., Slovakia, Montenegro).

4. CONCLUSION

In summary therefore, the EBU would support a move to a State budget model either based on macro-economic indicators or tax income in Latvia, with the relevant safeguards to ensure independence. These should at least include pluri-annual funding directly linked to a broad and universal PSM remit and the placing of the funds collected in a separate fund dedicated for PSM.

Yours sincerely,

Alexandre Fall,

Legal Opinion, 8th May, 2023

European Broadcasting Union, Legal & Policy

STATE BUDGET BASED ON MACRO INDICATORS (0.38% GDP)		STATE BUDGET BASED ON PERSONAL INCOME TAX AND EXCISE DUTIES		PSM TAX (FLAT FEE FOR WORKING CITIZENS AND BUSINESSES)	
<p>Independence: effective if fixed in PSM law and not subject to change by government annually</p>		<p>Independence: effective if level of income tax is fixed in PSM law and not subject to change by government annually</p>		<p>Independence: a PSM specific tax (earmarked) separated from yearly state budget negotiations warrants independence from politics as long as the tax amount is not subject to change by government annually</p>	
<p>Enforcement /Collection: no costs</p>		<p>Enforcement /Collection: low costs – rely on tax authorities</p>		<p>Enforcement /Collection: low costs – rely on tax authorities</p>	
<p>Sustainability/predictability: funding based on a proportion of GDP (objective criteria) avoids erosion of PSM financing and provides stability/predictability in line with economic cycle</p>		<p>Sustainability/predictability: funding based on personal income and tax duties ensures sufficient funding along with stability/predictability assuming the number of tax payers is sufficient and level of income tax allocated remains constant for multi-year periods in lien with economic cycle.</p>		<p>Sustainability/predictability: a PSM tax is relatively stable assuming it is revised on a yearly basis (e.g. to meet inflation). However, the amount foreseen could lead to underfunding due to low population in Latvia and low amount that can be charged as a flat rate to individuals on their net income.</p>	
<p>Legitimacy and acceptability : accepted by the public, but not a transparent system.</p>		<p>Legitimacy and acceptability : a progressive tax is generally considered as fair. Specific social exemptions and reductions (e.g. for the aged, unemployed and disabled) are also helpful in this respect.</p>		<p>Legitimacy and acceptability : the PSM tax establishes a direct link between PSM funding scheme and the public making which is positive. On the other hand, the level of the tax per workers/businesses required to fulfil the PSM remit may not necessarily be considered as fair by citizens (see above).</p>	

EBU

OPERATING EUROVISION AND EURORADIO

CONFIDENTIAL

08/04/2023

EUROPEAN BROADCASTING UNION

L'Ancienne-Route 17A
PO Box 45
1218 Le Grand-Saconnex
Geneva, Switzerland

Tel. +41(0)22 717 25 09
Email: fall@ebu.ch
www.ebu.ch

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Valsts kontroles revīziju ieteikumi sabiedrisko mediju finansēšanai

2023

Valsts kontroles padomes locekle, Pirmā revīzijas departamenta direktore Inese Kalvāne

Valsts kontroles revīzijas par sabiedrisko mediju finansēšanu:

ik gadu finanšu revīzijas
par piešķirto valsts budžetu –
atzinums par NEPLP/SEPLP gada pārskatu, atbilstības jautājumiem

2018. gadā lietderības revīzija
Vai sabiedriskā pasūtījuma plānošana un īstenošana ir organizēta mērķtiecīgi?

Par lietderības revīziju

Vai sabiedriskā pasūtījuma plānošana un īstenošana ir organizēta mērķtiecīgi?

REVĪZIJAS MĒRĶIS:

gūt pārliecību, ka sabiedriskā pasūtījuma plānošanas un īstenošanas process ir caurskatāms un nodrošina ekonomisku un efektīvu valsts budžeta finansējuma izlietojumu

Revīzijas laika posms - no 01.01.2016. līdz 31.12.2017.

Revīzijā sniegti kopā 32 ieteikumi: Padomei - 15, LTV - 8, Radio – 9

Viens ieteikums joprojām nav ieviests

Kādus ieteikumus VK sniedza?

pilnveidot nozares attīstības un darbības plānošanas dokumentus, lai nodrošinātu **sabiedrības vajadzībās un interesēs balstītu sabiedriskā pasūtījuma plānošanu**

pilnveidot sabiedriskā pasūtījuma **izpildes uzraudzības** procedūras

pilnveidot Padomes kā **kapitāldaļu turētājas** īstenoto pārvaldību

pilnveidot sabiedriskā pasūtījuma finanšu vadības sistēmu, **nodrošinot valsts budžeta resursu izlietojuma pārredzamību, efektīvu un ekonomisku izlietojumu, tā mazinot risku sabiedrisko mediju atkarībai no valdības lēmumiem par papildu līdzekļu piešķiršanu darbības nepārtrauktībai**

pilnveidot sabiedrisko mediju **darba samaksas sistēmu**, nodrošinot nodarbināto tiesības uz taisnīgu un vienlīdzīgu darba samaksu

**Kā faktiski ir veicies ar revīzijas ieteikuma
par sabiedriskā pasūtījuma finansēšanas
sistēmas pilnveidošanu ieviešanu?**

Valsts budžeta finansējums sabiedriskajiem medijiem 2020-2022

Sabiedriskais EPL	Finansējums	Budžets ar pēdējiem grozījumiem	Izlietots finansējums	Atmaksa valsts budžetā
Latvijas Radio	Sabiedriskā pasūtījuma programmu veidošana un izplatīšana (bez prioritāriem pasākumiem)	23 148 521	23 163 855	1 066
	Prioritārie pasākumi (PP)	12 038 383	11 041 783	996 601
	Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem (LNG)	387 807	379 834	7 973
	Apropriācijas pārdale (AP)	13 842	10 789	3 053
	Kopā (PP+LNG+AP)	12 440 032	11 432 405	1 007 627
	% no kopējā finansējuma	35	33	
	Kopā valsts budžeta finansējums	35 588 553	34 596 260	1 008 693
Latvijas Televīzija	Sabiedriskā pasūtījuma programmu veidošana un izplatīšana (bez prioritāriem pasākumiem)	39 885 211	39 804 727	-
	Prioritārie pasākumi (PP)	26 232 672	25 828 048	404 624
	Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem (LNG)	2 815 291	2 486 212	329 079
	Apropriācijas pārdale (AP)	459 558	358 090	-
	Kopā (PP+LNG+AP)	29 507 521	28 672 350	733 703
	% no kopējā finansējuma	43	42	
	Kopā valsts budžeta finansējums	69 392 732	68 477 077	733 703

Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem, prioritāro pasākumu finansēšanas mērķi Latvijas Radio (2020-2022)

Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem:

lai nodrošinātu iespējami plašu Latvijas iedzīvotāju apziņošanu un efektīvu sabiedrības informēšanu un izglītošanu par aktualitātēm saistībā ar Covid-19.

lai nodrošinātu sabiedriskā pasūtījuma plānā 2020. gadam neietvertā oriģinālsatura raidapjomu par 2020. gada Rīgas domes ārkārtas vēlēšanām

lai segtu izdevumus par papildu satura izveidi un izplatīšanu saistībā ar Covid-19, kā arī segtu izdevumus par epidemioloģiskās drošības pasākumiem "Latvijas Radio", kas nepieciešami, lai mazinātu darbinieku un intervējamo personu risku inficēties ar Covid-19.

lai segtu izdevumus par papildu satura izveidi un izplatīšanu sabiedriskajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos saistībā ar Krievijas Federācijas izraisīto karu Ukrainā un informatīvās telpas drošības nodrošināšanu 2022. gadā,

lai "Latvijas Radio" segtu elektroenerģijas papildu izmaksas par programmu izplatīšanu virszemes apraidē 2022. gadā

Prioritārie pasākumi:

Sabiedrisko mediju iziešana no reklāmas tirgus

Lai "Latvijas Radio" caur sabiedriskā pasūtījuma īstenošanu nodrošinātu Latvijas Radio darbinieku atlīdzības palielināšanu un veiktu strukturālās reformas

1991.gada barikāžu trīsdesmitgades atzīmēšana

(2022.-2023.)
"Latvijas Radio" satura informācijas vadības sistēmas (Media Asset Management – MAM) iegāde

(2022.-2024.)
"Latvijas Radio" kapacitātes stiprināšana - Izveidota galvenā redaktora amata vieta. Sabiedriskā pasūtījuma sadārdzinājuma izdevumu segšana

Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem, prioritāro pasākumu finansēšanas mērķi Latvijas Televīzijai (2020-2022)

Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem:

lai nodrošinātu iespējami plašu Latvijas iedzīvotāju apziņošanu un efektīvu sabiedrības informēšanu un izglītošanu par aktualitātēm saistībā ar Covid-19.

"Latvijas Televīzija" programmu izlaides kompleksa (PIK) iegādei

"Latvijas Televīzija", lai nodrošinātu 2020.gada Rīgas domes ārkārtas vēlēšanu atspoguļošanu.

"Latvijas Televīzijai" barikāžu 30 gadu atceres pasākumu atspoguļošanai (2021.gadā)

lai stiprinātu sabiedrisko mediju klātbūtni Latgalē, izveidojot "Latvijas Televīzijas" reģionālā korespondenta un video operatora un LSM.LV reģionālā korespondenta amata vietas.

lai segtu izdevumus par papildu satura izveidi un izplatīšanu sabiedriskajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos saistībā ar Krievijas Federācijas izraisīto karu Ukrainā un informatīvās telpas drošības nodrošināšanu 2022. gadā

Prioritārie pasākumi:

Sabiedrisko mediju iziešana no reklāmas tirgus

Lai "Latvijas Televīzija" caur sabiedriskā pasūtījuma īstenošanu nodrošinātu VSIA "Latvijas Televīzija" darbinieku atlīdzības palielināšanu, LSM.LV atlīdzības konkurētspēju un stiprinātu kapacitāti

1991.gada barikāžu trīsdesmitgades atzīmēšana

(2022.-2023.)

"Latvijas Televīzijas" satura informācijas vadības sistēmas (Media Asset Management – MAM) iegāde

(2022.-2024.)

Kompleksās transformatoru apakšstacijas rekonstrukcija un dīzeļģeneratora uzstādīšana

(2022.-2024.)

"Latvijas Televīzijas" kapacitātes stiprināšana - Izveidota galvenā redaktora amata vieta. Sabiedriskā pasūtījuma sadārdzinājuma izdevumu segšana

Sabiedrisko mediju finansēšanas sistēmas pilnveidošana jāturpina

Finansēšanas sistēmai jābūt paredzamākai – pēdējo trīs gadu laikā vairāk par 35% no valsts budžeta finansējuma sabiedriskie mediju saņēmumu LNG un PP ietvaros

Ilgtermiņa ieguldījumu atjaunošana jāplāno savlaicīgi un pietiekamā apmērā, lai nodrošinātu sabiedrisko mediju attīstību un darbības nepātrauktību

Valsts budžeta plānošanai un izpildei jānotiek atbildīgi. Budžeta līdzekļi jāplāno un jālieto ekonomiski, efektīvi un atbilstoši mērķim.

Jāatrisina problemātika par autortiesību maksājumiem AKKA/LAA

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Skanstes iela 50, Rīgā, LV-1013

Tālrunis: 67017500

E-pasts: lrvk@lrvk.gov.lv

FB/Twitter: @VKontrole

Valsts drošības dienests

K. Barona iela 99A, Rīga, LV-1012; tālr. 67208978; fakss: 67273373; e-pasts: pasts@vdd.gov.lv

Rīgā

19. 04. 2023 Nr. 21/2023/12021
Uz 22.03.2023 Nr. 23/3-2

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas
līdzekļu padomes priekšsēdētājam
J. Siksnim

Par informācijas sniegšanu Latvijas
sabiedriskā medija finansēšanas modeļa
maiņas izstrādes darba grupai

Valsts drošības dienests (turpmāk – VDD) ir izskatījis Jūsu 2023. gada 22. marta vēstulē Nr. 23/3-2 ietvertos Latvijas sabiedriskā medija finansēšanas modeļa maiņas izstrādes darba grupas jautājumus un par tiem ir sagatavojis šādas atbildes:

1. Kāda ir sabiedrisko mediju nozīme valsts drošības stiprināšanā?

VDD vērtējumā sabiedriskajiem medijiem ir būtiska loma valsts drošības stiprināšanā atbilstoši Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 2. pantā minētajam sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu vispārējam stratēģiskajam mērķim – stiprināt Latvijas demokrātisko iekārtu, vārda brīvību un Latvijas iedzīvotāju sajūtu, ka viņi ir piederīgi Latvijai, kopt latviešu valodu un nacionālo kultūru saskaņā ar Satversmi, šo likumu un citiem mērķiem.

2. Kādam ir jābūt sabiedrisko mediju infrastruktūras nodrošinājumam, lai tas atbilstu valsts kritiskās infrastruktūras (turpmāk – KI) standartiem?

Informējam, ka atbilstoši Nacionālās drošības likuma 22.² pantam, KI ir Latvijas Republikā izvietoti objekti, sistēmas vai to daļas un pakalpojumi, kuri ir būtiski svarīgu sabiedrības funkciju īstenošanas, kā arī cilvēku veselības aizsardzības, drošības, ekonomiskās vai sociālās labklājības nodrošināšanai un kuru iznīcināšana vai darbības traucējumi būtiski ietekmētu valsts un sabiedrības pamatfunkciju īstenošanu.

KI drošības pasākumus ir jāplāno un jāorganizē atbilstoši 2021. gada 6. jūlija Ministra kabineta (turpmāk – MK) noteikumiem Nr. 508 “Kritiskās infrastruktūras,

tajā skaitā Eiropas kritiskās infrastruktūras, apzināšanas, drošības pasākumu un darbības nepārtrauktības plānošanas un īstenošanas kārtība” (turpmāk – Noteikumi).

Noteikumu 1. pielikumā ir minēti punkti, kas obligāti ir jāiekļauj KI objekta drošības pasākumu reglamentējošajos dokumentos. KI objekta drošības infrastruktūras nodrošinājums sevī ietver:

- ārējā perimetra nožogojums jeb žogs, kas aiztur nepiederošu personu un transporta iekļūšanu KI objektā (attiecas ne uz visiem KI objektiem);
- kvalitatīvi uzstādīta videonovērošanas sistēma, piekļuves kontroles sistēma, ugunsdrošības sistēma un apsardzes signalizācija (turpmāk – tehniskie atbalsta līdzekļi);
- kvalitatīvs apgaismojums gar objektu;
- fiziska apsardze jeb apsardzes darbinieki, kas veic drošības, caurlaižu režīma un tehnisko atbalsta līdzekļu uzraudzību, kā arī nodrošina reaģēšanas pasākumus apdraudējuma situācijās;
- apmācīti apsardzes un KI objekta darbinieki, kas zina, kā jārikojas apdraudējuma situācijās, un izprot kopējās drošības svarīgumu;
- deleģēta par fizisko drošību atbildīgā persona, kas plāno un organizē drošības pasākumus KI objektā;
- noteiktas ierobežotas pieejamības zonas (atsevišķas telpas, piemēram, serveru telpa vai datu centrs, kur tiek nodrošināts stingrāks caurlaižu un drošības režīms).

Papildus jānorāda, ja KI objekts ir iekļauts Informācijas tehnoloģiju KI, tad informācijas tehnoloģiju drošības pasākumi jāplāno un jāīsteno atbilstoši 2011. gada 1. februāra MK noteikumiem Nr. 100 “Informācijas tehnoloģiju kritiskās infrastruktūras drošības pasākumu plānošanas un īstenošanas kārtība”, kā arī gadījumā, ja KI objektā tiek plānots uzglabāt vai jau tiek uzglabāti Valsts noslēpuma objekti ir jāievēro 2004. gada 6. janvāra MK noteikumi Nr. 21 “Valsts noslēpuma, Ziemeļatlantijas līguma organizācijas, Eiropas savienības un ārvalstu institūciju klasificētās informācijas aizsardzības noteikumi”.

3. Kāds ir jūsu viedoklis par pašreizējās valsts SIA “Latvijas Radio” un valsts SIA “Latvijas Televīzija” infrastruktūras atbilstību augstāk minētajiem standartiem un kādi ieguldījumi būtu nepieciešami?

Norādām, ka VDD kā viena no atbildīgajām institūcijām par KI objektu fizisko drošību regulāri veic KI objektu fiziskās drošības izvērtējumus. Pēdējo reizi VSIA “Latvijas Radio” un VSIA “Latvijas Televīzija” ēku fiziskās drošības izvērtējumu VDD ir veicis 2022. gadā. VDD vērtējumā abu objektu fiziskās drošības režīms daļēji atbilst šīs vēstules 2. punktā minētajām prasībām.

VDD ieskatā, lai uzlabotu objektu kopējo drošības līmeni, būtu nepieciešams veikt šādus pasākumus:

- nepieciešams apmācīt objekta un apsardzes darbiniekus, kā jārikojas objekta apdraudējuma gadījumos un jāveicina kopējā izpratne par drošības un caurlaižu režīma svarīgumu;
- jāizvērtē iespēja izveidot atsevišķu amatu – fiziskās drošības speciālists, kas turpmāk plānotu un īstenotu drošības pasākumus objektā;

- periodiski VDD pārbaudei jānosūta informācija par KI objekta darbiniekiem un apsardzes personālu, kam ir pieeja KI funkcionēšanai nozīmīgai informācijai un tehnoloģiskajām iekārtām, atbilstoši Noteikumu 16. punktam;
- nepieciešams izstrādāt kvalitatīvus drošības reglamentējošos dokumentus atbilstoši Noteikumu 2. punktam, kas ir jāaskaņo ar VDD;
- nepieciešams atjaunot un papildināt pamatfunkciju nodrošināšanai paredzēto tehnisko nodrošinājumu un infrastruktūras drošības risinājumus.

Priekšnieks

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized, cursive letter 'N' followed by a long horizontal stroke extending to the right.

N. Mežviets

KONCEPCIJA PAR SABIEDRISKO ELEKTRONISKO PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU FINANSĒŠANAS MODEĻA MAIŅU MODEĻU APRĒĶINI

Sagatavots: 02.05.2023.

Precizēts: 18.05.2023.

Sabiedrisko elektronisko
plašsaziņas līdzekļu
padome

MĒRĶIS - FINANSĒJUMA APJOMS 0,16% NO IKP

Sabiedrisko mediju finansējums Latvijā 2023*
40,5 milj. euro → **0,09%** no IKP (faktiskajās cenās)
Mērķa finansējums 2028.gadā 0,16% no IKP

0,16% no IKP
2028.gadā → **91,3**
milj. euro

(91,3 - 40,5/5 gadi
= **10,2 milj. euro**
gadā

Ikgadējo dotāciju
nepieciešams ik
gadu palielināt
par **10,2 milj. euro**,
lai 2028.gadā
sasniegtu 0,16% no
IKP

Lai sasniegtu
Eiropas vidējo
2019.gada
finansējuma
līmeni, līdz
2028.gadam
jāpiešķir
papildus 50,8
milj. euro vai
vidēji **10,2 milj.**
euro gadā

*Esošajā budžetā netiek iekļautas rezerves,
kuras rezervētas 74.resorā vienreizējiem
drošības pasākumiem

Modeļu alternatīvas

|01

Finansējuma piesaiste IKP

Finansējuma vienmērīgs pieaugums ik gadu ap 10,2 milj. euro, sasniedzot 2028.gadā 0,16% no IKP jeb 91,3 milj. euro

|03

Daļa no IIN un akcīzes nodokļu ieņēmumiem

1,0% (2024) - 1,46% (2028) no IIN un 2,06% (2024) - 3,12% (2028) no akcīzes nodokļu kopbudžeta (VKKF un Lietuvas sab. mediju modelis)

|02

Fiksēta valsts budžeta daļa

Pakāpeniski pieaugoša likme no valsts budžeta dotācija 2024.gadā no 0,34% līdz 2028.gadā 0,63%

|04

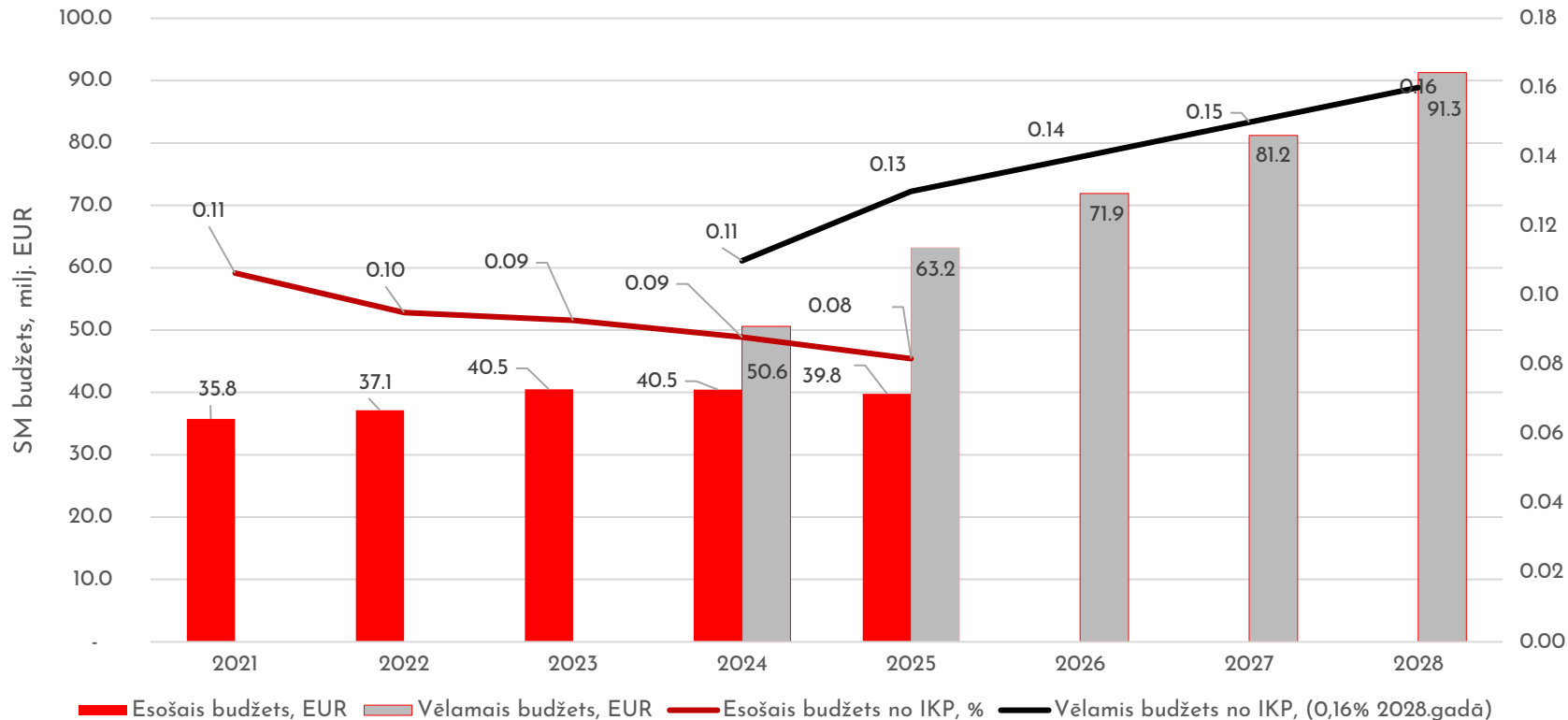
Sabiedrisko mediju nodoklis

34,46 euro (2024) - 55,62 euro (2028) no nodarbinātajiem iedzīvotājiem un 158,46 euro (2024) - 312,61 euro (2028) no ekonomiski aktīvajiem uzņēmumiem gadā

MODELIS - FINANSĒJUMA PIESAISTE IKP (faktiskajās cenās), %

IKP prognozes:

-2023-2026 SP prognozes uz 27.03.2023.;

-2027-2028 prognozes pēc FM novērtējuma uz 27.03.2023.

Esošajā budžetā netiek iekļautas rezerves,
kuras rezervētas 74.resorā vienreizējiem
drošības pasākumiem

Sabiedrisko elektronisko
plašsaziņas līdzekļu
padome

02 MODELIS - FIKSĒTA VALSTS BUDŽETA IZDEVUMU DAĻA

	2016***	2017***	2018***	2019***	2020***	2021***	2022***	2023****	2024****	2025****	2026*	2027**	2028**
Valsts budžeta izdevumi, euro	7 686 225 438	8 327 457 862	8 954 188 268	9 391 492 946	10 014 842 838	10 764 811 284	12 439 076 224	14 673 705 952	14 683 239 220	14 951 167 612	14 568 280 245	14 568 280 245	14 568 280 245
IKP faktiskajās cenās, milj. euro	25 371	26 984	29 154	30 679	30 294	33 588	39 081	43 637	46 017	48 642	51 329	54 164	57 053
SEPLP finansējums, milj. euro	20 594 751	21 950 252	22 198 272	22 095 272	26 721 382	35 762 431	37 147 815	40 493 406	49 923 013	61 299 787	71 384 573	81 582 369	91 780 166
Apakšscenārijs Nr. 1: pakāpeniski pieaugoša likme no valsts budžeta, %	0.27	0.26	0.25	0.24	0.27	0.33	0.30	0.28	0.34	0.41	0.49	0.56	0.63
SEPL finansējums, % no IKP	0.08	0.08	0.08	0.07	0.09	0.11	0.10	0.09	0.11	0.13	0.14	0.15	0.16

Valsts budžeta izdevumi:

* Izmantoti bāzes izdevumu aprēķini uz 10.03.2023. (FM);

** Ņemot vērā, ka šobrīd netiek rēķināti izdevumi 2027.gadam un 2028.gadam, tad 2027.gadā un 2028.gadā izmantoti dati 2026.gada līmenī (FM);

*** Avots: likumi par valsts budžetu 2016. - 2022.;

**** Avots: par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam.

03 MODELIS - DAĻA NO IIN UN AKCĪZES NODOKĻU IEŅĒMUMIEM

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
IIN kopbudžeta ieņēmumi, milj. euro	1 529	1 692	1 728	1 930	1 820	1 927	2 262	2 368	2 541	2 672	2 800	2 955	3 118
Akcīzes nodokļa kopbudžeta ieņēmumi, milj. euro	861	907	1 029	1 064	1 060	1 105	1 131	1 188	1 230	1 272	1 316	1 388	1 465
IIN kopbudžeta ieņēmumu likme									1.00	1.14	1.27	1.37	1.46
Akcīzes nodokļa kopbudžeta ieņēmumu likme									2.06	2.39	2.70	2.92	3.12
SEPL finansējums, sasaiste ar nodokļu ieņēmumiem, augošas nodokļu noteiktās daļas, vienāda apmēra finansējuma sadalījums starp IIN un akcīzes kopbudžeta ieņēmumiem									50 741 820	60 852 040	71 078 500	81 017 702	91 223 111
SEPL finansējums, % no IKP									0.11	0.13	0.14	0.15	0.16
IKP faktiskajās cenās, milj. euro	25 371	26 984	29 154	30 679	30 294	33 588	39 081	43 637	46 017	48 642	51 329	54 164	57 053

IIN un akcīzes nodokļa ieņēmumi:

-2023-2026 SP prognozes uz 27.03.2023.;

-2027-2028 prognozes pēc FM novērtējuma uz 27.03.2023.

04 MODELIS - SABIEDRISKO MEDIJU NODOKLIS (pieaugošs ikgadējais maksājums)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Darbaņēmēju skaits (20-74 gadi) ar mēneša bruto ienākumiem virs 400 euro (A)	592 555	612 342	668 060	677 298	644 747	675 160	695 588	715 016	734 986	755 514	776 615	798 306	820 603
Ekonomiski aktīvie uzņēmumi (B)	191 819	185 243	185 006	183 088	182 844	171 045	167 221	163 482	159 827	156 253	152 760	149 344	146 005
Ikgadēja sabiedrisko mediju nodokļa likme darbaņēmējiem									34.46	40.24	45.69	50.81	55.62
Ikgadēja sabiedrisko mediju nodokļa likme aktīvajiem uzņēmumiem									158.46	194.59	232.29	271.61	312.61
SEPL finansējums, milj. EUR, mediju nodokļa likmes pieaugums, vienlīdzīgs finansējuma sadalījums starp nodarbinātajiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem (finansējuma pieaugums sakrīt ar tabulas Nr. 1 SEPL finansējumu)									50 651 685	60 809 964	70 968 242	81 126 521	91 284 800
SEPL finansējums, % no IKP									0.11	0.13	0.14	0.15	0.16

(A) 2016.-2022.g. dati iegūti no Centrālās statistikas pārvaldes (Nodarbināto iedzīvotāju skaita sadalījums pēc mēneša bruto darba ienākumiem pa vecuma grupām (DSN030m)), prognozes 2023.-2028.g. veidotas, balstoties uz vidējo ikgadējo kāpumu 2016.-2022.g. periodā. Skatīt: <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/darbs/alga/tabulas/dsn030m-darba-nemeju-skaita-sadalijums-pec-menesa-bruto-darba>

(B) 2016.-2020.g. dati iegūti no Centrālās statistikas pārvaldes (Ekonomiski aktīvi uzņēmumi reģionos, republikas pilsētās un novados (UZS010)), 2021.g. dati: Ekonomiski aktīvi uzņēmumi reģionos, valstspilsētās un novados 2021 (UZS011), prognozes 2022.-2028.g. veidotas, balstoties uz vidējo ikgadējo kāpumu 2016.-2022.g. periodā. Skatīt (UZS010): https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START/UZS010; skatīt (UZS011): https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__ENT__UZ__UZS/UZS011

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Rīgā

17.04.2023. Nr. 08-08.1/2023/6518

Uz 04.04.2023. Nr. 31/3-2

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas
līdzekļu padomei

Meistaru iela 10 -502

Rīga, LV-1050

Par informācijas sniegšanu Latvijas sabiedriskā medija finansēšanas modeļa maiņas izstrādes darba grupa

A. god. J. Sikšņa kungs!

Latvijas Banka, atbildot Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (turpmāk tekstā – Padome) 2023. gada 4. aprīļa vēstulē Nr. 31/3-2 “Par informācijas sniegšanu Latvijas sabiedriskā medija finansēšanas modeļa maiņas izstrādes darba grupai” izteiktajam lūgumam, informē, ka ir iepazinies ar Padomes izstrādāto koncepciju par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa maiņu (turpmāk tekstā – koncepcija) un savas kompetences ietvaros par Latvijas sabiedriskā medija finansēšanas modeļa maiņas izstrādes darba grupas jautājumu “Vai pastāv kādi riski vai neatbilstības Latvijas finanšu sistēmas stabilitātei un tautsaimniecības izaugsmei, ko izraisītu koncepcijas īstenošana?” sniedz šādu atzinumu:

- Latvijas Banka nesaskata riskus vai neatbilstības Latvijas finanšu sistēmas stabilitātei un tautsaimniecības izaugsmei koncepcijas īstenošanas rezultātā.

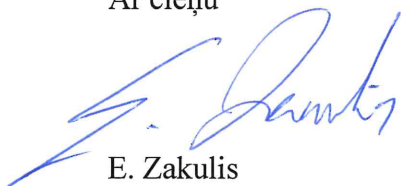
Vienlaikus Latvijas Banka informē, ka par jautājumu “Vai pastāv citi iespējamie modeļi, kas labāk sasniegtu koncepcijā aprakstītā finansēšanas modeļa principus?” Latvijas Banka nevar sniegt atzinumu, jo tās kompetence neietver sabiedrisko mediju finansēšanas modeļu izpēti un izstrādi.

Tomēr, izmantojot iespēju, Latvijas Banka izsaka sekojošus komentārus par koncepcijā aprakstītajiem modeļiem:

- modelis, kas paredz finansējumu kā fiksētu valsts budžeta vai IKP daļu, radītu relatīvi stabilu, tautsaimniecības attīstībai proporcionālu ienākumu plūsmu. Tomēr šāds finansēšanas modelis, kā rāda citu nozaru līdzšinējā pieredze Latvijā, nav pasargāts no politisku lēmumu ietekmes;
- modelis, kas paredz finansējumu sasaistīt ar nodokļu ieņēmumiem, radītu mazāk prognozējamu ienākumu plūsmu. Turklāt nodokļu pārmaiņu ietekmē (likmes vai bāzes pārskatīšana) finansējums medijiem varētu nesamērīgi samazināties vai palielināties;
- modelis, kas paredz jauna “sabiedrisko mediju nodokļa” ieviešanu, nodrošinātu prognozējamāko un no politiskiem lēmumiem mazāk atkarīgo finansējuma plūsmu. Tomēr šī nodokļa aprēķinos izmantotais ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits un tā prognozes būtu jāvērtē piesardzīgāk. Turklāt jauna nodokļa un tā progresivitātes dēļ

sarežģītās administrēšanas risinājumu ieviešana prasītu ilgāku laiku un nepieciešamību pielāgot VID nodokļu uzskaites sistēmas, kas veidotu arī papildu izdevumus valsts budžetā. Alternatīva varētu būt koncepcijā aprakstītā abonentmaksas ieviešana. Tomēr svarīga būtu abonentu uzskaites sistēmas efektīvizēšana, paplašinot to uz visiem digitālā satura sabiedrisko mediju abonentiem, izmantojot iespējami vienkāršāko abonentmaksas samaksas sistēmu.

Ar cieņu

E. Zakulis
Finanšu stabilitātes un makrouzraudzības
politikas pārvaldes vadītājs

U. Rutkaste
Monetārās politikas pārvaldes
vadītājs

A. Ņikitins
Tālr. 67022471; e-pasta adrese: Andris.Nikitins@bank.lv

LATVIJAS RADIO 2023.GADA BUDŽETS UN PAPILDUS NEPIECIEŠAMĀS FINANSĒJUMS 2024. - 2028. GADIEM

Nr.	Pasākums	Summa (EUR), gadā					
		2023 (budžets)	2024	2025	2026	2027	2028
1	Kapacitātes un konkurētspējas stiprināšana	237 501	3 901 289	4 800 828	5 757 433	6 670 420	7 048 959
	t.sk. esošo algu izlīdzināšana pret tirgus mediānu (pieaugums)*	237 501	3 032 535	3 795 871	4 692 380	5 639 445	6 543 328
	t.sk. nominālās bruto algas Latvijas Bankas prognoze sākot ar 2024.gadu**	0	763 336	896 509	947 065	903 883	374 764
	t.sk. administratīvās kapacitātes stiprināšana sākot ar 2024.gadu	0	105 418	108 448	117 988	127 093	130 868
2	Satura ražošana un papildus attīstība***	12 856 272	14 681 977	15 652 367	15 914 411	16 360 839	16 677 357
	Lineārais saturs	7 395 924	8 809 959	9 583 254	9 674 774	9 987 831	10 282 565
	t.sk. Bērnu, pusaudžu un jauniešu raidījumi	267 381	417 381	467 381	517 381	517 381	517 381
	t.sk. Informatīvi analītiskie, sabiedriski politiskie raidījumi	1 788 119	2 018 030	2 235 242	2 393 827	2 527 135	2 546 957
	t.sk. Izglītojošie un zinātnes raidījumi	534 323	541 766	541 896	542 560	543 195	543 458
	t.sk. Izklaidējošie raidījumi	708 585	732 000	733 615	736 479	739 186	742 108
	t.sk. Mūzika	508 918	603 348	670 395	618 907	627 300	709 827
	t.sk. Pētnieciskie raidījumi	307 163	389 872	422 350	427 754	435 589	438 838
	t.sk. Sports	153 510	273 510	203 510	283 510	203 510	283 510
	t.sk. Vērtību orientējošie, kultūras raidījumi	1 046 391	1 539 244	1 837 514	1 531 600	1 647 414	1 738 037
	t.sk. Ziņas	2 081 534	2 294 807	2 471 352	2 622 755	2 747 120	2 762 449
	Atkārtojumi, pašreklāma un apraides izmaksas	3 847 139	3 884 978	3 886 240	3 889 683	3 892 968	3 894 331
	Ārpus ētera projekti (pasākumi u.c.)	477 712	544 097	589 572	600 270	610 707	617 962
	Digitālais saturs (LSM, MMP un lineārā satura digitālais saturs)	1 135 497	1 442 943	1 593 301	1 749 684	1 869 332	1 882 498
	Satura iepirkumi, neatkarīgie producenti, radošie (filmas, koncerti u.c.), saturs no ārvalstīm	N/A	507 870	595 446	594 659	590 390	627 284
3	Tehnoloģiju plānveida atjaunošana	193 000	1 799 000	2 139 000	783 000	782 000	835 200
	Studiju rekonstrukcija	50 000	250 000	250 000	300 000	0	250 000
	Mobilās ierakstu un mobilās tiešraīžu studijas nomaiņa (kritiskās infrastruktūras prasība)	0	0	300 000	0	250 000	0
	Lietotā programmnodrošinājuma licencēšana un atjaunināšana	35 000	103 000	113 000	124 000	137 000	150 700
	Tehnoloģiskā un datu apstrādes aprīkojuma atjaunināšana	93 000	296 000	326 000	359 000	395 000	434 500
	IT infrastruktūras transformācija un drošības jautājumu risinājumi	15 000	1 150 000	1 150 000	0	0	0
4	Infrastruktūra	660 000	962 000	407 700	463 505	1 643 881	1 956 363
	Logu, jumta seguma nomaiņa un ēkas fasādes atjaunošana, t.sk. autoruzraudzība, būvuzraudzība	655 000	658 000	100 000	100 000	0	0
	Telpu remontdarbi, t.sk. projektēšana un mēbeļu nomaiņa	5 000	164 000	187 700	213 505	243 881	276 363
	Transportlīdzekļu iegāde	0	60 000	0	0	100 000	0
	Ēkas video novērošanas un telefonsakaru sistēmas modernizācija (kritiskās infrastruktūras prasība)	0	80 000	0	0	0	0

1.studijas rekonstrukcija, t.sk. izpēte, projektēšana, autoruzraudzība, būvuzraudzība 0 0 120 000 150 000 1 300 000 1 680 000

5 Rezerve 10% apmērā no Latvijas Radio budžeta daļas**** 0 1 569 537 1 803 875 2 038 214 2 272 553 2 506 891

* daļēji budžeta prioritāro pasākumu ietvaros 2023.gadā, pilnībā 2024.gadā (atbilstoši Figure (Fontes) Latvijas Radio atalgojuma tirgus pētījumam par 2022.gadu)

** Latvijas Bankas prognozes datu avots: <https://www.bank.lv/darbibas-jomas/monetas-politikas-istenosana/prognozes>

*** atbilstoši Latvijas Radio Sabiedriskā pasūtījuma plāna un izpildes atskaites formai (1.pielikums)

**** atbilstoši EBU rekomendācijām, pieņemot, ka Latvijas Radio veidos ~ 1/3 no kopējā SM budžeta, kas prognozēts kā 0,16% no IKP atbilstoši FM makroprognozēm: <https://www.fm.gov.lv/lv/media/12813/download?attachment>

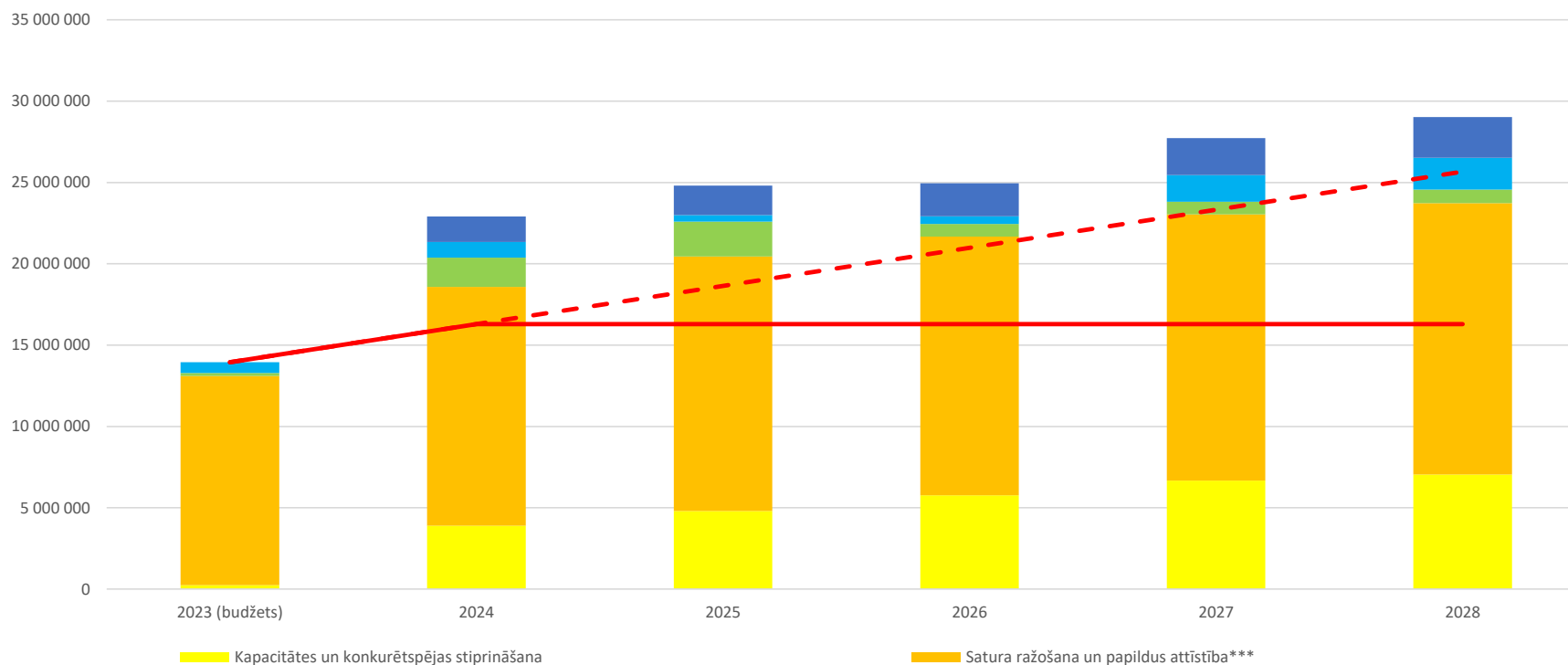
Minimālais pieaugums, lai sasniegtu mērķi ar atbilstošu finansējumu / 2023.gada budžets 13 946 773 22 913 803 24 803 771 24 956 563 27 729 693 29 024 770

Minimālais pieaugums, lai sasniegtu ES vidējo finansējumu 5 gados 13 946 773 16 290 159 16 290 159 16 290 159 16 290 159 16 290 159

Uzkrājošais pieaugums, lai sasniegtu ES vidējo finansējumu 5 gados 13 946 773 16 290 159 18 633 544 20 976 930 23 320 316 25 663 702

Starpība -6 623 644 -6 170 226 -3 979 632 -4 409 377 -3 361 068

LATVIJAS RADIO BUDŽETS UN PAPILDUS NEPIECIEŠAMĀS FINANSĒJUMS 2023. - 2028. (EUR)

- Tehnoloģiju plānveida atjaunošana
- Rezerve 10% apmērā no Latvijas Radio budžeta daļas****
- Minimālais pieaugums, lai sasniegtu ES vidējo finansējumu 5 gados

- Infrastruktūra
- Uzkrājošais pieaugums, lai sasniegtu ES vidējo finansējumu 5 gados

SIA "Latvijas Televīzija" esošais budžets (2023) un papildu nepieciešamais finansējums (2024-2028)

(Būvnieciskie darbi un izpildes pasākumi)

2023 2024 2025 2026 2027 2028

Atalgojums, darbinieku apmācības un līgumcēlšanas pasākumi	5 239 708	9 622 503	10 073 068	10 573 081	11 053 808	11 258 872
Algas struktūrvienībās*	4 707 608	8 577 082	9 047 626	9 547 594	10 028 255	10 233 250
	4 707 608	4 707 608	4 707 608	4 707 608	4 707 608	4 707 608
		2 379 474	2 737 537	3 115 792	3 476 800	3 626 480
		1 190 000	1 299 480	1 415 134	1 525 514	1 571 280
		300 000	303 000	309 060	318 332	327 882
		450 000	450 000	450 000	450 000	450 000
		2 000	2 170	2 236	2 312	2 303
		27 200	60 200	60 200	60 200	60 200
		38 000	68 400	68 400	68 400	68 400
		4 800	24 800	4 800	4 800	4 800
		39 600	70 000	70 000	70 000	70 000
		287 500	369 851	369 851	369 851	369 851

Darbinieku veselības apdrošināšana	223 000	450 000	450 000	450 000	450 000	450 000
Aprūpniecība pret nelaimes gadījumiem	2 000	2 170	2 236	2 312	2 303	2 303
Darbinieku apmācības izdevumi	27 200	60 200	60 200	60 200	60 200	60 200
Pasākumi (izcēlņi, bērnu svētki u.c.)	38 000	68 400	68 400	68 400	68 400	68 400
Personāla līgumcēlšanas pasākumu izdevumi (līgumcēlējumi)	4 800	24 800	4 800	4 800	4 800	4 800
Personāla līgumcēlšanas pasākumu izdevumi (prece)	39 600	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Prioritāra pasākumu finansējums kapacitātes stiprināšanai utt.	287 500	369 851	369 851	369 851	369 851	369 851

Saturs	16 933 797	24 741 430	27 827 597	28 824 749	28 914 467	30 054 066
Lineārais saturs	9 537 593	14 128 413	16 918 828	17 454 202	17 287 240	17 774 699
	384 562	784 562	3 254 562	3 449 562	3 434 562	3 619 562
	1 353 902	1 403 902	1 405 902	1 408 902	1 410 902	1 413 902
	653 343	705 343	709 343	714 343	719 245	724 835
	731 301	981 301	731 301	981 301	731 301	981 301
	112 000	121 520	121 735	125 190	128 946	132 814
	571 880	977 680	996 680	1 006 680	1 017 680	1 022 680
	1 278 032	2 720 532	2 670 532	2 670 532	2 670 532	2 674 532
	2 865 819	4 518 819	4 512 819	4 553 119	4 579 319	4 594 319
	1 748 000	2 530 000	2 530 000	2 530 000	2 530 000	2 530 000
	1 251 719	1 358 115	1 371 696	1 399 130	1 441 104	1 484 337
	239 113	301 113	301 113	301 113	301 113	301 113
	3 100 622	5 064 122	5 344 122	5 534 082	5 682 082	6 084 082
	856 750	1 142 667	1 142 667	1 142 667	1 142 667	1 142 667
	2 400 000	3 200 000	3 200 000	3 200 000	3 200 000	3 200 000
	275 000	366 667	366 667	366 667	366 667	366 667
	95 000	127 000	127 000	127 000	127 000	127 000
	157 500	210 000	210 000	210 000	210 000	210 000
	45 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
	44 250	59 000	59 000	59 000	59 000	59 000

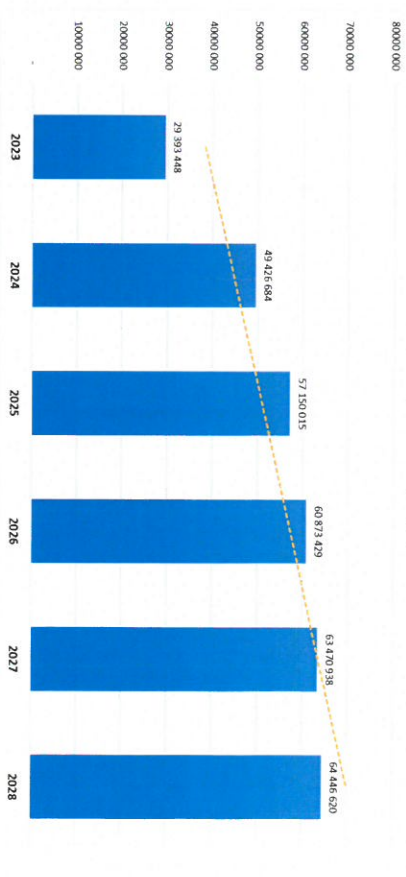
Dejlatālais saturs (LSM, MMP un lineāra saturs digitālais saturs)	3 100 622	5 064 122	5 344 122	5 534 082	5 682 082	6 084 082
Prioritāra pasākumu finansējums kapacitātes stiprināšanai utt.	856 750	1 142 667	1 142 667	1 142 667	1 142 667	1 142 667
	2 400 000	3 200 000	3 200 000	3 200 000	3 200 000	3 200 000
	275 000	366 667	366 667	366 667	366 667	366 667
	95 000	127 000	127 000	127 000	127 000	127 000
	157 500	210 000	210 000	210 000	210 000	210 000
	45 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
	44 250	59 000	59 000	59 000	59 000	59 000

Dejlatālais saturs (LSM, MMP un lineāra saturs digitālais saturs)	3 100 622	5 064 122	5 344 122	5 534 082	5 682 082	6 084 082
Prioritāra pasākumu finansējums kapacitātes stiprināšanai utt.	856 750	1 142 667	1 142 667	1 142 667	1 142 667	1 142 667
	2 400 000	3 200 000	3 200 000	3 200 000	3 200 000	3 200 000
	275 000	366 667	366 667	366 667	366 667	366 667
	95 000	127 000	127 000	127 000	127 000	127 000
	157 500	210 000	210 000	210 000	210 000	210 000
	45 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
	44 250	59 000	59 000	59 000	59 000	59 000

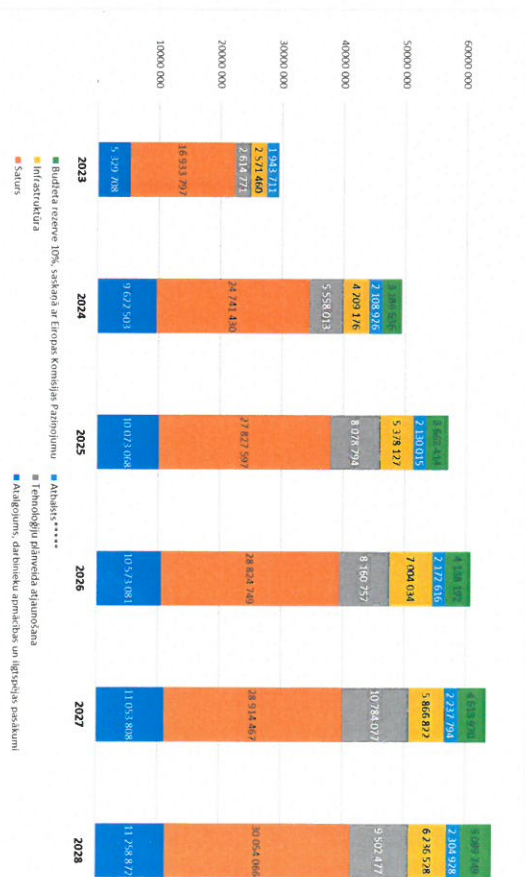
Tehnoloģiju pilnveida atjaunošana	2 614 771	5 558 013	8 078 794	8 160 757	10 784 077	9 502 477
Datortīkla, sākaru un cita biroja tehnika	329 754	795 554	1 750 254	1 688 804	1 764 754	1 528 754
Iekārtas, inventāra un aparātūras remonts, tehniskā āpkalpošana	4 500	4 500	4 500	244 500	244 500	94 500
Informācijas tehnoloģiju uzturēšana	752 283	1 014 283	1 304 283	1 155 283	1 090 283	1 040 283
Inventārs	42 000	45 570	46 026	46 946	48 355	49 805
Karstā remonta un estāžu uzturēšanas materiāli	18 720	18 720	18 720	418 720	818 720	418 720
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un līdzīgas tiesības	9 985	9 985	9 985	1 498 985	2 419 685	1 478 185
Pārējie precis	162 939	178 579	176 761	178 579	182 099	193 189
Pārējie nepieciešamie pamatlīdzekļi	506 357	681 357	1 160 257	811 357	768 357	686 357
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas ****	3 852	515 852	33 852	33 852	33 852	33 852
Transportlīdzekļu nomas	606 541	1 106 541	848 541	1 848 541	3 186 541	3 696 541
Transportlīdzekļu uzturēšana un remonts	154 058	204 058	154 058	154 058	154 058	154 058
	23 808	25 832	26 090	26 612	27 410	28 232
Infrastruktūra	2 571 460	4 209 176	5 378 127	7 004 034	5 866 922	6 236 528
Ēku, būvju un telpu uzturēšana	111 120	641 120	537 120	1 461 120	881 120	2 952 120
Iekārtas, inventāra un aparātūras remonts, tehniskā āpkalpošana	30 980	403 390	1 050 980	960 980	830 980	30 980
Iekārtu, aparātūras un inventāra īre un nomas	1 200	61 700	91 700	151 700	211 700	61 700
Inventārs	720	781	789	805	829	854
Izdevumi par apkuri	663 680	720 093	727 294	741 400	754 095	787 018
Izdevumi par atkritumu savākšanu, ieviešanu un apzīvotājiem vietām un teritorijām ārpus	18 000	19 530	19 725	20 120	20 723	21 345
Izdevumi par elektroenerģiju	700 810	760 379	767 983	783 542	806 843	831 048
Izdevumi par ūdeni un kanalizāciju	15 220	16 514	16 679	17 012	17 523	18 048
Karstā remonta un estāžu uzturēšanas materiāli	46 800	586 800	917 800	1 882 800	1 348 300	548 300
Pārējas preces	11 580	12 564	12 690	12 944	13 332	13 732

LATVIJAS TELEVIZIJA

SIA "Latvijas Televīzija" esošais budžets (2023) un papildu nepieciešamais finansējums (2024-2028) kopā, EUR

SIA "Latvijas Televīzija" esošais budžets (2023) un papildu nepieciešamais finansējums (2024-2028) kopā, sadalījuma pa finansējuma virzieniem, EUR

Tehnoloģiju pilnveida atjaunošana

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

20.04.2023. Nr. 1.7-2/502

Uz 04.04.2023 Nr.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei

Par atzinuma sniegšanu

Konkurences padome (turpmāk – KP) ir saņēmusi Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (turpmāk – SEPLP) vēstuli, kurā lūgts sniegt KP atzinumu SEPLP izstrādāto koncepciju par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa maiņu (turpmāk – Koncepcija).

KP ir iepazinusies ar Koncepciju, kurā norādīts, ka sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa maiņas uzdevums ir nodrošināt sabiedriskajiem medijiem neatkarīgu, atbilstošu un prognozējamu finansējumu un piecu gadu laikā sasniegt Eiropas vidējam finansējuma līmenim līdzvērtīgu apjomu. Izvērtēšanai aprakstīti trīs iespējami finansēšanas modeļi: finansējumu veido fiksēta valsts budžeta daļa; finansējums, kas sasaistīts ar nodokļu ieņēmumiem un sabiedrisko mediju nodoklis. SEPLP par piemērotāko sabiedrisko mediju finansējuma modeli uzskata sasaisti ar noteiktu nodokļu (Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (turpmāk – IIN) un akcīzes nodokļi) ieņēmumiem. Modelis paredz novirzīt sabiedrisko mediju finansēšanai 1,3 % no IIN kopbudžeta ieņēmumiem un 2,12 % no akcīzes nodokļu kopbudžeta ieņēmumiem, sākot ar 2027. gadu.

Tāpat Koncepcijā skaidrots, ka sabiedriskajiem medijiem jāspēj kvalitatīvi plānot ilgtermiņa ieguldījumus gan satura, gan infrastruktūras attīstībā, un cita starpā darboties arī kā vienam no Latvijas radošo industriju dzinējspēkiem, sadarbojoties ar neatkarīgajiem producentiem un citiem medijiem kvalitatīva satura radīšanā un izplatīšanā. Lai to īstenotu, sabiedrisko mediju finansējumam jābūt prognozējamam un paredzamam.

KP norāda, ka apvienošanās varētu radīt izmaksu samazināšanu un resursu efektīvāku izmantošanu. Piemēram, apvienotā organizācija varētu gūt labumu no kopīgiem infrastruktūras, tehnoloģiju un cilvēkresursu izmantošanas. Tomēr ir svarīgi, lai jebkāds finansējums apvienotajai organizācijai tiktu piešķirts godīgā un caurskatāmā veidā, nodrošinot, ka finansējums ir proporcionāls mērķim, ko tā vēlas sasniegt un tas nedrīkst būt pārmērīgs, t.i., nepārsniegt nepieciešamo, lai sasniegtu tā paredzēto mērķi, un lai tas ir proporcionāls arī attiecīgajai nozarei.

Vienlaicīgi Eiropas Padomes Ministru Komitejas 31.01.2007. rekomendācijā (CM/Rec(2007)2¹ par plašsaziņas līdzekļu plurālismu un to satura dažādību uzsvērts dalībvalsts

¹ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805d6be3

aktīvas iesaistes pienākums, ja vispārējie konkurences likumi mediju nozarē nav pietiekami, lai garantētu ideju un viedokļu plurālistisku izpausmi. Līdz ar to dalībvalstīm ir jāveic visi nepieciešamie finanšu un regulējošie pasākumi, tostarp finansiāla atbalsta veidā, lai aizsargātu un veicinātu plašsaziņas līdzekļu strukturālu plurālismu.

Tādējādi, ņemot vērā, ka valsts nodrošinātais mediju finansējums ir iedalāms finansējumā gan sabiedriskajiem elektronisko plašsaziņas līdzekļiem, gan valsts atbalsts privātajiem elektronisko plašsaziņas līdzekļiem, piemēram, atbalsts caur Valsts kultūrkapitāla fondu, Mediju atbalsta fondu, tad, izvēloties atbilstošāko sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansējuma modeli, būtu jāievēro, lai netiktu negatīvi ietekmēti atbalsts privātajiem tirgus dalībniekiem. Un tādā veidā nodrošinot un stiprinot gan publisku, gan privātu plašsaziņas līdzekļu neatkarību, kvalitāti un plurālismu.

Priekšsēdētāja p. i.

K. Piģēns

Gitendorfa 67365225
egija.gitendorfa@kp.gov.lv

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Doma laukums 8A, Rīga, LV-1939, Latvija, tālr. +371 67221848, e-pasts neplp@neplp.lv, www.neplp.lv

Rīgā 25.04.2023. Nr.64/3-2

Uz 06.04.2023. Nr.32/3-2

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei *Paziņošanai e-adresē*

Atbilde uz informācijas pieprasījumu

Nacionālajā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomē (turpmāk – Padome) 2023.gada 4.aprīlī saņemta Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (turpmāk – SEPLP) 2023.gada 4.aprīļa vēstule Nr.32/3-2 “Par informācijas sniegšanu Latvijas sabiedriskā medija finansēšanas modeļa maiņas izstrādes darba grupai”, kurā lūgts sniegt atzinumu par SEPLP izstrādātās koncepcijas atbilstību Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālās stratēģijas 2023.-2027. gadam (turpmāk – Stratēģija) mērķiem un principiem.

Padome informē, ka ilgtspējīgas, kvalitatīvas un daudzveidīgas Latvijas mediju vides nodrošināšanai, Stratēģijas B-1-11.punktā noteikts viens no uzdevumiem – izveidot vienotu sabiedrisko mediju saskaņā ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumā (turpmāk – SEPLPL) noteikto, nodrošinot sabiedriskajam medijam neatkarīgu, atbilstošu un prognozējamu finansējumu. Ņemot vērā minēto, Padome informē, ka tā konceptuāli atbalsta vienota sabiedriskā medija izveidi saskaņā ar SEPLPL noteikto.

Padome vērš uzmanību, ka neiejaucas neviena elektroniskā plašsaziņas līdzekļa kapitāldaļu turētāja funkcijās un nenorāda uz dokumentos iekļaujamo saturu.

Ar cieņu

Padomes priekšsēdētāja vietiece

Aurēlija Ieva Druviete

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Ogļina 67221848

viktorija.oglina@neplp.lv

Kultūras ministrija

K. Valdemāra iela 11a, Rīga, LV - 1364, tālr. 67330200, fakss 67330293, e-pasts pasts@km.gov.lv, www.km.gov.lv

Rīgā

12.05.2023. Nr. 5.1-1/663

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei

*Par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu
finansēšanas modeļa maiņu*

Ņemot vērā Jūsu izteikto lūgumu Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa maiņas darba grupā, sniedzam Kultūras ministrijas nostāju par minētā modeļa maiņu.

Vēlamies uzsvērt, ka Kultūras ministrija pilnībā apzinās sabiedrisko mediju nozīmi demokrātiskā sabiedrībā, tāpēc atbalsta un turpinās atbalstīt to stiprināšanu. Tāpat Kultūras ministrija izprot, ka pietiekams un paredzams finansējums ir nepieciešams, lai sabiedriskie mediji spētu attīstīties gan attiecībā uz satura veidošanu, gan tehnoloģiski, lai sniegtu kvalitatīvu saturu Latvijas iedzīvotājiem un stiprinātu informatīvo telpu. Tieši šo iemeslu dēļ Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma pieņemšanas procesā Kultūras ministrija piedāvāja sabiedrisko mediju budžetu piesaistīt kādam no valsts finanšu rādītājiem, tomēr, kā zināms, tas netika atbalstīts.

Ņemot vērā minēto, Kultūras ministrija arī pašreiz atbalsta sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa maiņu, tomēr vienlaikus vēlamies sniegt viedokli par to, kādi aspekti būtu jāņem vērā, izstrādājot minētā modeļa maiņas koncepciju, lai novērstu iespējamās pretrunas.

Kultūras ministrijas vērtējumā sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ikgadējo finansējumu būtu labāk piesaistīt valsts budžeta izdevumiem vai iekšzemes kopproduktam, nevis kāda nodokļa ieņēmumiem, jo valsts budžeta izdevumi un valsts kopprodukts labāk ataino stāvokli ekonomikā, kamēr nodokļa ieņēmumi var svārstīties dažādu, ar kopējo ekonomisko situāciju nesaistītu iemeslu dēļ, piemēram, saistībā ar izmaiņām konkrētā nodokļa likmē.

Savukārt, izvēloties starp finansējuma piesaisti iepriekšējo gadu rādītājiem vai prognozēm, Kultūras ministrijas ieskatā priekšroka būtu dodama

prognozēm, jo iepriekšējo gadu rādītāji ne vienmēr sniegs priekšstatu par to, kas valsts ekonomiku sagaidīs turpmāk, piemēram, gadījumos, kad ekonomiskās attīstības cikla ietvaros straujas izaugsmes gadus nomaina ekonomiskā lejupslīde. Protams, piesaistot ikgadējo finansējumu prognozēm, Kultūras ministrijas ieskatā būtu likumā jānostiprina, ka minētais finansējums gada laikā vairs netiek mainīts arī tad, ja prognozes nepiepildās.

Tāpat vēlamies vērst uzmanību, ka, ieviešot finansēšanas modeli, kurš ir piesaistīts kādiem rādītājiem, būtu nepieciešams svītrot vai grozīt Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 7. panta pirmās daļas 1. punktu. Minētā norma paredz, ka valsts budžeta dotācija sabiedriskā pasūtījuma īstenošanai nedrīkst būt mazāka kā iepriekšējā gadā, ja gadskārtējais valsts budžets nav mazāks kā iepriekšējā gada valsts budžets. Piesaistot finansējumu jebkuram rādītājam, kuru ietekmē procesi ekonomikā, dotācijas apmēram ir jābūt mainīgam, ņemot vērā ekonomisko situāciju valstī, kas atspoguļosies gan budžeta izdevumu apmērā, gan iekšzemes kopprodukta rādītājos.

Visbeidzot vēlamies vērst uzmanību uz to, ka Kultūras ministrijas ieskatā, diskutējot par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa maiņu, vēlme sasniegt vidējo Eiropas Savienības dalībvalstu sabiedrisko mediju finansējuma līmeni nevar tikt izvirzīta par pašmērķi, it īpaši apstākļos, kad Latvija vēl nav sasniegusi Eiropas Savienības vidējo ekonomikas attīstības līmeni. Kultūras ministrijas ieskatā turpmāko diskusiju laikā ir būtiskāk uzsvāru likt uz to, kam pašreiz finanšu līdzekļi trūkst un kādus rezultātus būtu iespējams sasniegt, piesaistot trūkstošo finansējumu.

Nobeigumā Kultūras ministrija vēlas vērst uzmanību uz to, ka likumprojektam, ar ko tiktu ieviesta sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanas modeļa maiņa, būs ietekme uz valsts budžetu, tāpēc tas būtu jāvirza valsts budžetu pavadošo likumprojektu pakotnē un lēmums par papildu finansējuma piešķiršanu būtu pieņemams, izskatot visas valsts prioritātes, kurām nepieciešams papildu finansējums.

Kultūras ministrs

(paraksts*)

N.Puntulis

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

KONCEPCIJA PAR SABIEDRISKO ELEKTRONISKO PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU FINANSĒŠANAS MODEĻA MAINU

Sabiedrisko elektronisko
plašsaziņas līdzekļu
padome

2022

- **Nodrošināt sabiedriskajiem medijiem neatkarīgu, atbilstošu un prognozējamu finansējumu un piecu gadu laikā sasniegt Eiropas vidējam finansējuma līmenim līdzvērtīgu apjomu - izriet no SEPLP likuma Pārejas noteikumu 8.punkta.**
- “Nepieciešams strādāt pie pietiekama un prognozējama finansējuma modeļa izveides, lai novērstu iespējas izdarīt politisku spiedienu uz sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekli, izmantojot elektroniskā plašsaziņas līdzekļa finansēšanas sviru”. **Rezultatīvais rādītājs: Sabiedrisko mediju finansējums (% no IKP) pieaug līdz 0,19% 2020.gadā.** - Mediju politikas pamatnostādnes 2016-2020.
- “Atbalstīsim apvienota sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa izveidošanu un tā finansēšanas modeli atbilstoši Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldīšanas likumam. Stiprināsim apvienotā plašsaziņas līdzekļa tehnoloģisko kapacitāti un veicināsim SEPLP kā kapitāla daļu turētājas un augstākās lēmējinstiūcijas sabiedriskajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos darbību.” - Deklarācija par A.K.Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību, 2022, 324.punkts.

Sabiedriskajiem medijiem ir nepieciešams īpašs finansēšanas modelis, jo tiem ir unikāla loma universālu uzdevumu pildīšanā:

- Jāstrādā visu sabiedrības grupu interesēs,
- Jāatspoguļo visu nozaru aktualitātes,
- Jāstiprina demokrātiska valsts pārvaldes sistēma,
- Jāveicina iedzīvotāju labklājības līmenis.

Finansēšanas modelis visvairāk ietekmē sabiedrisko mediju patstāvību un spēju pildīt savus uzdevumus

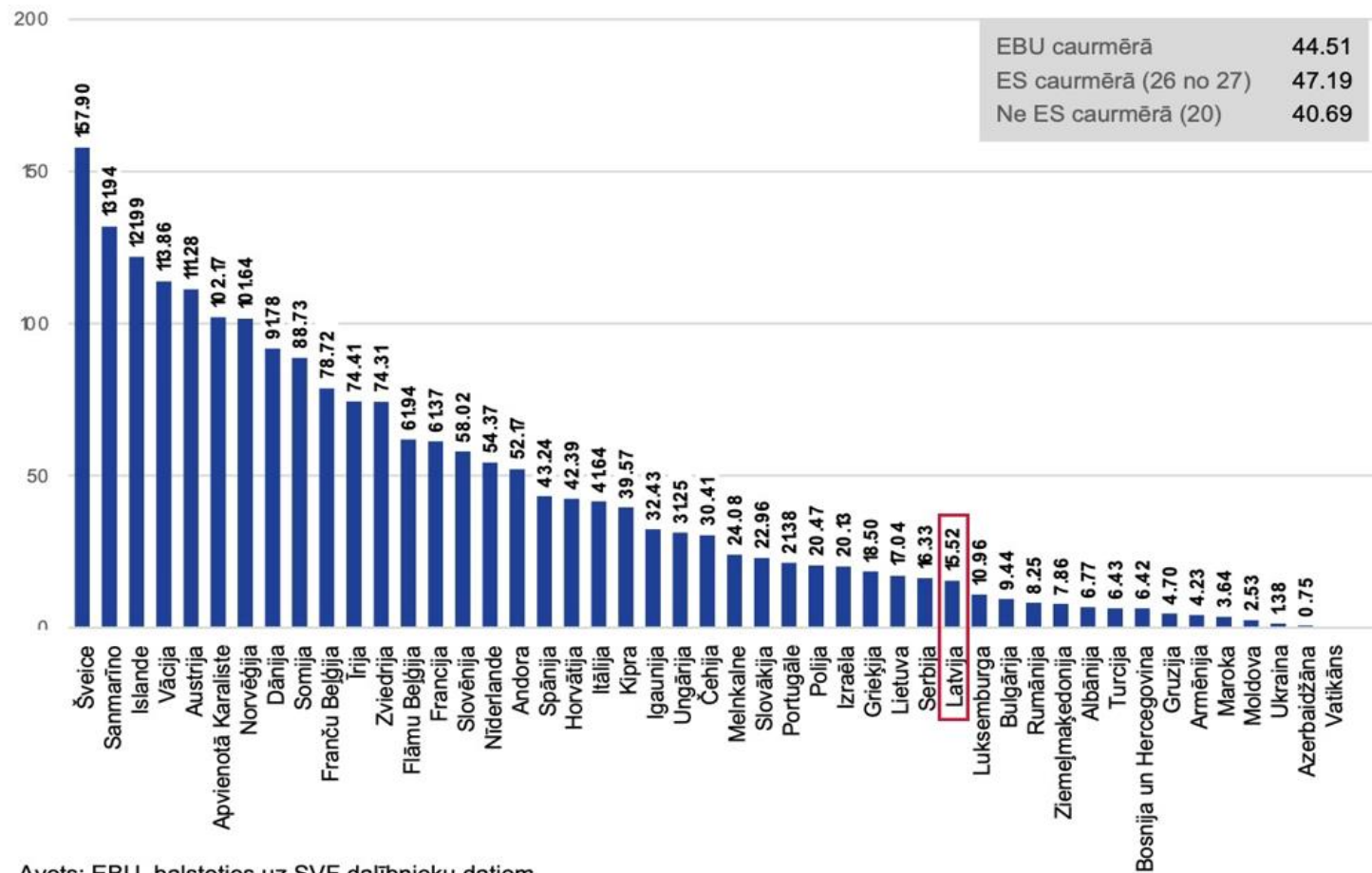

IDENTIFICĒTĀS PROBLĒMAS

I

3

SABIEDRISKO MEDIJU BUDŽETS UZ VIENU IEDZĪVOTĀJU (EUR, 2020)

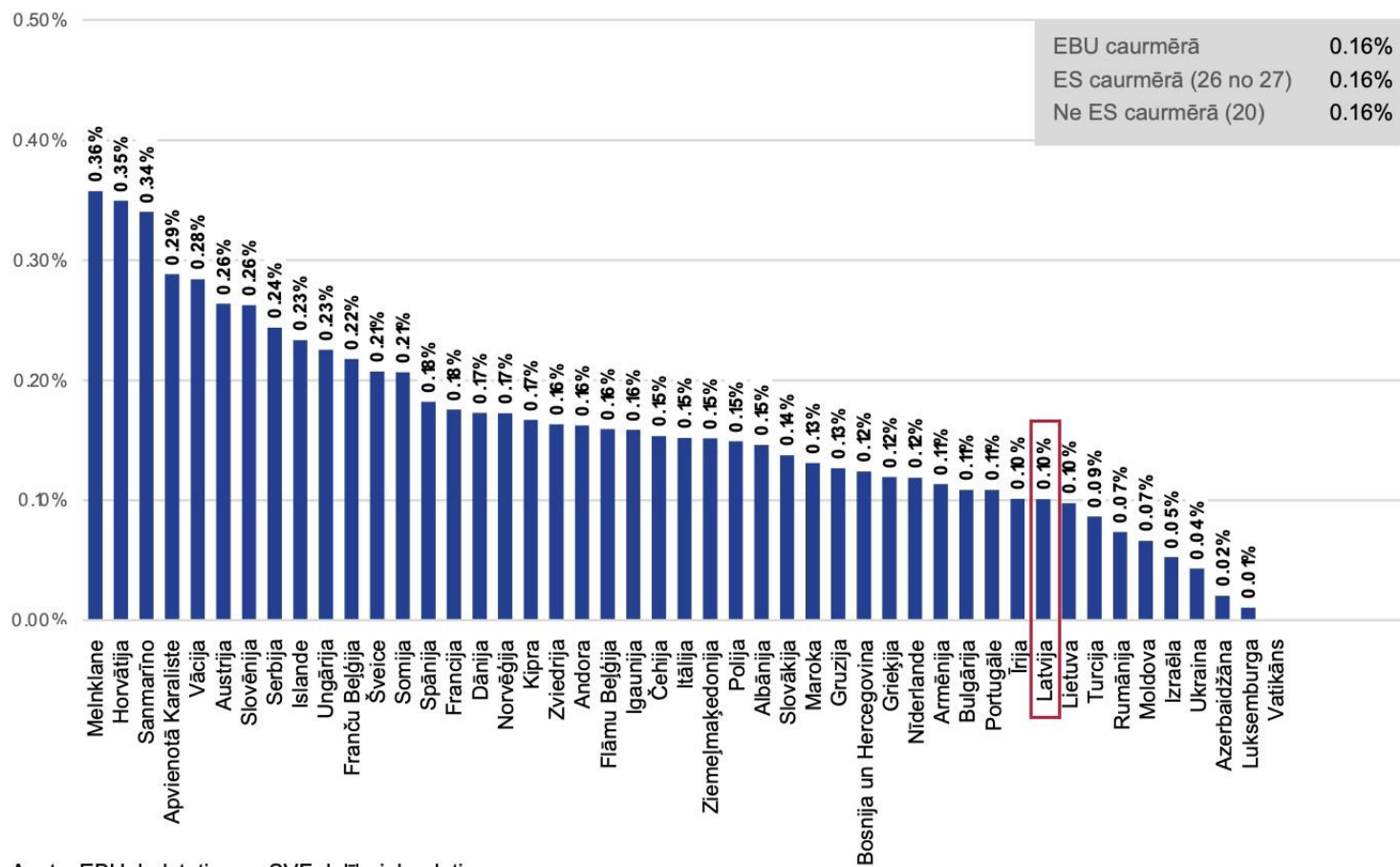

Avots: EBU, balstoties uz SVF dalībnieku datiem.

Latvijas sabiedrisko mediju budžets ir viens no mazākajiem Eiropā

SABIEDRISKO MEDIJU BUDŽETS KĀ % NO IKP (%. 2020)

Avots: EBU, balstoties uz SVF dalībnieku datiem.

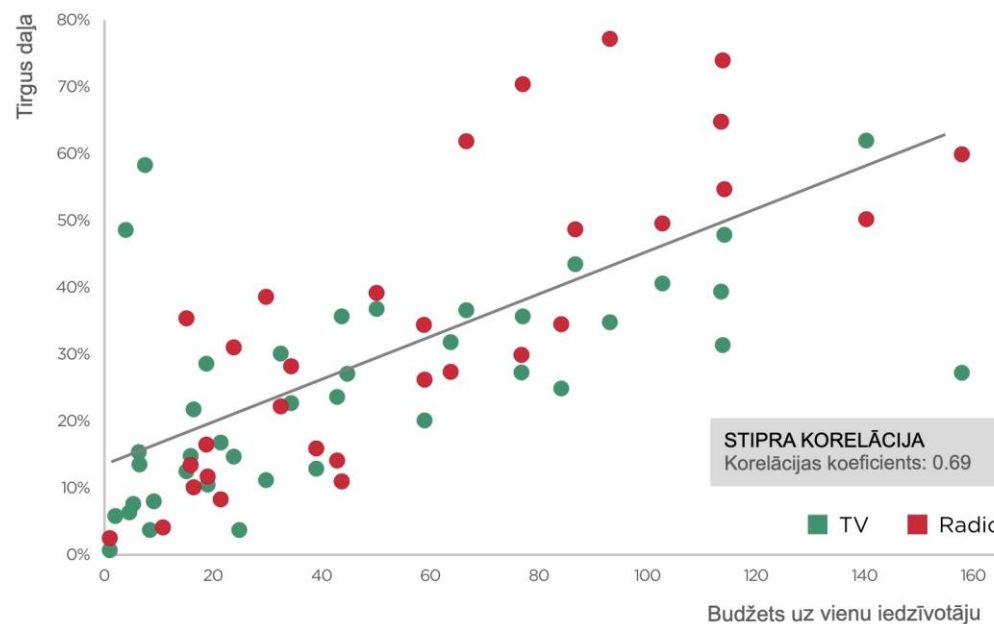
Latvijas sabiedrisko mediju finansējums ievērojami atpaliek no Eiropas vidējā līmeņa

Bez pietiekama finansējuma var zaudēt auditoriju

Starptautiskā pieredze skaidri apliecina ciešu sakarību starp finansējumu un sabiedrisko mediju sniegumu – **labāk finansēti mediji sasniedz vairāk auditorijas un tiek augstāk novērtēti**

SABIEDRISKO MEDIJU BUDŽETS UZ VIENU IEDZĪVOTĀJU (EUR, 2019) PRET SABIEDRISKO TV UN RADIO TIRGUS DAĻU (% , 2019).

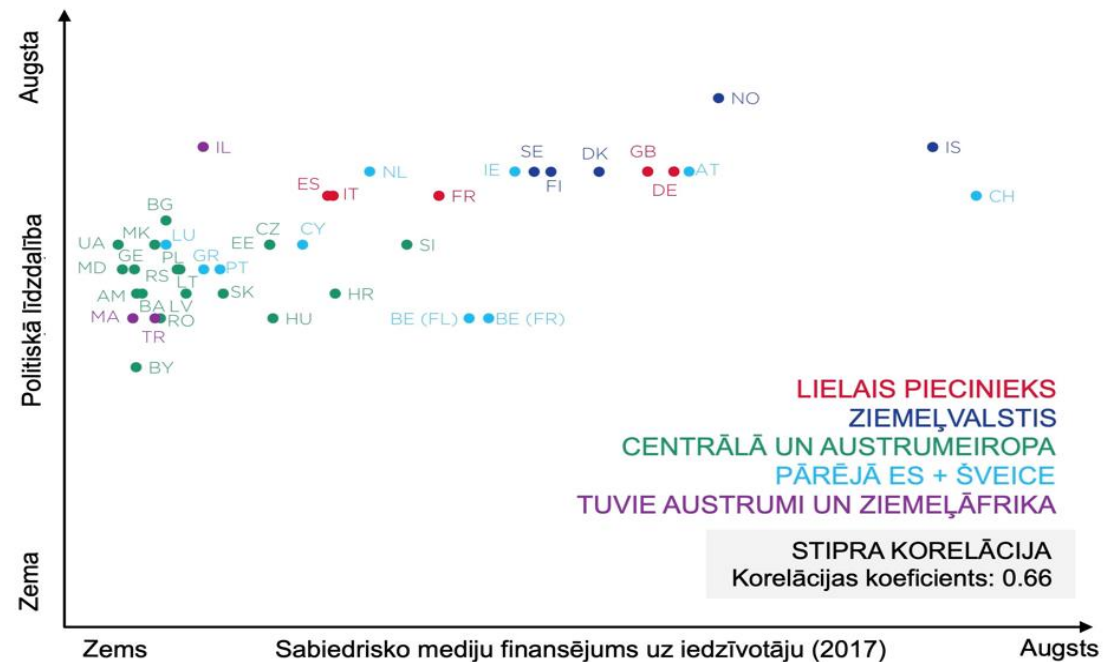
Attēls: EBU dati

Bez pietiekama finansējuma mazinās demokrātija

Starptautiskā pieredze skaidri apliecina ciešu sakarību starp finansējumu un pilsonisko sabiedrību – **valstīs ar labāk finansētiem sabiedriskajiem medijiem ir augstāka iedzīvotāju politiskā līdzdalība.**

SABIEDRISKO MEDIJU FINANSĒJUMS UZ IEDZĪVOTĀJU UN POLITISKĀ LĪDZDALĪBA

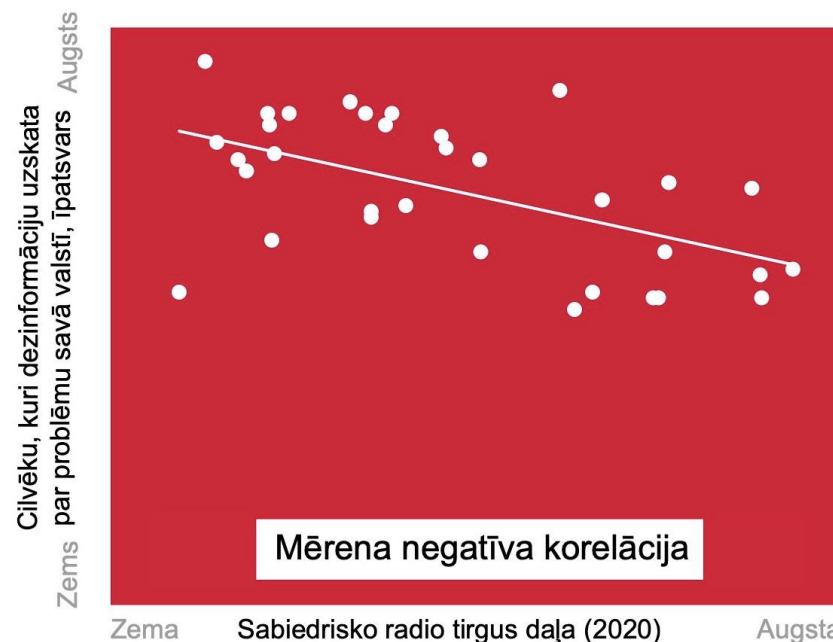

Drauds nacionālajai drošībai, jo nepietiekami finansēti sabiedriskie mediji var mazāk pretoties dezinformācijas ietekmei

- Labi nodrošināti sabiedriskie mediji veido vairāk ziņu raidījumus
- Krīzē iedzīvotāji vairāk patērē sabiedrisko mediju ziņas
- Valstīs, kur ir augstāka sabiedrisko mediju tirgus daļa, cilvēki mazāk uztraucas par dezinformāciju

Attēls: EBU dati

Lielākas sabiedrisko mediju auditorijas sakarība ar mazākām raizēm par dezinformāciju.

Latvijas sabiedrisko mediju sasniegtās auditorijas radio, TV un interneta platformās, EBU dati, 2021

Latvijas Radio - 37,9% (*Daily share*)

(Baltijā: ERR - 26,5%, LRT - 12,7%)

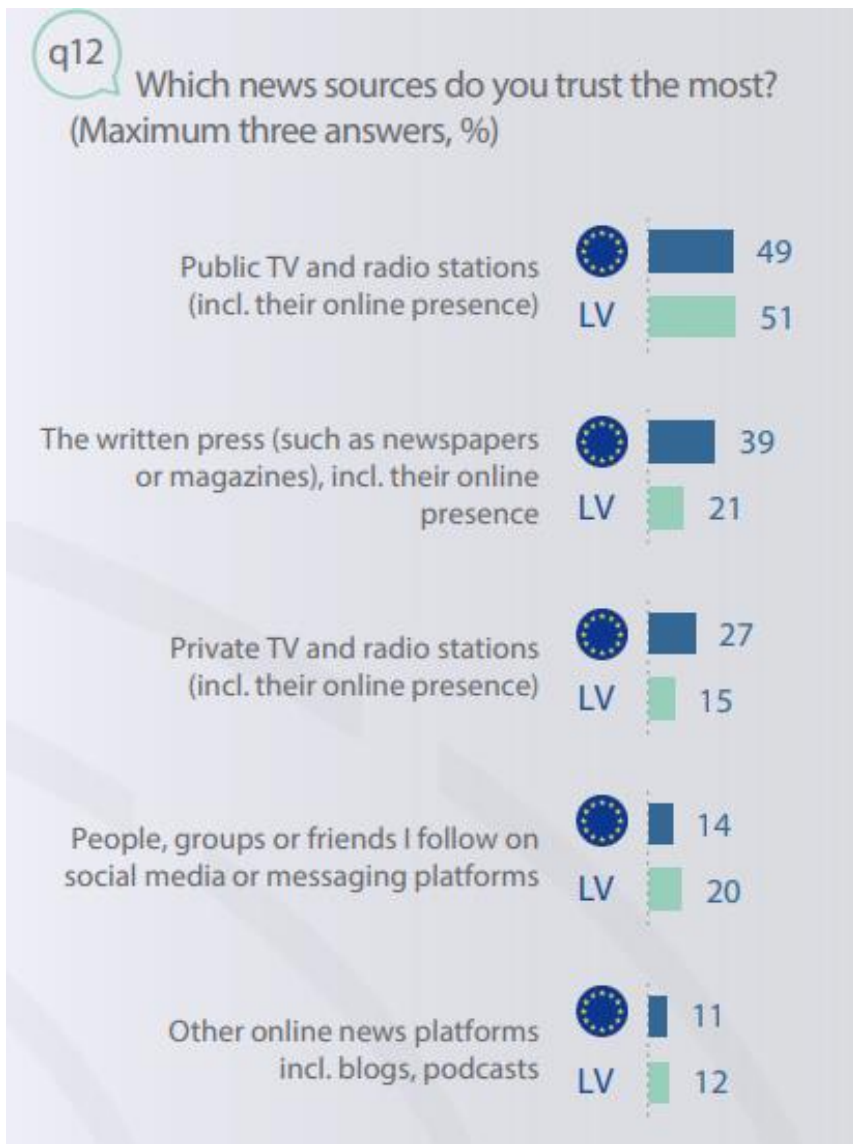
Latvijas Televīzija - 15,2% (*Daily share*)

(Baltijā: ERR - 21,6%, LRT - 15,4%)

LSM.LV - 23,5% (*Real users - weekly*)

(Baltijā: ERR - n.a., LRT - 44%)

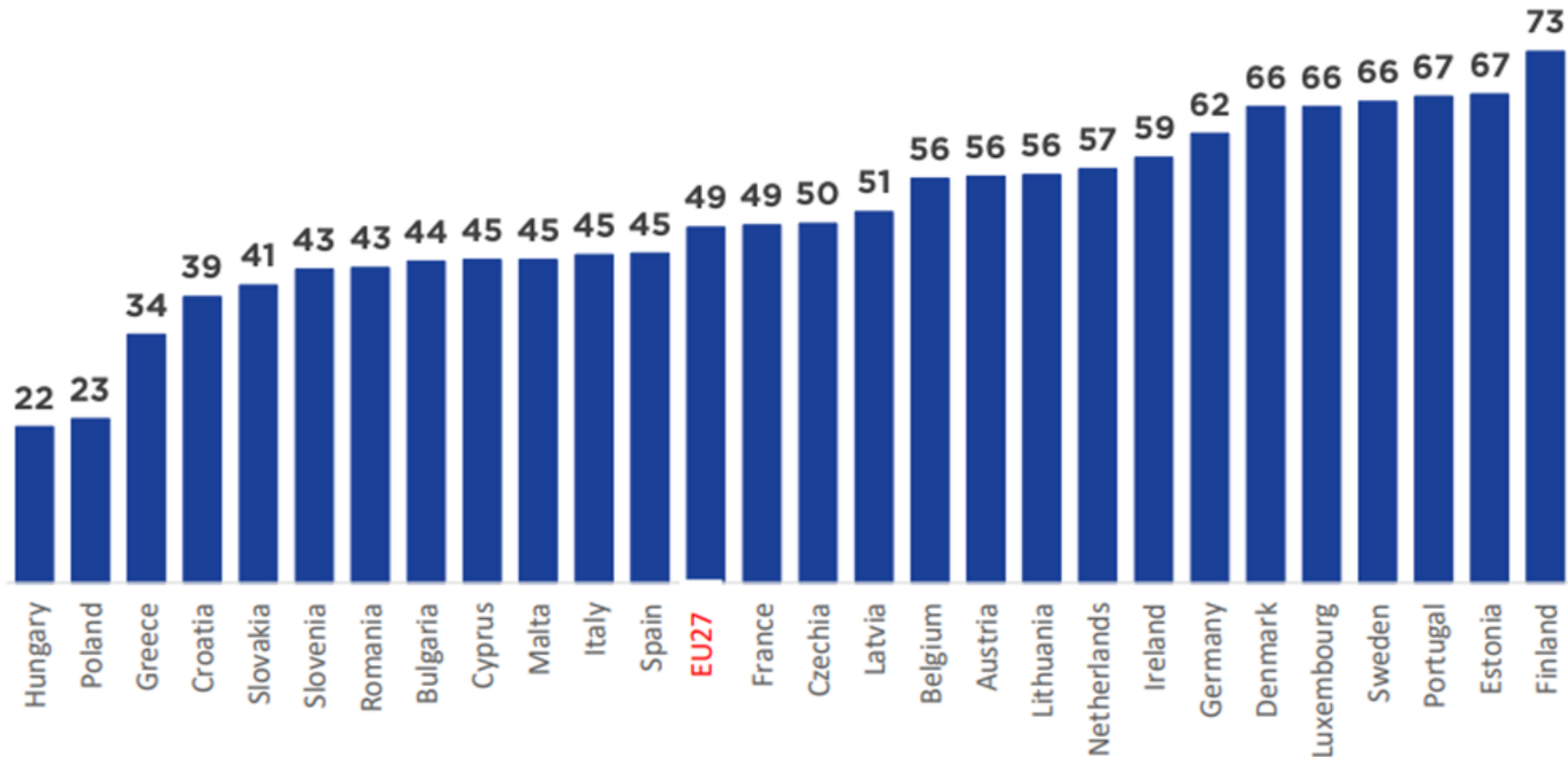
82%
SABIEDRISKO
MEDIJU
KOPĒJĀ
SASNIEDZAMĪBA
2022. GADĀ

Sabiedriskā
labuma
metodoloģijas
aptauja, 2022

Latvijas sabiedriskais radio un TV bauda visaugstāko iedzīvotāju uzticību

(Eurobarometer Media & News
Survey, 2022)

Iedzīvotāju uzticība Latvijas sabiedriskajiem medijiem ir augstāka nekā vidēji ES valstīs (EBU dati, 2021).

Finansēšanas modelim jāatbilst šādiem kritērijiem, kas izriet no SEPLL

- I **Neatkarīgs no politiskās un cita veida ietekmes** – finansējumam jābūt nesaistītam ar konkrētām politiskajām aktualitātēm
- II **Godīgs, caurspīdīgs un atbildīgs** – modelis ir saprotams, samērots ar sabiedrības iespējām; ir nodrošināta atskaitīšanās par sasniegto
- III **Kvalitatīvs un daudzveidīgs saturs** – nodrošina satura veidošanu visām sabiedrības grupām
- IV **Ilgtermiņa attīstības vīzija un iesaiste radošo industriju attīstībā** – ir stabils un prognozējams, veicina sadarbību ar citiem nozares dalībniekiem

- Nav nodrošināta neatkarība no politiskās ietekmes, jo finansējumu piešķir atbilstoši valdošās koalīcijas prioritātēm
- Finansējuma piešķiršanai nav skaidru kritēriju, apgrūtināta mērķtiecīga un ilgtermiņa plānošana
- Zemā finansējuma dēļ ilgstoši nav bijis pietiekamu kapitālieguldījumu (Valsts kontroles atzinums)
- Finansējuma trūkuma dēļ ļoti ierobežotas iespējas attīstīt saturu, jo īpaši digitālos formātus, analītiku un pētniecību, īpaši gados jaunās auditorijas sasniegšanai

Lielāks finansējums ir nepieciešams, jo:

- Jāattīsta digitālais saturs, ko arvien vairāk patērē visas auditorijas – sabiedriskā medija saturs ir valsts drošības stūrakmens,
- Jāiegulda vairāk satura veidošanā bērniem un jauniešiem,
- LR un LTV ilgstoši ir bijušas nepietiekamas investīcijas,
- Jāstiprina pretestība dezinformācijai - vairāk analītikas un pētniecības,
- Lielāks finansējums sabiedriskajiem medijiem nozīmē lielāku atbalstu kultūrai un radošajām industrijām.

- 0,16% no IKP ir Eiropas vidējais līmenis (to paredz SEPLPL),
- 2022.gadā Latvijas sabiedrisko mediju budžets bija aptuveni 0,10% no IKP,
- 0,16% no IKP jāsasniedz pēc pieciem gadiem (2028) ; starplaikā ir pārejas periods, finansējuma apjomam pakāpeniski pieaugot katru gadu,
- Attiecīgā gada budžeta apjoms jānosaka vismaz divus gadus iepriekš, lai ir laiks plānot attīstību, jo īpaši lielu infrastruktūras projektu īstenošanu.

Sabiedrisko mediju finansējums Latvijā 2022

37,7 milj. EUR = 0,13% no IKP

Mērķa finansējums 2027. gadā 0,16% no IKP

0,16% no IKP 2027.g. = 54,8 milj. EUR (balstoties uz Starptautiskā Valūtas fonda un vēsturiskā vidējā kāpuma prognozēm)

$(54,8 - 37,7) / 5 \text{ gadi} = 3,43 \text{ milj. EUR gadā}$

Ikgadējo dotāciju nepieciešams palielināt par 3,43 milj. EUR gadā no 2023. g., lai 2027. g. sasniegtu Eiropas vidējo finansējumu

Lai sasniegtu Eiropas vidējo 2019. gada finansējuma līmeni, līdz 2027.gadam jāpiešķir papildus aptuveni 17,1 milj. EUR vai vidēji 3,43 milj. EUR gadā

- I **Fiksēta valsts budžeta daļa** – 0,37-0,38% no izdevumiem
- II **Piesaiste IIN un akcīzes nodokļu ieņēmumiem** – 1,3% no IIN un 2,12% no akcīzes nodokļu kopbudžeta (VKKF un Lietuvas sab.mediju modelis)
- III **Sabiedrisko mediju nodoklis** – 34,53 eur no nodarbinātajiem iedzīvotājiem un 166,18 eur no uzņēmumiem gadā

Stājas spēkā 2027.gadā; pirms tam pārejas periods

MODELIS – FIKSĒTA VALSTS BUDŽETA IZDEVUMU DAĻA

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Valsts budžeta izdevumi, milj. EUR (A)	7686	8328	8954	9392	10015	10765	12439	12088	12324	13088	13899	14760
IKP salīdzināmajās cenās (2015), milj. EUR (B)	25144	25961	27006	27553	26555	27760	29204	30372	31357	32347	33316	34276
SEPL finansējums, milj. EUR (valsts dotācija ar piesaisti budžetam) (C)	19.9	21.3	22.5	22.3	24.7	35.7	37.7	41.1	44.6	48.0	51.4	54.8
Apakšscenārijs Nr. 1: Pakāpeniski pieaugoša likme no valsts budžeta	0.26%	0.26%	0.25%	0.24%	0.25%	0.33%	0.30%	0.34%	0.36%	0.37%	0.37%	0.37%
SEPL finansējums, % no IKP	0.08%	0.08%	0.08%	0.08%	0.09%	0.13%	0.13%	0.14%	0.14%	0.15%	0.15%	0.16%
Apakšscenārijs Nr. 2: Fiksēta 0.37% likme no budžeta - finansējuma apjoms milj. EUR								44.7	45.6	48.4	51.4	54.6
Apakšscenārijs Nr. 2: Fiksēta 0.38% likme no budžeta - finansējuma apjoms milj. EUR								45.9	46.8	49.7	52.8	56.1

Aprēķini: KPMG

Lietuvas, VKKF modelis

Apakšscenārijs 2: Augošas IIN un akcīzes nodokļu noteiktas daļas	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
IIN kopbudžeta ieņēmumi, milj. EUR	1 504	1 680	1 706	1 931	1 804	1 777	1 862	1 916	2 026	2 104	2 185	2 269
Akcīzes nodokļu kopbudžeta ieņēmumi, milj. EUR	861	907	1 029	1 064	1 060	1 105	1 167	1 204	1 235	1 292	1 353	1 416
IIN kopbudžeta ieņēmumu likme								1.16%	1.20%	1.25%	1.27%	1.30%
Akcīzes nodokļu kopbudžeta ieņēmumu likme								1.85%	1.91%	1.99%	2.08%	2.12%
SEPL finansējums, sasaiste ar nodokļu ieņēmumiem, augošas nodokļu noteiktās daļas, vienāda apmēra finansējuma sadalījums starp IIN un akcīzes kopbudžeta ieņēmumiem)								41.1	44.6	48.0	51.4	54.8
SEPL finansējums, % no IKP								0.14%	0.14%	0.15%	0.15%	0.16%

Aprēķini: KPMG

Sabiedrisko mediju finansējums Latvijā 2022

37,7 milj. EUR = 0,13% no IKP

Mērķa finansējums 2027. gadā 0,16% no IKP

0,16% no IKP 2027.g. = 54,8 milj. EUR (balstoties uz Starptautiskā Valūtas fonda un vēsturiskā vidējā kāpuma prognozēm):

- 27,4 milj. EUR finansējams no privātpersonām ar ienākumiem virs 400 EUR mēnesī bruto
- 27,4 milj. EUR finansējams no uzņēmumiem

- Darba ņēmēju skaits (20-74 gadi) ar bruto ienākumiem virs 400 EUR mēnesī 2027. g. = 793 409, prognozes veidojot pēc vidējā skaita izmaiņām 2016.-2021.g.
- Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits 2027. g. = 164 879, prognozes veidojot pēc vidējā skaita izmaiņām 2016.-2020.g.

Lai sasniegtu Eiropas vidējo SM finansējumu 2027.g.:

- nepieciešamā ikgadējā maksa no privātpersonām 27,4 milj./793409= **34,53 EUR**
- Nepieciešamā ikgadējā maksa no uzņēmumiem 27,4 milj./164879 = **166,18 EUR**

Piesaiste IIN un akcīzes nodokļu ieņēmumiem

- Visaugstākā neatkarības pakāpe
- Solidaritāte ar valsts ekonomikas attīstību
- Nodrošina mediju ilgtermiņa attīstību
- Veicina mediju atbildību sabiedrības priekšā un sabiedrības piederības izjūtu medijiem
- Citās nozarēs (VKKF) un valstīs (Lietuva) pārbaudīts modelis

Attēls: SEPL finansējuma modeļu izvērtējuma rezultāti

Kritērijs	Esošais finansēšanas modelis	Fiksēta daļa no valsts budžeta	Sasaiste ar noteiktu nodokļu ieņēmumiem	Sabiedrisko mediju nodoklis
Neatkarīgs no politiskās un cita veida ietekmes		✓	✓	✓
Godīgs, caurspīdīgs un atbildīgs		✓	✓	
Augstas kvalitātes, daudzveidīgs saturs		✓	✓	✓
Ilgtermiņa attīstības vīzija un iesaiste radošo industriju izaugsmē		✓	✓	✓

Par Sabiedrisko mediju finansēšanas modeļa maiņas darba grupā skatītajiem jautājumiem

Finanšu ministrija, izpildot š.g. 12.maija darba grupas sēdē nolemto par nepieciešamību līdz š.g. 19.maijam sniegt viedokli par darba grupas gala ziņojumā iekļaujamajiem jautājumiem (turpmāk – gala ziņojums), kā arī SEPLP sagatavoto likumprojektu “Grozījumi Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumā” (turpmāk – likumprojekts), informē par tālāk minēto.

Par likumprojektu:

1. Attiecībā uz likumprojektā piedāvātajiem grozījumiem likuma 7.pantā, papildinot to ar jaunu daļu, nosakot, ka valsts budžeta dotācijas apjomu sabiedriskajiem medijiem kārtējam gadam veido noteikta daļa no IKP, atsevišķiem nodokļu ieņēmumiem vai daļa no valsts budžeta kopējiem izdevumiem, norādām, ka nevaram atbalstīt nevienu no piedāvātajiem risinājumiem. Uzskatām, ka sabiedrisko mediju finansēšanā ir atbalstāms esošais modelis, kad finansējums sabiedriskajiem medijiem tiek noteikts vispārējā kārtībā gadskārtējā valsts budžeta likumā, vērtējot valsts budžeta finansiālās iespējas.

Atzīmējam, ka esošā budžeta veidošanas sistēma nosaka, ka papildu finansējums tiek piešķirts, izvērtējot nozaru iesniegtos prioritāros pasākumus, pie nosacījuma, ka ir pieejama papildu fiskālā telpa. Finansējuma sasaiste ar ekonomikas izaugsmi vai kāda nodokļa ieņēmumiem pēc būtības paredz, ka finansējums un tā pieaugums tiktu noteikts automātiski nevis tiktu izvērtēts kontekstā ar vidējā termiņā pieejamiem resursiem un attiecīgā perioda valdības prioritātēm. Tādā veidā noteiktais algoritms finansējuma izmaiņām sistemātiski ietekmētu pieejamo fiskālo telpu citām nozarēm, pārkāpjot solidaritātes principu. Visu nozaru finansējuma proporcijas kopsummā rezultējas uz 100%, tāpēc visas nozares jāvērtē koppatā, nosakot prioritātes.

Arī Satversmes tiesa ir atzinusi, ka valsts budžets ir gan valsts saimniecības plāns, gan valsts politikas īstenošanas līdzeklis. Tādēļ valsts budžeta likums atspoguļo valsts politiskos lēmumus.

Valsts budžeta likums ietekmē ne tikai valsts politisko virzību, bet arī tautsaimniecības un sociālo attīstību. Valsts budžeta likums raksturo tā brīža Saeimas un Ministru kabineta politisko, tautsaimniecisko un sociālo „profilu”. Satversmes 66. pantā atklājas varas dalīšanas princips, atbilstoši kuram valsts budžeta sastādīšanas un izskatīšanas jomā izpildvaras un likumdevējvaras īpašās kompetences tiek nošķirtas. Izpildvarai Ministru kabineta personā ir jāpastāda saimnieciskā gada valsts ienākumu un izdevumu budžeta projekts, bet likumdevējvarai Saeimas personā tas jāizlemj.

Valsts budžeta likuma projekta iniciatīvas tiesības ir vienīgi Ministru kabinetam, un tieši Ministru kabinets ir atbildīgs par valsts budžeta plāna piedāvājuma izveidi.

Valsts budžeta sastādīšanā Ministru kabinetam jāievēro saimnieciskums. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka Ministru kabineta pienākums iesniegt Saeimai valsts budžeta projektu neaprobežojas tikai ar noteikta satura dokumentu iesniegšanu Saeimā. No Satversmes 66. panta otrās daļas izriet secinājums, ka valsts budžeta likuma projektam pēc iespējas ir jāatbilst faktiskajai valsts ekonomiskajai situācijai (sk. Satversmes tiesas 2012. gada 3. februāra sprieduma lietā Nr. 2011-11-01 15.1. punktu). Tātad valsts budžeta patiesuma princips aizliedz Ministru kabinetam – valsts budžeta sagatavotājam – un Saeimai – valsts budžeta apstiprinātājai – apzināti iekļaut budžetā tādus plānotos ienākumus un paredzamos izdevumus, kuri balstīti uz acīmredzami kļūdainiem pieņēmumiem (prognozēm) vai aprēķiniem, t. i., ar faktisko situāciju nesaistītiem aprēķiniem.

Arī Likuma par budžetu un finanšu vadību 1. panta otrā daļa noteic, ka, budžetu izstrādājot, jāņem vērā tas, lai izdevumus segtu atbilstoši ieņēmumi, un jāņem vērā arī nepieciešamība nodrošināt vispārējo ekonomisko līdzsvaru. Tas nozīmē, ka Ministru kabinetam ir jāievēro un

jānodrošina likumos noteikto pienākumu izpildei nepieciešamais finansējums, bet tā, lai netiktu iedragāts valsts ekonomiskais līdzsvars.

Savukārt likumā noteikts pienākums atvēlēt konkrēta apmēra finansējumu tā, ka tas liedz Ministru kabinetam ņemt vērā sociālekonomisko tautsaimniecības attīstības prognozi, kā arī sabalansēt plānotos izdevumus starp visām nozarēm, Ministru kabinetu budžeta sastādīšanas procesā sasaista. Šāda likuma norma pēc būtības liedz Ministru kabinetam sagatavot valsts budžeta projektu, rēķinoties ar pastāvošo ekonomisko situāciju, kā arī valstij faktiski pieejamiem finanšu resursiem. Jo vairāk likumos iekļautu konkrēta apmēra budžeta finansējumu noteicošu prasījumu, jo vairāk sašaurinās Ministru kabineta kompetence brīvi lemt par valsts uzdevumu finansēšanas prioritātēm un izpildvaras iespējas izpildīt valsts uzdevumus.

Papildus atzīmējam, ka minētajā pantā tiek piedāvāti katra potenciālā finansēšanas modeļa 2 risinājuma varianti – finansējumu rēķināt vadoties no aktuālajām prognozēm, vai arī ņemt vērā aizpagājušā gada faktiskos datus. Norādām, ka darba grupas locekļiem nav sniegta informācija par visu piedāvāto risinājuma variantu ietekmi uz valsts budžeta izdevumiem, jo š.g. 2.maijā darba grupas locekļiem ir atsūtīti tikai tādi aprēķini, kas balstās uz aktuālajām prognozēm, savukārt ietekme uz valsts budžeta izdevumiem, ņemot vērā aizpagājušā gada faktiskās izpildes datus, nav aprēķināta.

2. Attiecībā uz piedāvātajiem grozījumiem likumprojekta 10.pantā, papildinot to ar jaunu devīto daļu un paredzot sabiedriskajiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem tiesības veidot rezerves, vēršam uzmanību, ka, lai arī Komisijas paziņojuma par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu sabiedriskajai apraidei (2009/C 257/01) (turpmāk – EK paziņojums) 73.punkts pieļauj sabiedriskajiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem tiesības veidot rezerves un 77.punkts prasa dalībvalstij nodrošinot piemērotus mehānismus pārmērīgas kompensācijas kontrolei, tostarp uz šādām rezervēm, norādām, ka VSIA “Latvijas Televīzija” un VSIA “Latvijas Radio” ir klasificēti vispārējās valdības sektorā, to saimnieciskā darbība ietekmē vispārējās valdības budžeta bilanci brīdī, kad komersanti veic faktiskos izdevumus. Tātad, vispārējās valdības budžeta izdevumi būtu brīdī, kad komersants izlieto uzkrāto rezervi, tādējādi ietekmējot vispārējās valdības budžeta bilanci.

Vēršam uzmanību uz likuma “Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam” 19. pantu (šajā gadījumā nav svarīgi, kura gada budžeta likums, bet ir svarīga panta koncepcija, kuru nav plānots mainīt), kurš nosaka, ka ja pieklasificētās komercsabiedrības negatīvā ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci pārsniedz 5 000 000 euro, tad ir jāsaņem MK piekrišana.

Papildus vēlamies norādīt, ka sabiedriskajiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir jāspēj rīkoties atbildīgi ar piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem, jo arī Valsts kontrole revīzijā “Par Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes 2022. gada pārskata sagatavošanas pareizību” ir konstatējusi būtiskas neatbilstības izdevumu un izvirzīto rezultatīvo rādītāju plānošanā un noteikšanā. No revīzijas secinājumiem izriet, ka:

- Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome nav nodrošinājusi efektīvu prioritāro pasākumu izdevumu un izvirzīto rezultatīvo rādītāju plānošanu un noteikšanu. Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes finansējuma pieteikumā prioritāro pasākumu izdevumiem un prioritārajiem pasākumiem izvirzītajiem rezultatīvajiem rādītājiem netika izmantotas ticamas prognozes, aktuāla informācija un pamatoti pieņēmumi. Latvijas Radio un Latvijas Televīzija prioritāro pasākumu izmaksu un laika plāna precizēšanu veica 2023.gadā pēc iepirkuma procedūras pabeigšanas, kā arī piedāvājumu izvērtēšanas;

- Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome nespēja nodrošināt prioritārajiem pasākumiem 2022.gadā izvirzīto rezultatīvo rādītāju sasniegšanu plānotajā apjomā, tiem izlietojot tikai 1,3 % jeb 10 276 euro no prioritāriem pasākumiem piešķirtā finansējuma 801 400 euro apmērā. Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome 2022.gadā pretēji plānotajam nav nodrošinājusi, ka Latvijas Radio un Latvijas Televīzijā tiek noslēgti līgumi par satura informācijas vadības sistēmas iegādi un ieviešanu, un ka tiek uzsākta šīs vadības sistēmas ieviešana.
3. Attiecībā uz priekšlikumu papildināt likumu ar jaunu pārejas noteikumu punktu, kurā noteikts sabiedrisko mediju finansējuma apmērs, sadalījumā pa gadiem, norādām, ka nevaram to atbalstīt, jo nav atbalstāma prakse nozaru likumos iekļaut normas, kas attiecas uz gadskārtējā valsts budžeta likumu.
  4. Par priekšlikumu izteikt likumprojekta 10. panta astoto daļu jaunā redakcijā, norādot, ka Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome reizi trijos gados padziļināti izvērtē vidēja termiņa darbības stratēģijas īstenošanu un finansiālo situāciju, vēlamies vērst uzmanību uz EK paziņojuma 78.punktā norādīto, ka finanšu kontroles mehānismi būs efektīvi tikai tad, ja tos regulāri, vēlams katru gadu, īsteno ārēja, no sabiedriskās raidorganizācijas neatkarīga struktūra, kā arī EK paziņojuma 79.punktā minēto, ka sabiedrisko raidorganizāciju finansiālā situācija ir padziļināti jāpārskata katra finansēšanas perioda beigās [...], kurš parasti nedrīkst būt ilgāks par četriem gadiem. Šobrīd piedāvātā likumprojekta 10. panta astotās daļas redakcija, nosacījumu par ikgadēju kontroli, atšķirībā no esošās likuma redakcijas, nenodrošina. Lūdzam papildināt un precizēt likumprojektu tā, lai ņemtu vērā EK paziņojumā noteikto.

Par gala ziņojumu:

Attiecībā uz darba grupas locekļiem uz š.g. 12.maija darba grupas sēdi atsūtīto gala ziņojuma struktūras projektu vēršam uzmanību uz šādiem nepieciešamajiem precizējumiem:

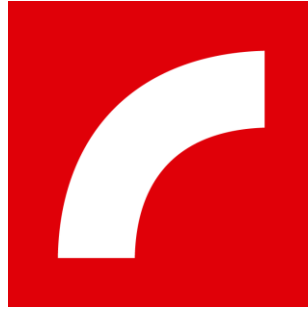
1. Gala ziņojuma 2.nodaļas nosaukumam jāatbilst tās saturam. Ja nodaļas nosaukums ir “Sabiedrisko mediju finansēšanas modeļu raksturojums”, tad šajā nodaļā būtu jābūt aprakstītiem visiem piedāvātajiem finansēšanas modeļiem, tai skaitā, esošajam finansēšanas modelim, skaidrojot to priekšrocības un trūkumus, kā arī ietekmi uz budžetu.
2. Gala ziņojumā iekļauta informācija, ka darba grupa vadījās no šādas izpratnes par sabiedrisko mediju finansēšanas modeļa principiem:
  - 1. Neatkarīgs – budžeta noteikšanas mehānismu nosaka **likumā fiksēts indikators**, ko neietekmē ikgadējās politiskās aktualitātes;
  - 4. Eiropas vidējam finansējuma līmenim līdzvērtīgs – budžeta apjoms atbilst **0,16% no IKP** (balstoties uz datiem par EBU dalīborganizāciju finansējuma apjomu).

Norādām, ka darba grupā netika panākta vienošanās par šādu principu definīciju, jo neatkarību neraksturo fiksētu indikatoru noteikšana, kā arī finansējuma apmērs 0,16% no IKP nevar būt pašmērķis, kas atrauts no valsts budžeta finansiālajām iespējām. Valsts budžeta patiesuma princips aizliedz Ministru kabinetam – valsts budžeta sagatavotājam – un Saeimai – valsts budžeta apstiprinātājam – apzināti iekļaut budžetā tādus plānotos ienākumus un paredzamos izdevumus, kuri ir balstīti uz ar faktisko situāciju nesaistītiem aprēķiniem.

Ņemot vērā, ka budžetu sabiedriskajiem medijiem apstiprina gadskārtējā valsts budžeta likumā, finansējuma neatkarības aspekts gan esošajā finansēšanas modelī, gan SEPLP piedāvātajos modeļos, kas paredz piesaisti % no IKP, noteiktiem nodokļiem vai kopējiem valsts budžeta izdevumiem, ir pilnīgi vienāds.

Papildus vēlamies norādīt, ka aprēķiniem par sabiedriskajiem medijiem nepieciešamo finansējumu būtu jābalstās faktiskajā nepieciešamībā, vadoties no finansiālajām iespējām, nevis vēlmēs. Šobrīd sabiedriskie mediji ir iesnieguši tāmes, kurās ir redzams, kam papildu finansējumu plānots novirzīt, t.i., kurās pozīcijās plānots izlietot vairāk finansējuma, salīdzinot ar 2023.gadu, bet nav skaidrs, kas tieši uzlabosies sabiedrībai. Vienlaikus sabiedrisko mediju tāmēs nav atbalstāma tādas pozīcijas plānošana kā “Budžeta rezerve 10%”, jo valsts budžeta finansējums ir piešķirams konkrētiem mērķiem, lai sasniegtu konkrētus rezultātus. Tāpat jāatzīmē, ka sabiedrisko mediju iesniegtās tāmes būtiski pārsniedz SEPLP veiktajos aprēķinos norādīto papildu nepieciešamā finansējuma apmēru sadalījumā pa gadiem. Norādām, ka šāda situācija ir nepieļaujama, jo lēmuma pieņemējam plānots sniegt informāciju par 2 savstarpēji pretrunīgām lietām – SEPLP aprēķinu par nepieciešamā finansējuma apmēru, kuram nav skaidrs plānotais izlietojums, kā arī sabiedrisko mediju vajadzībām, kuru segšanai nav skaidrs finansējuma avots.

3. Nevaram piekrist gala ziņojuma 3.nodaļas nosaukumam “Esošā finansēšanas modeļa nepilnības” un šajā nodaļā ietvertās pirmās rindkopas tekstam. Norādām, kā jau iepriekš minēts FM atzinumā un vairākkārt pausts darba grupas sēdēs - tā kā sabiedrisko mediju finansējums jebkurā gadījumā tiktu plānots gadskārtējā valsts budžeta likumā, esošais modelis pēc būtības ne ar ko neatšķiras no SEPLP piedāvātajiem modeļiem, kuros plānota finansējuma piesaiste ekonomiskajiem rādītājiem. Vienīgā atšķirība ir finansējuma apmēra noteikšanas princips. Esošais finansēšanas modelis ir vienlīdz neatkarīgs un prognozējams.
4. Gala ziņojuma 5.nodaļa ir papildināma ar informāciju par sabiedrības ieguvumiem no finansējuma palielināšanas sabiedriskajiem medijiem, kā arī svītrojama informācija par rezerves veidošanu.
5. Gala ziņojuma 7.nodaļa ir papildināma:
  - ar visu modeļu likuma grozījumu ietekmes izvērtējumu uz valsts budžetu, pie tam sniedzot informāciju ne tikai par papildu nepieciešamā finansējuma apmēru, sadalījumā pa gadiem, bet arī tā izlietojumu. Modeļu aprēķiniem ir jābūt sasaistītiem ar sabiedrisko mediju vajadzībām. Tāpat, ņemot vērā, ka SEPLP piedāvā katram no modeļiem virzīt 2 variantus, arī aprēķiniem ir jābūt par visiem variantiem.
  - diskusiju sadaļā aprakstot katras institūcijas viedokļa argumentāciju.

**Latvijas
Radio**

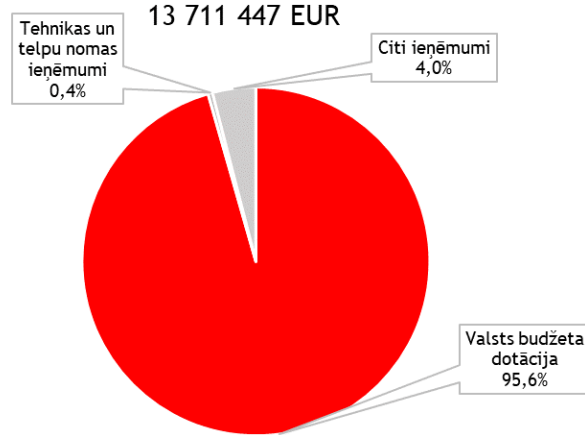
VSIA «LATVIJAS RADIO» PAPILDUS NEPIECIEŠAMĀIS FINANSĒJUMS 2024. - 2028. GADIEM

Sabiedrisko mediju finansēšanas modeļa maiņas darba grupai

2023.gada 19.maijā

Kādēļ esošā finansējuma **sistēma nav atbilstoša** Latvijas Radio sekmīgai attīstībai?

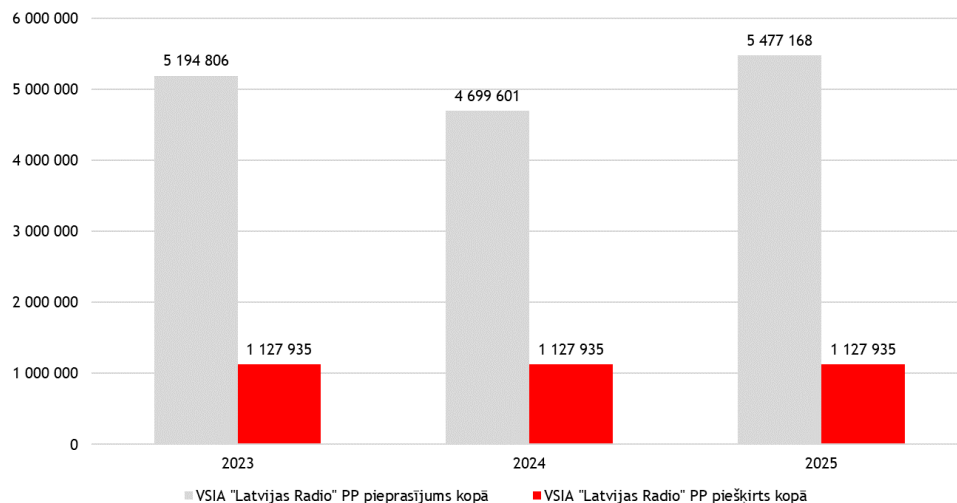
Latvijas Radio ieņēmumu izpilde 2022.g.

- VSIA «Latvijas Radio» **nav valsts budžeta iestāde**, bet valsts kapitālsabiedrība, kas, izejot no reklāmas tirgus, **vairs negūst paredzamu, pieaugošu saimnieciskās darbības pašu ieņēmumu daļu, kas ļautu plānot investīcijas vidējā 3-5 gadu termiņā**;

- Valsts budžeta dotācija veido >95% no kopējiem ieņēmumiem, papildus finansējums tiek piešķirts **ievērojot vispārējās valsts budžeta veidošanas prioritātes un iespējas**;

2023.gada valsts budžeta prioritārie pasākumi (PP): VSIA "Latvijas Radio" kopējais pieprasījums atbalstīts 22%

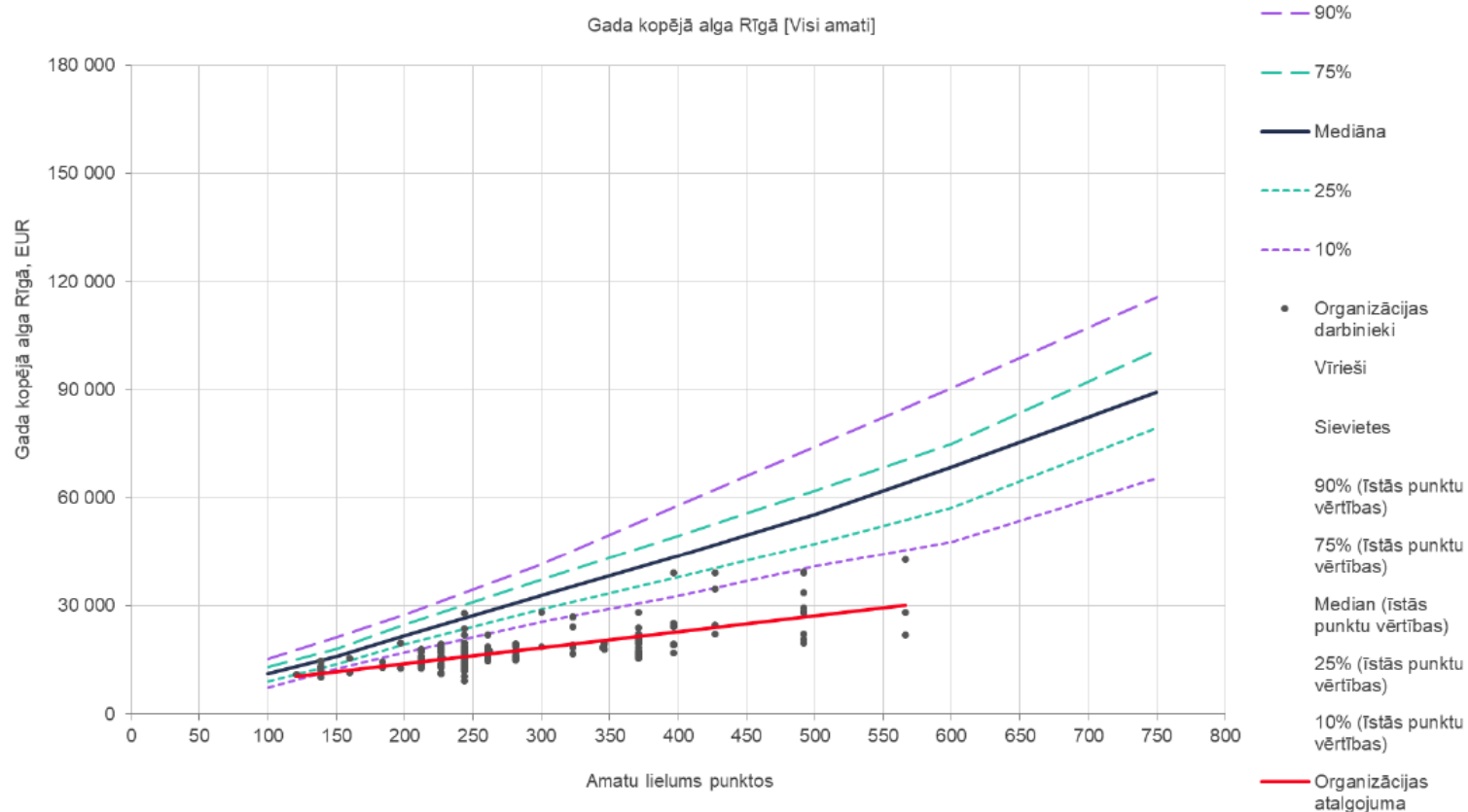

- Papildus pieprasītie līdzekļi **satura attīstībai, IT un infrastruktūras modernizēšanai netiek piešķirti, jo pašreiz prioritāri tiek dalēji risināta atalgojuma palielināšana un energoresursu sadārdzinājuma kompensēšana**;
- Lai mērķtiecīgi attīstītu Latvijas Radio, **nepieciešams paredzams finansējums vidējā termiņā, kas nav atkarīgs no politiskiem lēmumiem valsts budžeta veidošanas procesā**.

Atalgojuma tirgus līmeņa sasniegšana: 2022.gadā 89% Latvijas Radio darbiniekiem atalgojums (vidēji) zemāks par 36% nekā darba tirgū

- Nodrošināts **darba tirgus vidējam atalgojuma līmenim atbilstošs atlīdzības līmenis**;
- Tiek celta Latvijas Radio darbinieku **motivācija, samazināta personāla mainība un potenciāla darbu apvienošana veicot citus pienākumus ārpus Latvijas Radio**;
- Turpmākajos gados atalgojums **regulāri palielināts atbilstoši bruto darba algas pieaugumam (%)**;
- Prognozējams un konkurētspējīgs atalgojums, kas **iedrošina ilgtermiņa sadarbībai**.

Avots: FIGURE, Vispārējais atalgojuma pētījums 2022. gada

	darbinieku skaits	darbinieku proporcija no kopējā skaita	vidējā atšķirība no darba tirgus līmeņa
virš 15%	0	0%	-
mediāna +/-15%	28	11%	-7%
zem 15%	227	89%	-36%
kopā:	255		

Galvenie satura attīstības virzieni vidējā termiņā:

- Klātbūtnes satura palielināšana lokālā (reģionālā) un starptautiskā līmenī:
- Zemgale, Kurzeme, Vidzeme, attīstības solis: +1 reģionālā studija gadā,
- Ārvalstu korespondentu skaita palielināšana (prioritāte: ASV, Āzija, Baltija): 3 korespondenti,
- Pastāvīgais korespondents Ukrainā u.c.

- **Speciālie projekti** (vienreizējs finansējuma pieprasījums):
- Latvijas Radio 100, Olimpisko spēļu satura veidošana un licenču maksa par raidīšanas tiesībām,
- Fondu ierakstu paplašināšana, Radioteātra ierakstu attīstība,
- Papildu finansējums, ņemot vērā inflāciju un izmaksu sadārdzinājumu projektiem «Muzikālā Banka», «Dod pieci», «Kilograms kultūras», Vispārējo dziesmu un deju svētku / Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku satura projektu īstenošana Latvijas Radio budžeta ietvaros.

Galvenie satura attīstības virzieni vidējā termiņā:

- **Satura kvalitātes, dažādības un datu analīzes funkcijas stiprināšana:**
  - Faktu pārbaudītāji - dezinformācijas atmaskotāji, kas rada saturu dažādām platformām;
  - Atvērto datu analītiķi (*Open Source Intelligence*);
  - Politikas jomas satura un sporta, t.sk. sporta analītikas tematikas stiprināšana.
- **Digitālā satura attīstība un virzīšana:**
  - Būtiskas investīcijas jauniešu auditorijas satura veidošanā, platformu attīstīšanā un satura virzīšanā;
  - Audiovizuālā satura veidotāji un maketētājs, LR2, LR3 un LR5 interneta satura redaktori;
  - Oriģinālsatura podkāstu attīstība un papildus resursi digitālā satura reklāmai.
- **Kapacitātes stiprināšana satura attīstībai:**
  - Galvenā redaktora asistents, Digitālo pakalpojumu attīstība - kompetences celšana digitālo tiesību jomā;
  - Podkāstu audio montāžas speciālists, Jauno talantu laboratorijas attīstība, Skaņu režisors un Koncertu / pasākumu producenti.

Galvenie satura attīstības virzieni vidējā termiņā:

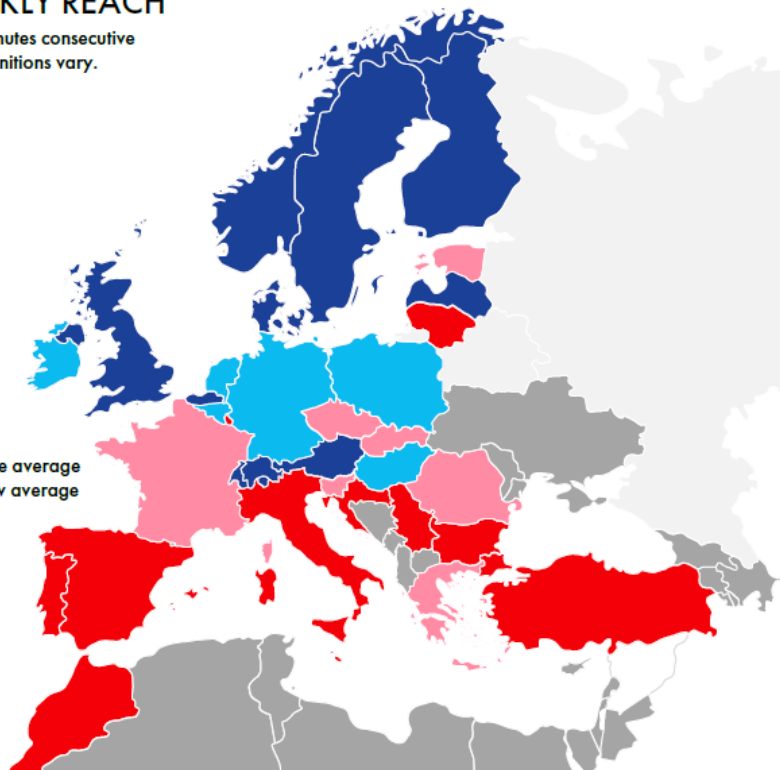
PSM **RADIO:** WEEKLY REACH

2021, total individuals, 15+ minutes consecutive weekly reach, some market definitions vary.

Average 40%

- Group 1: > 50%
- Group 2: 40% - 50%
- Group 3: 30% - 40%
- Group 4: < 30%
- Data not available

Group 1 performs > 25% above average
Group 4 performs > 25% below average

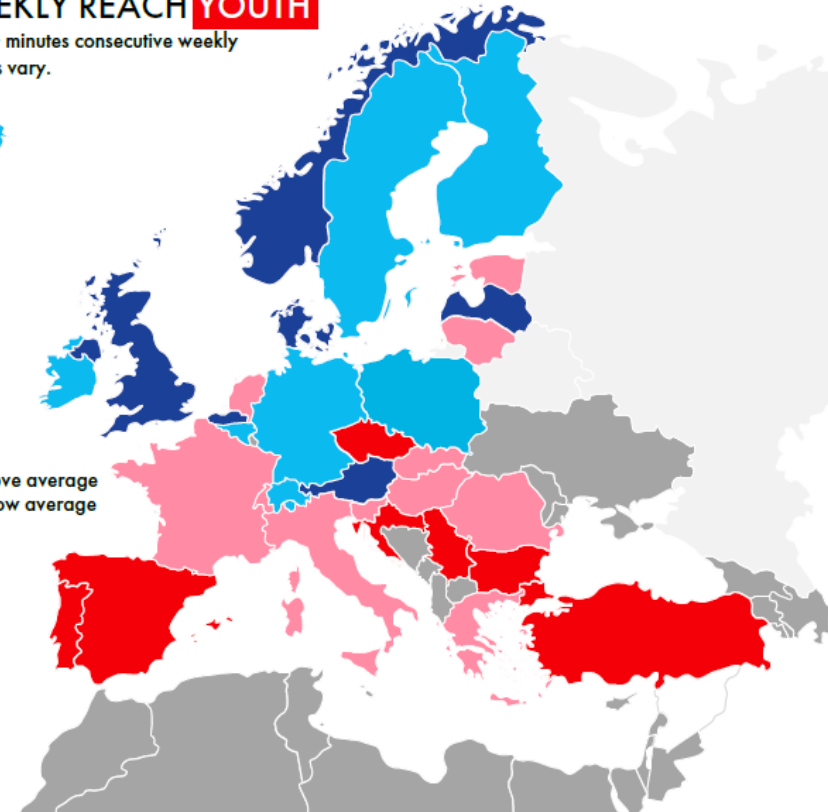
PSM **RADIO:** WEEKLY REACH **YOUTH**

2021, aged-15, 24 years 15+ minutes consecutive weekly reach, some market definitions vary.

Average 28%

- Group 1: > 42%
- Group 2: 28% - 42%
- Group 3: 14% - 28%
- Group 4: < 14%
- Data not available

Group 1 performs > 50% above average
Group 4 performs > 50% below average

- **Noturēti Latvijas Radio labie rezultatīvie rādītāji**, kam nepieciešami papildus ieguldījumi satura attīstības un kvalitātes veicināšanā;
- Dinamiska **pāreja uz digitālā satura risinājumiem ir dārgāka kā lineāra satura attīstīšana**, taču nepieciešama auditorijas sasniegšanai.

Latvijas
Radio

Mūsdienu prasībām atbilstoša **tehnoloģiskā aprīkojuma atjaunošana un IT drošības sistēmas pilnveidošana:**

- **3.tiešraižu studijas un “Latvijas Radio 5 - Pieci.lv” tiešraižu studijas** rekonstrukcija;
- Lietotā **programmnodrošinājuma licencēšana un atjaunināšana;**
- **Tehnoloģiskā un datu apstrādes aprīkojuma atjaunināšana;**
- **Mobilās ierakstu un tiešraižu studijas nomaina** (kritiskās infrastruktūras prasība);
- **Multimediju studijas rekonstrukcija un ēkas telefonsakaru sistēmas modernizācija;**
- **IT infrastruktūras transformācija un drošības jautājumu risinājumi;**
- Saimnieciskajā darbībā izmantoto pamatlīdzekļu **ar nulles bilances vērtību īpatsvars 24% !**

Latvijas Radio kā **kritiskās infrastruktūras atbilstības uzturēšana**, Baltijas mērogā **unikālas 1.studijas atjaunošana** skaņu ierakstu augstvērtīgai nodrošināšanai un koncertu rīkošanai:

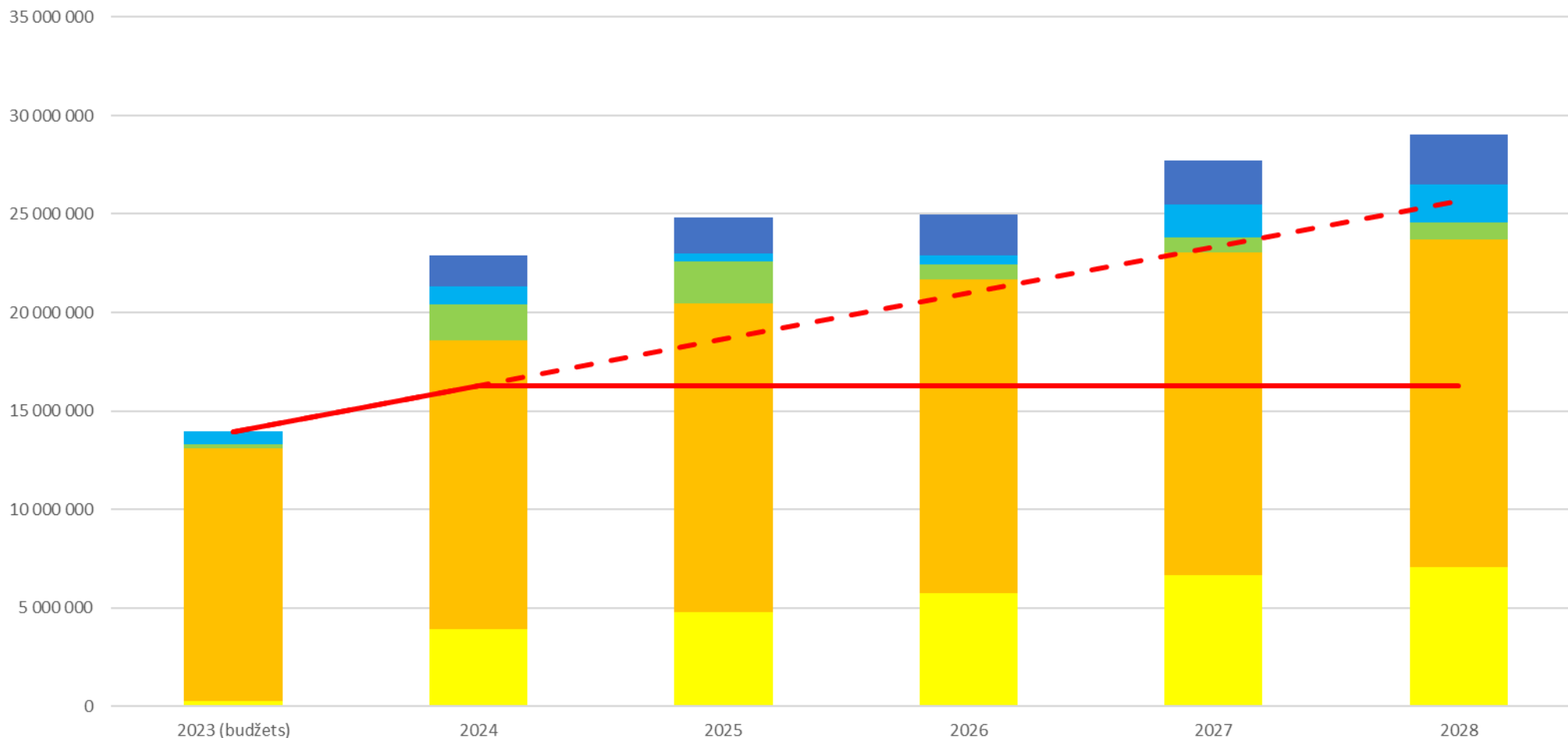
- **1.studijas rekonstrukcija**, t.sk. izpēte, projektēšana, autoruzraudzība, būvuzraudzība;
- **Ēkas video novērošanas sistēmas modernizācija** (kritiskās infrastruktūras prasība);
- **Autoparka plānveida atjaunošana, mēbeļu nomaiņa**;
- **Jumta seguma nomaiņa**, t.sk. autoruzraudzība, būvuzraudzība;
- **Fasādes atjaunošana**, t.sk. projektēšana;
- **Telpu remontdarbi**, t.sk. projektēšana, vidēji 200 m² gadā;

LATVIJAS RADIO PAPILDUS NEPIECIEŠAMĀS FINANSĒJUMS 2024. - 2028. GADIEM, EUR

Nr.p.k.	Pasākums	Summa (EUR), gadā					
		2023 (budžets)	2024	2025	2026	2027	2028
1	Kapacitātes un konkurētspējas stiprināšana	237 501	3 901 289	4 800 828	5 757 433	6 670 420	7 048 959
	t.sk. esošo algu izlīdzināšana pret tirgus mediānu (pieaugums)*	237 501	3 032 535	3 795 871	4 692 380	5 639 445	6 543 328
	t.sk. nominālās bruto algas Latvijas Bankas prognoze sākot ar 2024.gadu**	0	763 336	896 509	947 065	903 883	374 764
	t.sk. administratīvās kapacitātes stiprināšana sākot ar 2024.gadu	0	105 418	108 448	117 988	127 093	130 868
2	Satura ražošana un papildus attīstība***	12 856 272	14 681 977	15 652 367	15 914 411	16 360 839	16 677 357
	Lineārais saturs	7 395 924	8 809 959	9 583 254	9 674 774	9 987 831	10 282 565
	t.sk. Bērnu, pusaudžu un jauniešu raidījumi	267 381	417 381	467 381	517 381	517 381	517 381
	t.sk. Informatīvi analītiskie, sabiedriski politiskie raidījumi	1 788 119	2 018 030	2 235 242	2 393 827	2 527 135	2 546 957
	t.sk. Izglītojošie un zinātnes raidījumi	534 323	541 766	541 896	542 560	543 195	543 458
	t.sk. Izklaidējošie raidījumi	708 585	732 000	733 615	736 479	739 186	742 108
	t.sk. Mūzika	508 918	603 348	670 395	618 907	627 300	709 827
	t.sk. Pētnieciskie raidījumi	307 163	389 872	422 350	427 754	435 589	438 838
	t.sk. Sports	153 510	273 510	203 510	283 510	203 510	283 510
	t.sk. Vērtību orientējošie, kultūras raidījumi	1 046 391	1 539 244	1 837 514	1 531 600	1 647 414	1 738 037
	t.sk. Ziņas	2 081 534	2 294 807	2 471 352	2 622 755	2 747 120	2 762 449
	Atkārtojumi, pašreklāma un apraides izmaksas	3 847 139	3 884 978	3 886 240	3 889 683	3 892 968	3 894 331
	Ārpus ētera projekti (pasākumi u.c.)	477 712	544 097	589 572	600 270	610 707	617 962
	Digitālais saturs (LSM, MMP un lineārā satura digitālais saturs)	1 135 497	1 442 943	1 593 301	1 749 684	1 869 332	1 882 498
	Satura iepirkumi, neatkarīgie producenti, radošie (filmas, koncerti u.c.), saturs no ārvalstīm	N/A	507 870	595 446	594 659	590 390	627 284
3	Tehnoloģiju plānveida atjaunošana	193 000	1 799 000	2 139 000	783 000	782 000	835 200
	Studiju rekonstrukcija	50 000	250 000	250 000	300 000	0	250 000
	Mobilās ierakstu un mobilās tiešraīžu studijas nomaiņa (kritiskās infrastruktūras prasība)	0	0	300 000	0	250 000	0
	Lietotā programmnodrošinājuma licencēšana un atjaunināšana	35 000	103 000	113 000	124 000	137 000	150 700
	Tehnoloģiskā un datu apstrādes aprīkojuma atjaunināšana	93 000	296 000	326 000	359 000	395 000	434 500
	IT infrastruktūras transformācija un drošības jautājumu risinājumi	15 000	1 150 000	1 150 000	0	0	0
4	Infrastruktūra	660 000	962 000	407 700	463 505	1 643 881	1 956 363
	Logu, jumta seguma nomaiņa un ēkas fasādes atjaunošana, t.sk. autoruzraudzība, būvuzraudzība	655 000	658 000	100 000	100 000	0	0
	Telpu remontdarbi, t.sk. projektēšana un mēbeļu nomaiņa	5 000	164 000	187 700	213 505	243 881	276 363
	Transportlīdzekļu iegāde	0	60 000	0	0	100 000	0
	Ēkas video novērošanas un telefonsakaru sistēmas modernizācija (kritiskās infrastruktūras prasība)	0	80 000	0	0	0	0
	1.studijas rekonstrukcija, t.sk. izpēte, projektēšana, autoruzraudzība, būvuzraudzība	0	0	120 000	150 000	1 300 000	1 680 000
5	Rezerve 10% apmērā no Latvijas Radio budžeta daļas****	0	1 569 537	1 803 875	2 038 214	2 272 553	2 506 891
	* daļēji budžeta prioritāro pasākumu ietvaros 2023.gadā, pilnībā 2024.gadā (atbilstoši Figure (Fontes) Latvijas Radio atalgojuma tirgus pētījumam par 2022.gadu)						
	** Latvijas Bankas prognozes datu avots: https://www.bank.lv/darbibas-jomas/monetaras-politikas-istenosana/prognozes						
	*** atbilstoši Latvijas Radio Sabiedriskā pasūtījuma plāna un izpildes atskaites formai (1.pielikums)						
	**** atbilstoši EBU rekomendācijām, pieņemot, ka Latvijas Radio veidos ~ 1/3 no kopējā SM budžeta, kas prognozēts kā 0,16% no IKP atbilstoši FM makroprognozēm: https://www.fm.gov.lv/lv/media/12813/download?attachr						
	Minimālais pieaugums, lai sasniegtu mērķi ar atbilstošu finansējumu / 2023.gada budžets	13 946 773	22 913 803	24 803 771	24 956 563	27 729 693	29 024 770
	Minimālais pieaugums, lai sasniegtu ES vidējo finansējumu 5 gados	13 946 773	16 290 159	16 290 159	16 290 159	16 290 159	16 290 159
	Uzkrājamais pieaugums, lai sasniegtu ES vidējo finansējumu 5 gados	13 946 773	16 290 159	18 633 544	20 976 930	23 320 316	25 663 702
	Starpība		-6 623 644	-6 170 226	-3 979 632	-4 409 377	-3 361 068

LATVIJAS RADIO BUDŽETS UN PAPILDUS NEPIECIEŠAMĀIS FINANSĒJUMS 2024. - 2028. GADIEM, EUR

- Kapacitātes un konkurētspējas stiprināšana
- Tehnoloģiju plānveida atjaunošana
- Rezerve 10% apmērā no Latvijas Radio budžeta daļas****
- Minimālais pieaugums, lai sasniegtu ES vidējo finansējumu 5 gados

- Satura ražošana un papildus attīstība***
- Infrastruktūra
- - - Uzkrājošais pieaugums, lai sasniegtu ES vidējo finansējumu 5 gados

Būtiskākais saistībā ar sabiedrisko mediju apvienošanās mērķi:

- Nodrošināt izcilas **kvalitātes saturu un daudzveidību** ar mediju jomas profesionāļiem;
- **Modernas tehnoloģijas un infrastruktūra**, t.sk. risinot sabiedriskās mediju ēkas jautājumu;
- Sabalansēti resursi, lai **strauji attīstītu saturu digitālajā vidē**, jo **katrs iekavētais gads ir pazaudēts konkurences cīņā** par sabiedrisko mediju auditorijas laiku un paradumiem;
- **Atbilstošs finansējums un garantijas (neatkarīgs finansēšanas modelis)**, t.sk. ievērojot taisnīgu pieeju Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas budžetu apvienošanā.

Paldies par uzmanību!

**Latvijas
Radio**

Rada un raida kopš 1925

Doma laukums 8
Rīga, LV-1505, Latvija
Tālr.: +371 67206767
info@radio.org.lv
www.latvijasradio.lsm.lv

Rīgā

19.05.2023

Nr.1-23/1269

Sabiedrisko elektronisko
plašsaziņas līdzekļu
padome

Uz 04.04.2023

Nr.30/3-2

Par informācijas sniegšanu Latvijas sabiedriskā medija finansēšanas modeļa maiņas izstrādes darba grupai

Iekšlietu ministrija savas kompetences ietvaros ir izskatījusi Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes 2023.gada 4.aprīļa vēstuli ar reģistrācijas Nr. 30/3-2, un uz vēstules pirmo jautājumu sniedz šādu atbildi:

Iekšlietu ministrijas ieskatā, sabiedriskajiem medijiem ir būtiska loma valsts drošības stiprināšanā atbilstoši Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 2. pantā minētajam sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu vispārējam stratēģiskajam mērķim – stiprināt Latvijas demokrātisko iekārtu, vārda brīvību un Latvijas iedzīvotāju sajūtu, ka viņi ir piederīgi Latvijai, kopt latviešu valodu un nacionālo kultūru saskaņā ar Satversmi, šo likumu un citiem mērķiem.

Vēršam uzmanību, ka spēcīgi, redakcionāli neatkarīgi un objektīvi sabiedriskie mediji ir demokrātiskas valsts un arī tās drošības stūrakmens, un ņemot vērā ģeopolitiskos apstākļus, ir svarīgi stiprināt un veidot tādu Latvijas informatīvo telpu, kas nodrošina visai Latvijas sabiedrībai kvalitatīvu, daudzpusīgu un uzticamu informāciju, skaidrojot notikumus, izaicinājumus, apdraudējumus, vienlaikus veicinot iedzīvotāju kritisko domāšanu. Šo mērķu sasniegšanai ir būtisks tiešas komunikācijas kanāls un iestāžu sadarbības partneris. Par to liecina līdzšinējā pieredze, kad drošības jautājumos medijiem ir bijusi nozīme ne tikai ātrā un efektīvā sabiedrības informēšanā, bet arī sabiedrības izglītošanā. Sabiedriskajiem medijiem ir būtiska loma iedzīvotāju atbildīgas un apzinātas rīcības veicināšanā, kā arī preventīva ietekme tādas rīcības novēršanā, kas balstīta uz nepatiesas informācijas un dezinformācijas, tādējādi stiprinot kopējo iekšējo drošību.

Atbildes uz otro un trešo jautājumu ir sniegtas Valsts drošības dienesta

Ierobežota pieejamība

2023.gada 19.aprīļa vēstulē Nr.21/2023/1202. Iekšlietu ministrija saskaņo Valsts drošības dienesta sniegtās atbildes uz visiem jautājumiem bez iebildumiem un priekšlikumiem.

Valsts sekretārs

Dimitrijs Trofimovs

Izanda Puncule, 67219313
izanda.puncule@iem.gov.lv

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Ierobežota pieejamība

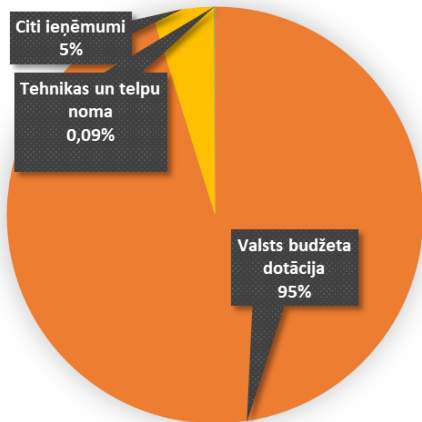

**LATVIJAS
TELEVĪZIJA**

Valsts SIA "Latvijas Televīzija"
**esošais budžets (2023) un
papildu nepieciešamais
finansējums (2024 - 2028)**

Latvijas Televīzijas pašreizējā finansēšanas modeļa nepilnības

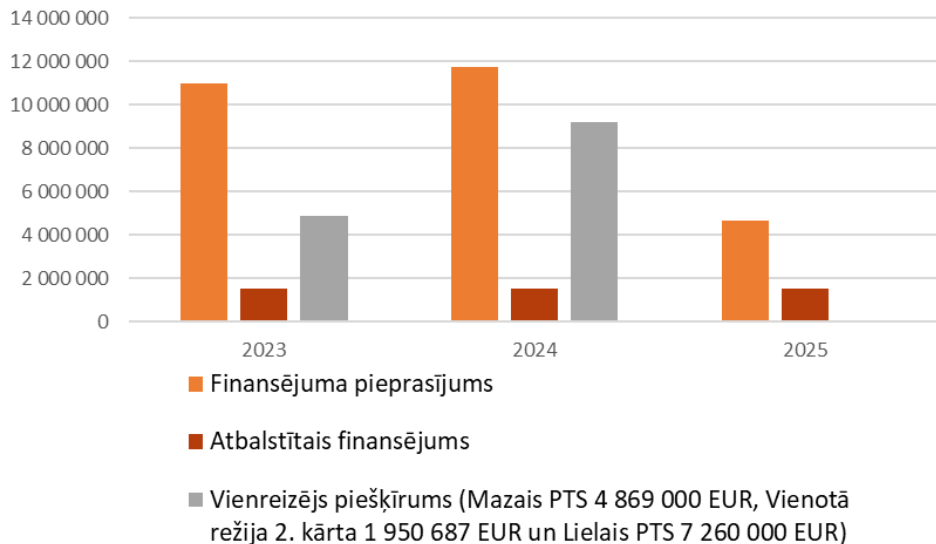
VSIA "Latvijas Televīzija" 2022. gada
ieņēmumu struktūra

- Latvijas Televīzijas **budžets gadu no gada ir nepietiekams darbības pamatnodrošināšanai** – oriģinālsatura ražošanai un filmu un neatkarīgo producentu satura iepirkumiem
- **Apgrūtināta uzņēmuma darbības plānošana** vidējā termiņā (3 gadu intervālā), tai skaitā uzņēmuma attīstībai nepieciešamu investīciju plānošana

Latvijas Televīzijas pašreizējā finansēšanas modeļa nepilnības

VSIA "Latvijas Televīzija" Prioritāro pasākumu
finansējumu ietvaros (2023-2025) saņemtā atbalsts
(EUR)

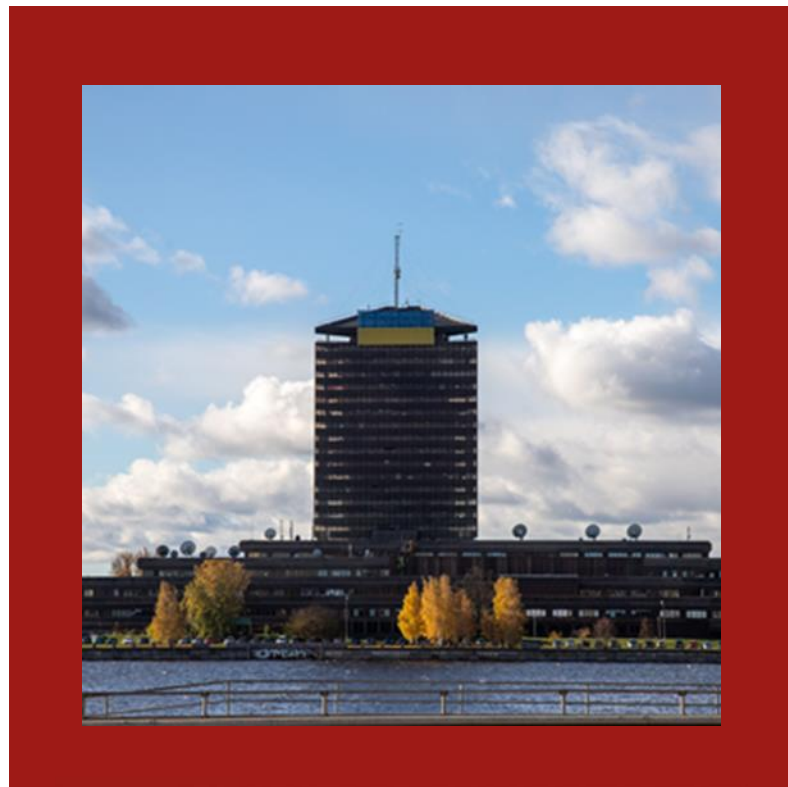

- **Prioritāro pasākumu ietvaros pieprasītie līdzekļi tradicionāli tiek atbalstīti tikai daļēji**, tai skaitā neļaujot risināt darbinieku atalgojuma atpalcības jautājumus un investīciju jautājumus
- Latvijas Televīzijas kā sabiedriskā medija finansējums nav **neatkarīgs, atbilstošs un prognozējams**, kā tas būtu nepieciešams sabiedriskā medija neatkarības nodrošināšanai*.

*Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likums

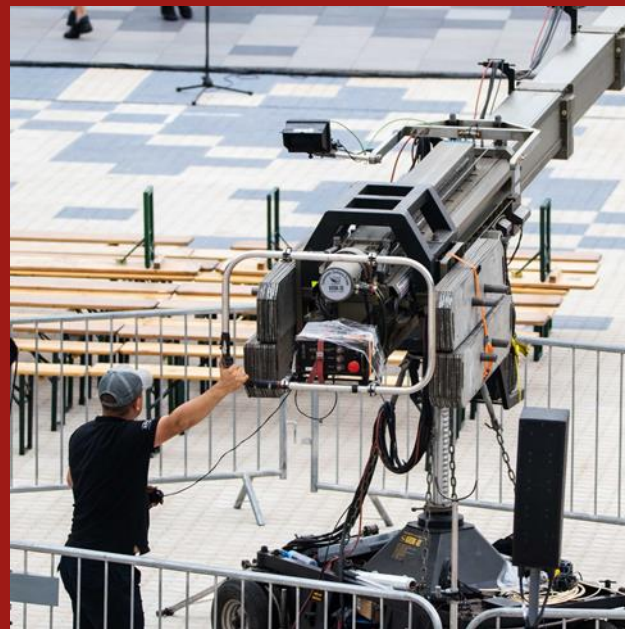
“Latvijas Televīzija» papildu nepieciešamais finansējums 2024. - 2028.”

- "Papildus nepieciešamais finansējums 2024. - 2028.", balstīts LTV satura un tehnoloģiju attīstībā.
- Prioritāri - finansējums **satura attīstībai, digitālā satura veidošanai***, kā arī **tehnoloģisko vajadzību** nodrošināšanai.
- Papildu finansējums personāla attīstībai - atalgojuma celšanai līdz tirgus mediānai, darbinieku labbūtībai un ilgtspējai. Modelī – **kapacitātes un konkurētspējas stiprināšana.**
- Plāns paredz proporcionāli nelielus ieguldījumus ēkas **infrastruktūras** atjaunošanā.

Latvijas Televīzijai
papildu nepieciešamais
Finansējums - **ieguvumi**
2024. - 2028. gadiem

- Jauns **satura un tehnoloģiskās attīstības** līmenis
- Lielākais finansējums plānots **satura attīstībā** (37%), sekojoši **tehnoloģiju attīstībā** (20%) un **personāla kapacitātes stiprināšanā** (18%), kā arī **infrastruktūras pilnveidošanā** (10%)
- Tai skaitā, no satura attīstībai piesaistāmiem līdzekļiem - neatkarīgo producentu saturam plānoti 10% no satura budžeta

Latvijas Televīzijai papildu nepieciešamais finansējums

2024. – 2028. gadiem

LATVIJAS TELEVĪZIJAI PAPILDUS BĀZEI NEPIECIEŠAMĀIS FINANSĒJUMS (2024-2028. GADIEM)					
Pasākums	Summa (EUR), gadā				
	2024	2025	2026	2027	2028
Kapacitātes un konkurētspējas stiprināšana	4 207 074	4 657 617	5 157 586	5 638 246	5 843 242
t.sk. esošo algu izlīdzināšana pret tirgus mediānu	2 379 474	2 737 537	3 115 792	3 476 800	3 626 480
t.sk. atalgojuma pieaugums, sākot ar 2024.gadu (LB prognoze)	1 190 000	1 299 480	1 415 134	1 525 514	1 571 280
t.sk. darbinieku profesionālās izaugsmes un satura kvalitātes plāna realizēšana	637 600	620 600	626 660	635 932	645 482
Satura attīstība	7 806 800	10 176 000	11 138 880	12 026 162	12 261 752
t.sk. sabiedriskā pasūtījuma kvalitatīva nodrošināšana (LTV/LR oriģinālsatura attīstība)	4 559 300	6 644 300	7 172 600	7 846 800	7 474 800
t.sk. digitālā satura un digitālo risinājumu attīstība	2 035 500	2 319 700	2 504 280	2 667 362	3 074 952
t.sk. satura iepirkumi (neatkarīgie producenti, radošie (filmas, koncerti u.c.), saturs no	1 212 000	1 212 000	1 462 000	1 512 000	1 712 000
Tehnoloģiju plānveida atjaunošana	2 923 800	5 442 100	5 519 050	8 134 700	6 845 200
t.sk. investīcijas jaunās tehnoloģijās	1 662 200	1 595 000	1 750 000	1 765 000	1 450 000
t.sk. tehnoloģiju nomaiņa	451 000	2 335 700	2 140 000	4 671 700	1 538 200
t.sk. tehnoloģiskās darbības nepārtrauktība	713 600	1 128 100	1 493 050	1 607 000	3 696 000
t.sk. IT drošība un kritiskā tehnoloģiskā nodrošinājuma sadaļa	97 000	383 300	136 000	91 000	161 000
Infrastruktūra	1 517 850	2 671 500	4 266 500	3 082 000	3 403 000
t.sk. ēku atjaunošana (bez pilnas renovācijas)	962 850	2 470 500	4 065 500	2 880 500	3 201 500
t.sk. studiju pilnveidošanas satura vajadzībām	555 000	201 000	201 000	201 500	201 500
Budžeta rezerve 10%, saskaņā ar Eiropas Komisijas Paziņojumu	3 186 636	3 662 414	4 138 192	4 613 970	5 089 749
Kopā	19 642 160	26 609 631	30 220 208	33 495 079	33 442 943
Minimālais pieaugums, lai sasniegtu mērķi par atbilstošu finansējumu	6 373 271	6 373 271	6 373 271	6 373 271	6 373 271
Uzkrājotais pieaugums, lai sasniegtu mērķi par atbilstošu finansējumu	6 373 271	12 746 542	19 119 813	25 493 084	31 866 356

*Saskaņā ar 2022. gada Fontes pētījumu, LTV darbinieku atalgojuma atpalcība no tirgus mediānas

**FM inflācijas prognoze: <https://www.fm.gov.lv/jaunums/valdiba-apstiprina-likumprojektu-par-valsts-budzetu-2023-gadam-un-budzeta-ietvaru-2023-2024-un-2025-gadam> <https://www.fm.gov.lv/media/12813/download?attachment>

***<https://www.bank.lv/darbibas-jomas/monetaras-politikas-istenosana/prognozes>

***8,5% (2024), 9,2% (2025), 8,9% (2026), 7,8% (2027), 3,0% (2028 prognoze)

LATVIJAS
TELEVĪZIJA

Latvijas Televīzijai papildu nepieciešamais Finansējums un 2023. gada budžets 2024. – 2028. gadiem

VSIA "Latvijas Televīzija" esošais budžets (2023) un papildu nepieciešamais finansējums (2024-2028)						
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	29 393 448	49 426 684	57 150 015	60 873 429	63 470 938	64 446 620
Atalgojums, darbinieku apmācības un ilgtspējas pasākumi	5 329 708	9 622 503	10 073 068	10 573 081	11 053 808	11 258 872
Algas struktūrvienībās*	4 707 608	8 577 082	9 047 626	9 547 594	10 028 255	10 233 250
t.sk. bāze	4 707 608	4 707 608	4 707 608	4 707 608	4 707 608	4 707 608
t.sk. izlīdzināšana pret tirgus mediānu		2 379 474	2 737 537	3 115 792	3 476 800	3 626 480
t.sk. algu pieauguma koeficients (LB prognoze)		1 190 000	1 299 480	1 415 134	1 525 514	1 571 280
t.sk. jaunas štata vietas		300 000	303 000	309 060	318 332	327 882
Darbinieku veselības apdrošināšana	223 000	450 000	450 000	450 000	450 000	450 000
Apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem	2 000	2 170	2 192	2 236	2 303	2 372
Darbinieku apmācības izdevumi	27 200	60 200	60 200	60 200	60 200	60 200
Saturs	16 933 797	24 741 430	27 827 597	28 824 749	28 914 467	30 054 066
Lineārais saturs	9 537 593	14 128 413	16 918 828	17 454 202	17 287 240	17 774 699
t.sk. Bērnu, pusaudžu un jauniešu raidījumi	384 562	784 562	3 254 562	3 449 562	3 434 562	3 619 562
t.sk. Informatīvi analītiskie, sabiedriski politiskie raidījumi	1 353 902	1 403 902	1 405 902	1 408 902	1 410 902	1 413 902
t.sk. Izglītojošie un zinātnes raidījumi	653 343	705 343	709 543	714 163	719 245	724 835
t.sk. Izklaidējošie raidījumi	731 301	981 301	731 301	981 301	731 301	981 301
t.sk. Mūzika	112 000	121 520	122 735	125 190	128 946	132 814
t.sk. Pētnieciskie raidījumi	571 880	977 680	996 680	1 006 680	1 017 680	1 022 680
t.sk. Sports	1 728 032	2 720 532	2 670 532	2 670 532	2 670 532	2 670 532
t.sk. Vērtību orientējošie, kultūras raidījumi	1 136 754	1 914 754	2 514 754	2 544 754	2 594 754	2 614 754
t.sk. Ziņas	2 865 819	4 518 819	4 512 819	4 553 119	4 579 319	4 594 319
Iepirktas filmas, ekranizējumi, raidījumi	1 748 000	2 530 000	2 530 000	2 780 000	2 830 000	3 030 000
Raidījumu pieejamības nodrošināšana	200 000	217 000	219 170	223 553	230 260	237 168
Atkārtojumi (autortiesības), pašreklāma un apraides izmaksas	1 251 179	1 358 115	1 371 696	1 399 130	1 441 104	1 484 337
Satura pētījumu izmaksas	239 113	301 113	301 113	301 113	301 113	301 113
Digitālais saturs (LSM, MMP un lineārā satura digitālais saturs)	3 100 622	5 064 122	5 344 122	5 524 082	5 682 082	6 084 082
Prioritārā pasākuma finansējums kapacitātes stiprināšanai utt.	856 750	1 142 667	1 142 667	1 142 667	1 142 667	1 142 667
Tehnoloģiju plānveida atjaunošana	2 614 771	5 558 013	8 078 794	8 160 757	10 784 077	9 502 477
Infrastruktūra	2 571 460	4 209 176	5 378 127	7 004 034	5 866 822	6 236 528
Atbalsts*****	1 943 711	2 108 926	2 130 015	2 172 616	2 237 794	2 304 928
Budžeta rezerve 10%, saskaņā ar Eiropas Komisijas Paziņojumu		3 186 636	3 662 414	4 138 192	4 613 970	5 089 749

*Saskaņā ar 2022. gada Fontes pētījumu, LTV darbinieku atalgojuma atpalcība no tirgus mediānas

**FM inflācijas prognoze: <https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/valdiba-apstiprina-likumprojektu-par-valsts-budzetu-2023-gadam-un-budzeta-ietvaru-2023-2024-un-2025-gadam> <https://www.fm.gov.lv/lv/media/12813/download?attachment>

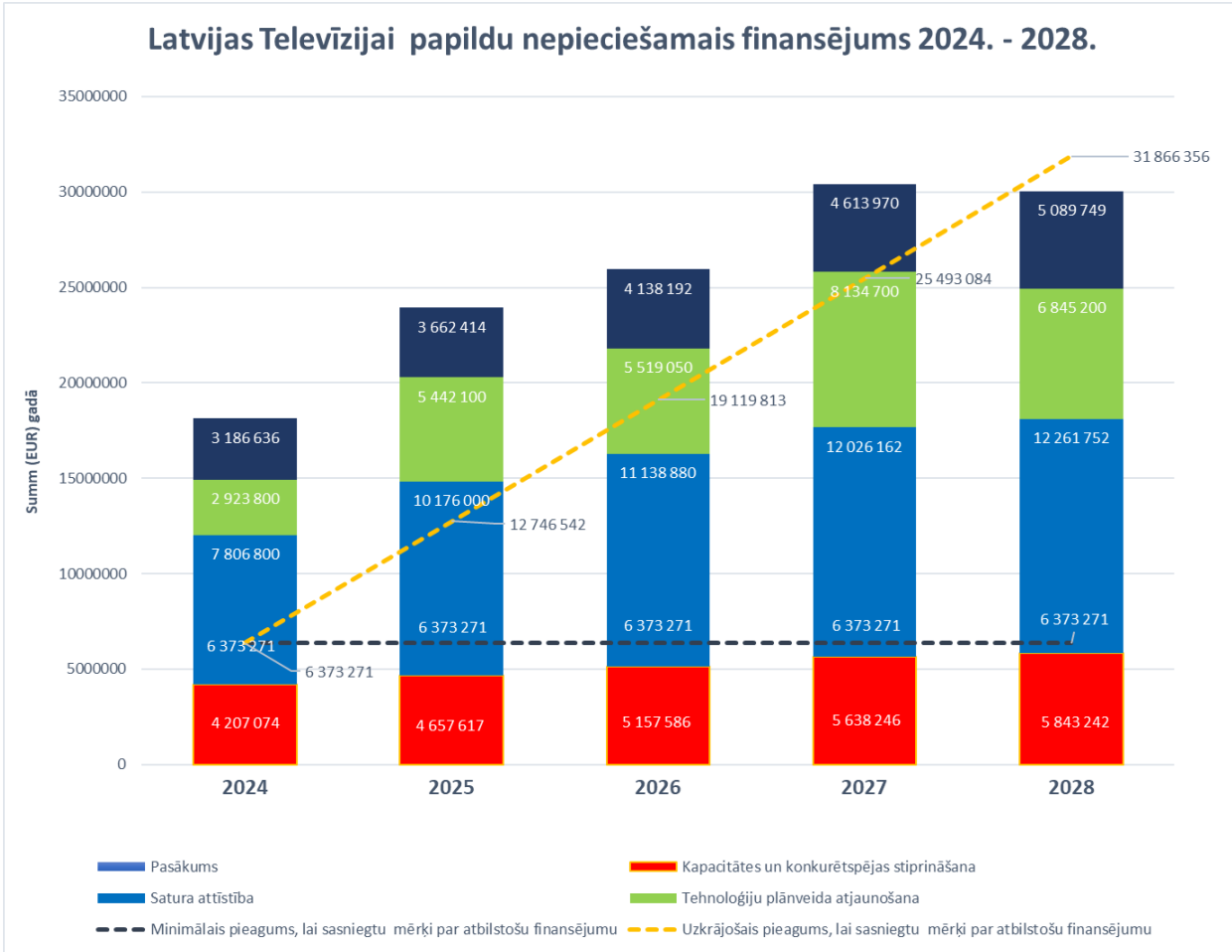
***<https://www.bank.lv/darbibas-jomas/monetaras-politikas-istenosana/prognozes>

****8,5% (2024), 9,2% (2025), 8,9% (2026), 7,8% (2027), 3,0% (2028 prognoze)

LATVIJAS
TELEVĪZIJA

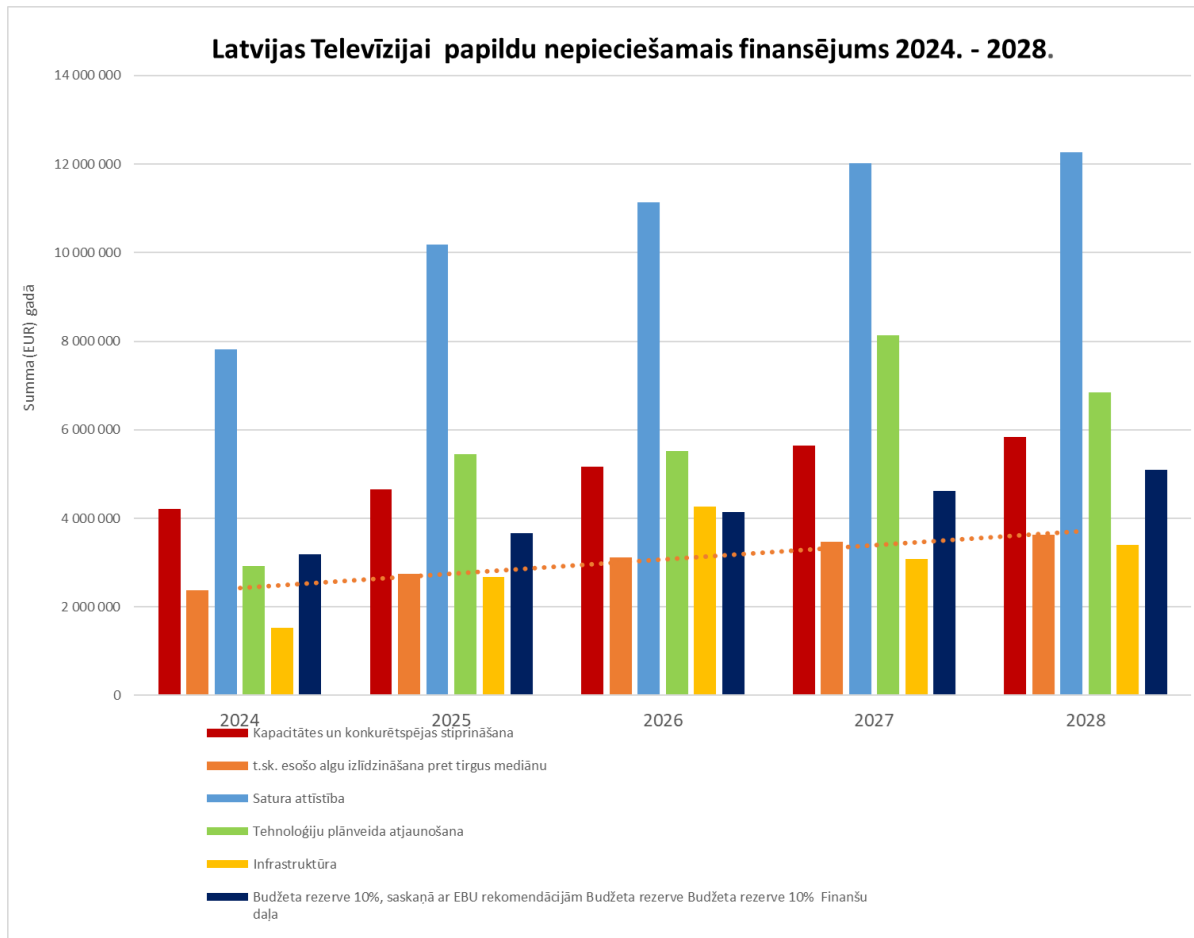

Latvijas Televīzijas papildus nepieciešamais finansējums 2024. - 2028.

Latvijas Televīzijai papildus nepieciešamais finansējums 2024. - 2028.

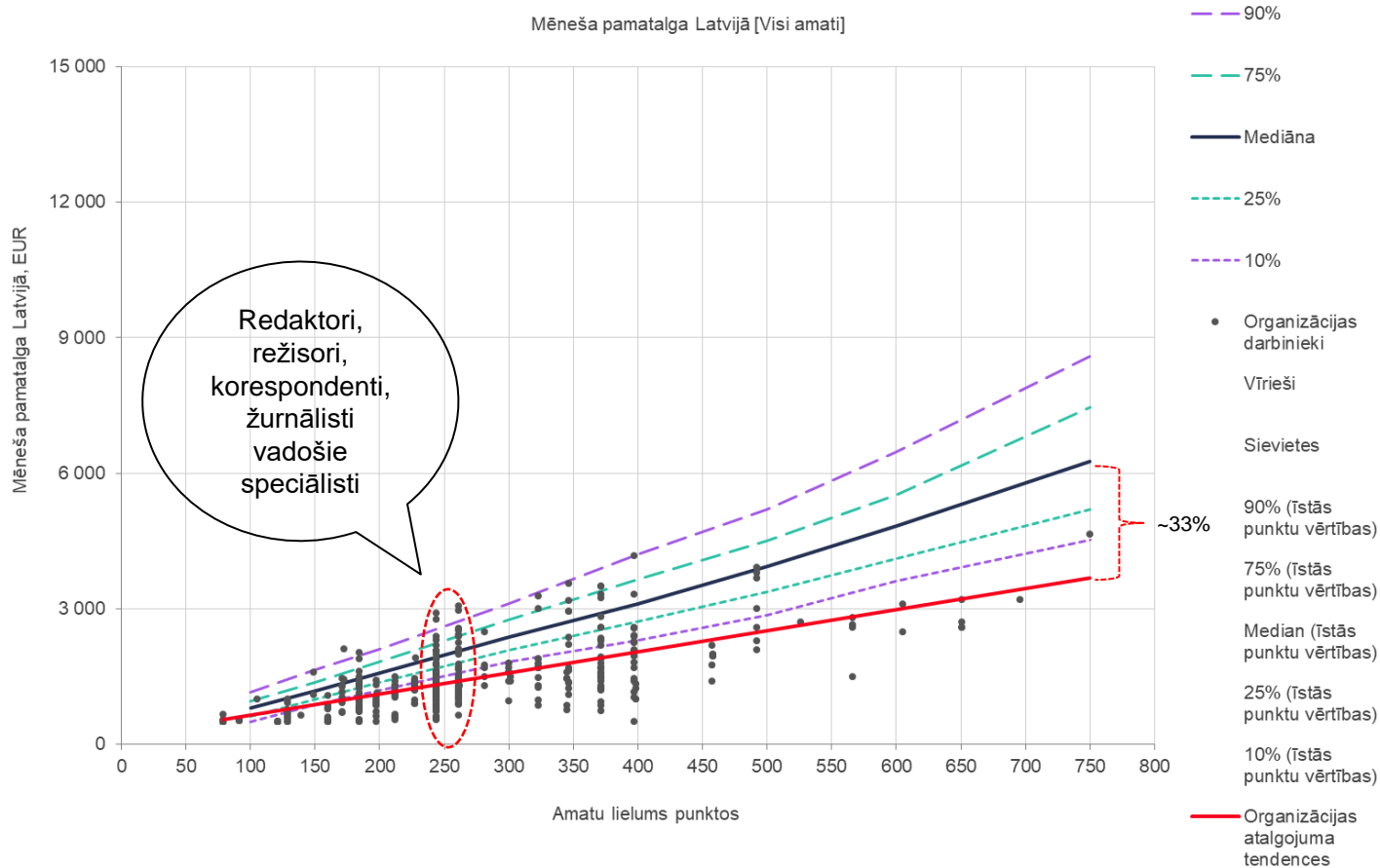

*Saskaņā ar 2022. gada Fontes pētījumu aprēķināta LTV darbinieku atalgojuma atpalcības izlīdzināšana līdz tirgus mediānai

LTV atalgojuma konkurētspējas vērtējums 2022

Kopējā LTV atalgojuma atpalcība no tirgus mediānas: ~33%*

* Salīdzināmībai nepieciešama faktiskās noslodzes korekcija

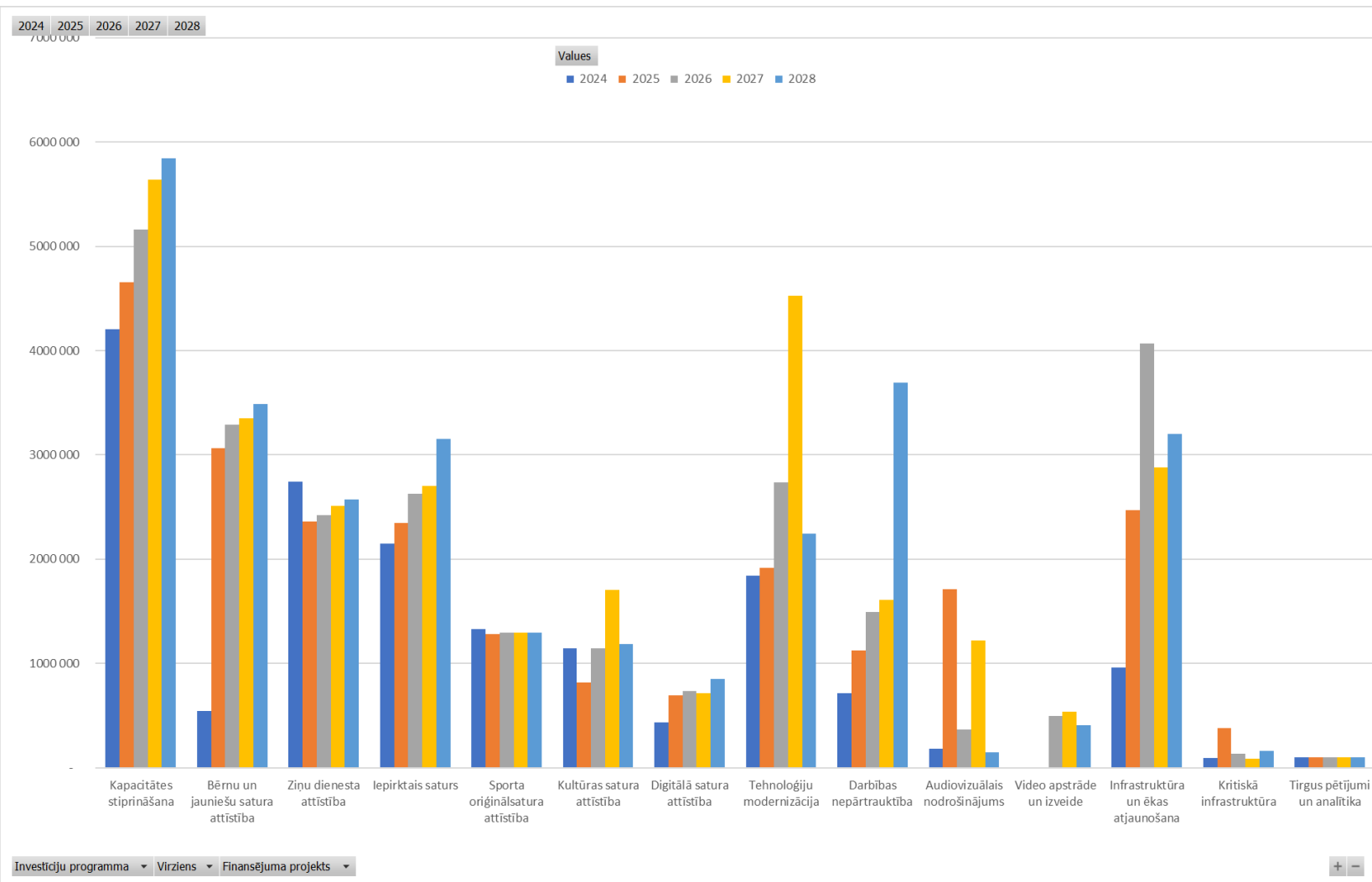

Satura ieguvumi ar jauna finansēšanas modeļa ieviešanu

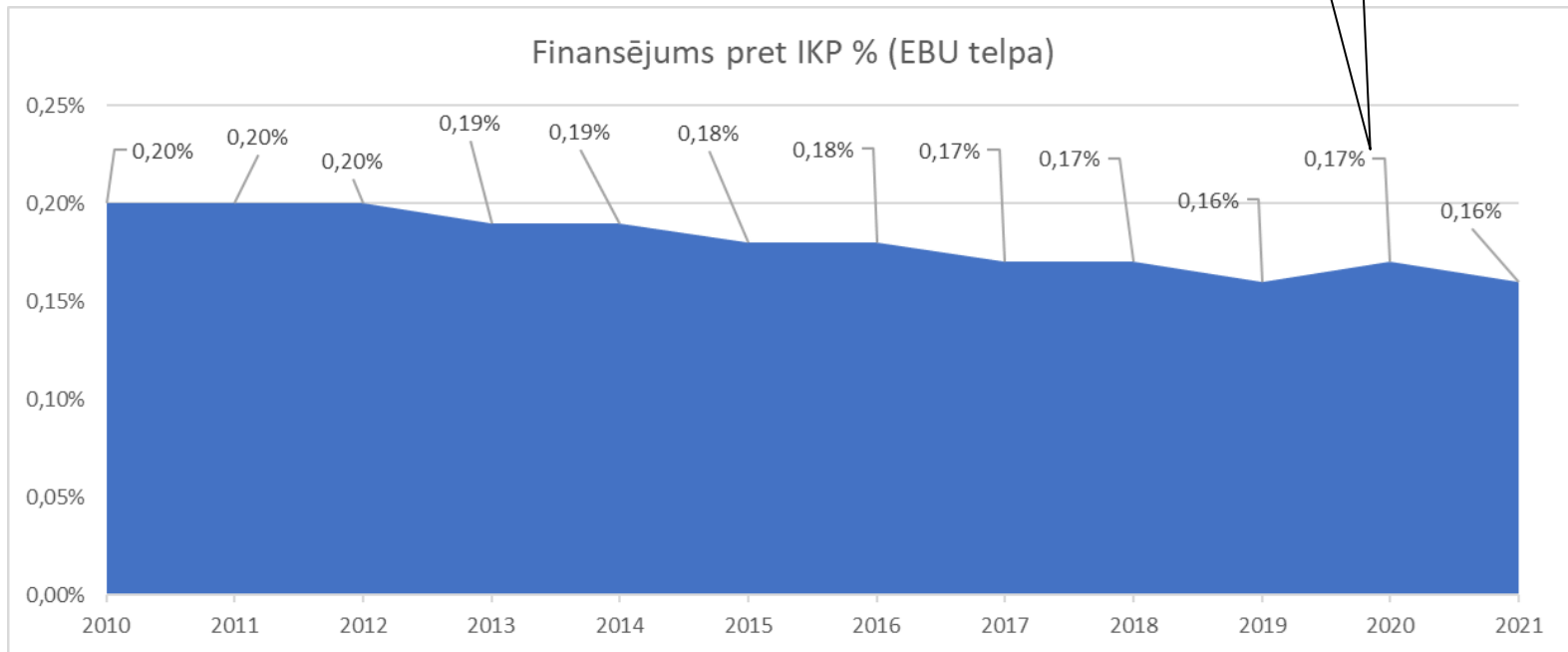
- Analītiska un pētnieciska satura attīstība
- Digitālā satura, bērnu un jauniešu digitālā satura attīstība, jauniešu inovāciju laboratorijas izveide, platforma bērnu un jauniešu talantu izaugsmei
- Latvijas filmu kopproducēšanas, sadarbības ar neatkarīgajiem producentiem paplašināšana, seriālu un izglītojoši izklaidējošu formātu attīstība
- Starptautiskās un reģionālās informācijas kvalitātes un klātbūtnes pieaugums
- Satura veidošanā iesaistīto profesionālās kompetences stiprināšana

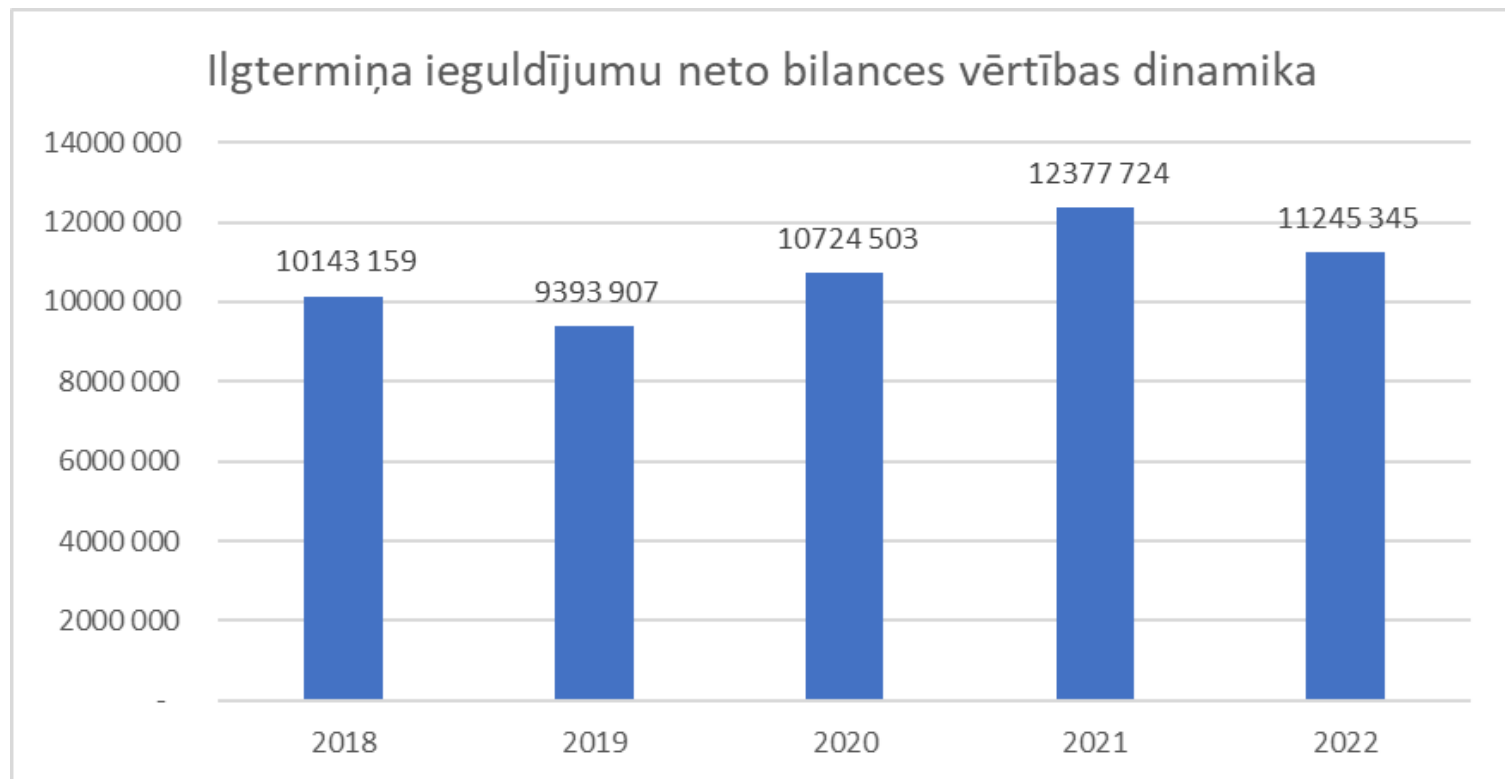
Finansējumu attīstības p sadalījums

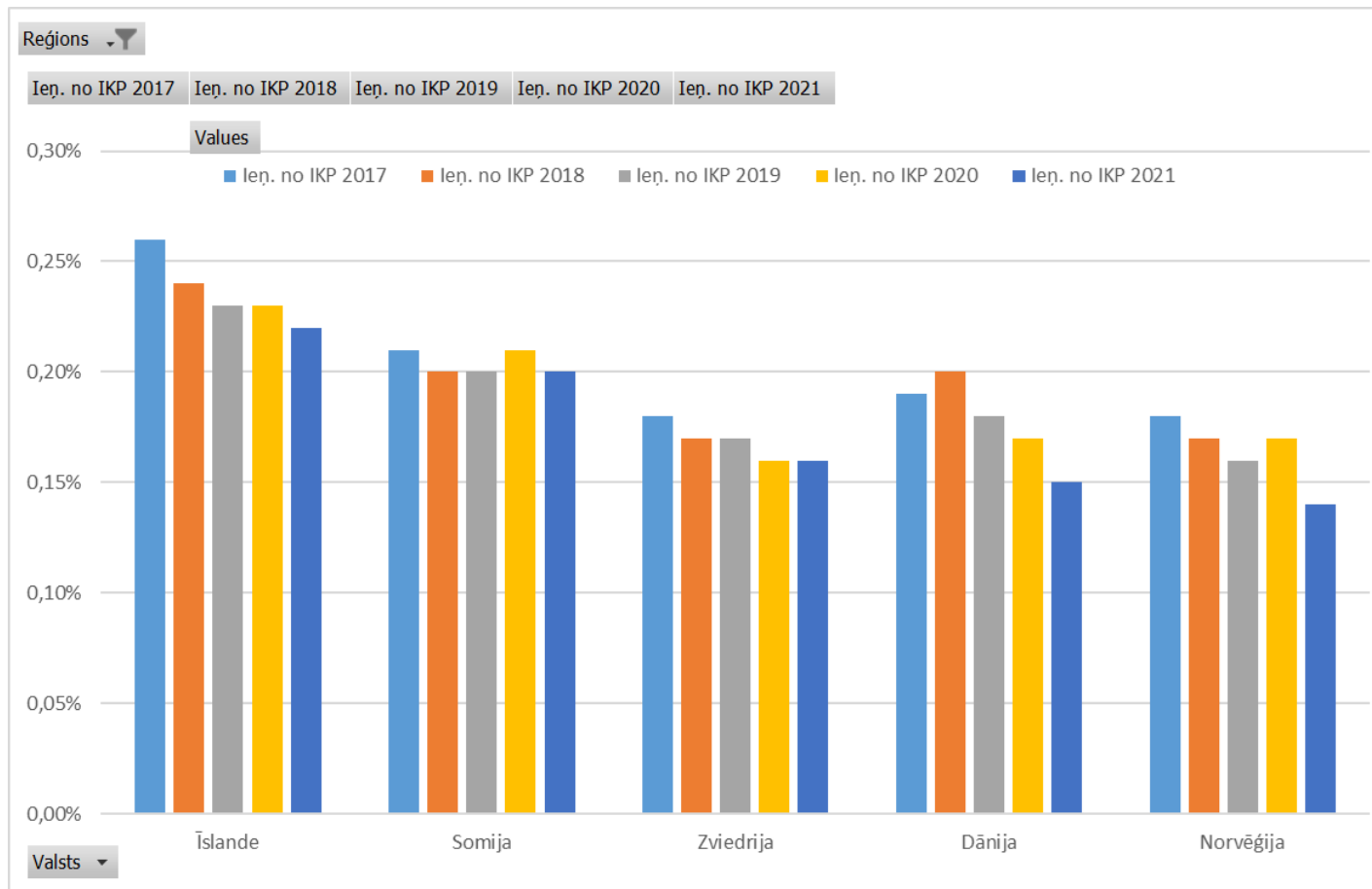
EBU ekonomiskās telpas vidējā finansējuma līmenis 2010 - 2021

Ilgtermiņa ieguldījums LTV

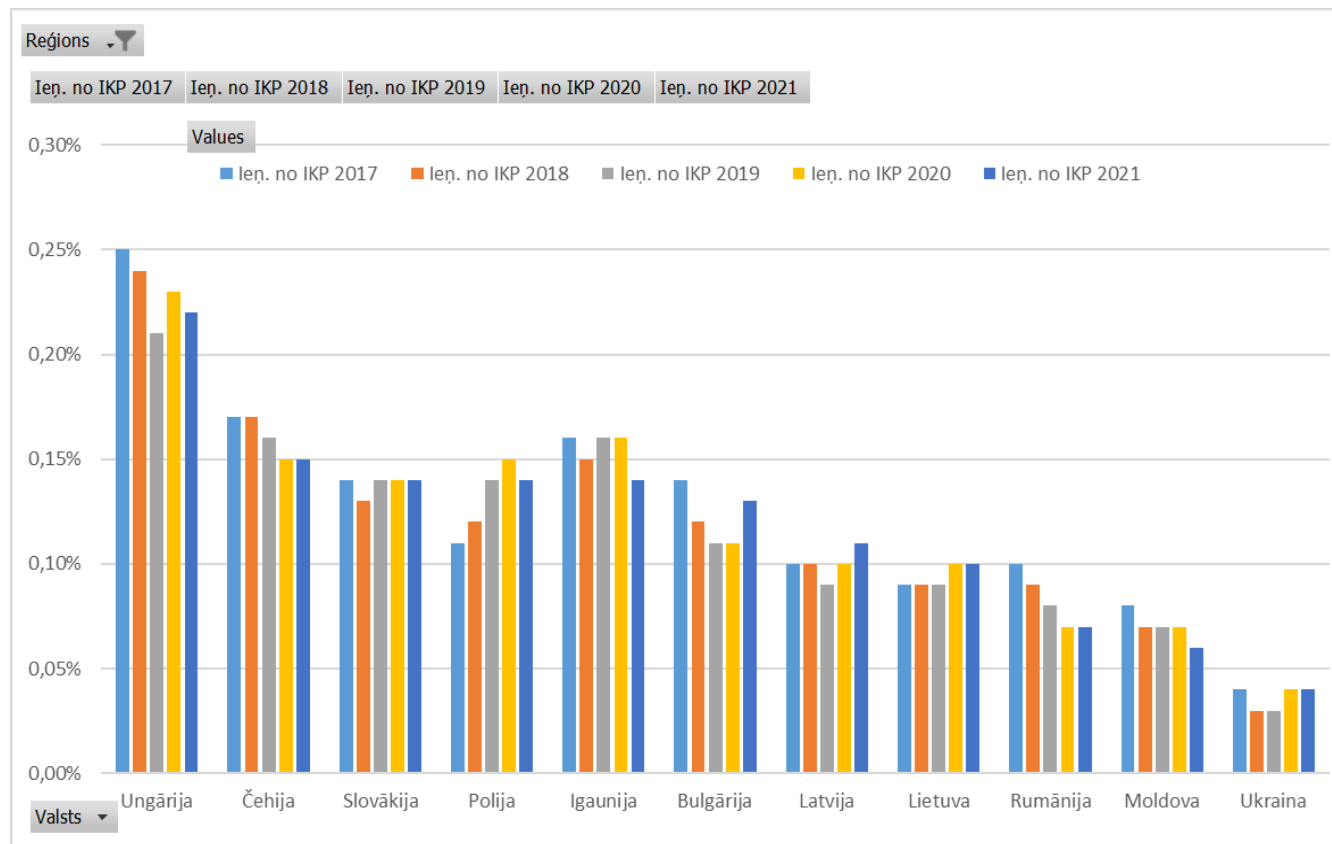

EBU ekonomiskās telpas vidējā finansējuma līmenis 2010 - 2021

EBU ekonomiskās telpas vidējā finansējuma līmenis 2010 - 2021

Paldies

LATVIJAS
TELEVĪZIJA

Kontakti

Ivars Priede

Valdes priekšsēdētājs

tāl. 67200850

ivars.priede@ltv.lv

Kaspars Odiņš

Valdes loceklis programmu
un pakalpojumu attīstības
jautājumos

tāl. 29112074

kaspars.odins@ltv.lv

Elīza Bērziņa

Valdes locekle finanšu
pārvaldības jautājumos

tāl. 29268268

eliza.berzina@ltv.lv

